

V Bruseli 7. decembra 2023
(OR. en)

16521/23

**Medziinštitucionálny spis:
2023/0081(COD)**

**COMPET 1247
IND 680
MI 1104
BETREG 40
DIGIT 294
ECOFIN 1347
EDUC 474
ENER 684
POLCOM 306
RECH 549
CODEC 2436**

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	16056/23
Č. dok. Kom.:	7613/23 + ADD1
Predmet:	Návrh nariadenia o zriadení rámca opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby výrobkov emisne neutrálnych technológií (akt o emisne neutrálnom priemysle) – <i>výsledok rokovania</i>

Delegáciám prílohe zasielame znenie všeobecného smerovania týkajúceho sa uvedeného návrhu, ktoré Rada pre konkurencieschopnosť schválila na zasadnutí 7. decembra 2023.

Návrh

NARIADENIE EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

o zriadení rámca opatrení na posilnenie európskeho ekosystému výroby výrobkov emisne neutrálnych technológií (akt o emisne neutrálnom priemysle)

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 114 a článok 192 ods. 1 vo vzťahu k článkom 16 až 18 tohto nariadenia,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Emisne neutrálna transformácia už teraz vyvoláva obrovské priemyselné, hospodárske a geopolitické zmeny na celom svete a s ďalším pokrokom v svetovom úsilí o dekarbonizáciu budú tieto zmeny čoraz výraznejšie.

¹ Ú. v. EÚ C 349, 29.9.2023, s. 179.

² Ú. v. EÚ C 2023/254, 26.10.2023.

- (1a) Nekoordinované vnútroštátne opatrenia na zabezpečenie prístupu k emisne neutrálnym technológiám by mali vzhľadom na komplexnosť a nadnárodnú povahu týchto technológií vysoký potenciál narúšať hospodársku súťaž a rozdrobovať jednotný trh. Nekoordinované opatrenia členských štátov môžu viesť k tomu, že sa pre účastníkov trhu zavedie rozdielna regulácia, ktorá poskytuje rôzne úrovne prístupu k dodávkam emisne neutrálnych technológií v jednotlivých členských štátoch, a to aj poskytovaním rôznych úrovni podpory pre projekty výroby emisne neutrálnych technológií, zavádzaním odlišných pravidiel a nekoordinovaných foriem obstarávania, rozdielných procesov a trvania postupov udeľovania povolení, čo vedie k prekážkam v cezhraničnom obchode medzi členskými štátmi, ktorými sa narúša riadne fungovanie vnútorného trhu. V záujme zabezpečenia fungovania jednotného trhu je preto nevyhnutné vytvoriť spoločný právny rámec Únie na spoločné riešenie tejto hlavnej výzvy prostredníctvom zvýšenia odolnosti Únie a jej bezpečnosti dodávok energie v oblasti emisne neutrálnych technológií.

- (1b) Únia sa súčasne zaviazala k zrýchleniu dekarbonizácie svojho hospodárstva a k ambicióznemu zavádzaniu obnoviteľných zdrojov energie s cieľom dosiahnuť klimatickú neutralitu alebo nulovú bilanciu emisií (emisie po odpočítaní odstránených emisií) do roku 2050. Tento cieľ je jadrom Európskej zelenej dohody, aktualizovanej priemyselnej stratégie EÚ a je v súlade so záväzkom Únie prijať globálne opatrenia v oblasti klímy podľa Parížskej dohody³. Na dosiahnutie cieľa klimatickej neutrality sa v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119⁴ stanovuje záväzný cieľ Únie v oblasti klímy znížiť do roku 2030 čisté emisie aspoň o 55 % v porovnaní s úrovňami v roku 1990. Navrhovaný balík „Fit for 55“⁵ sa zameriava na plnenie cieľa Únie v oblasti klímy do roku 2030 a v tejto súvislosti sa ním revidujú a aktualizujú právne predpisy Únie.
- (1c) Okrem toho, v oznámení o Priemyselnom pláne v kontexte Zelenej dohody určenom pre vek emisnej neutrálnosti⁶ sa uvádza komplexný prístup k podpore rozšírenia technológie čistej energie založený na štyroch pilieroch. Prvý pilier je zameraný na vytvorenie regulačného prostredia, v rámci ktorého sa zjednodušuje a zrýchľuje vydávanie povolení pre nové závody na výrobu a montáž emisne neutrálnych technológií, ako aj uľahčuje rozširovanie emisne neutrálneho priemyslu Únie. Druhým pilierom plánu je zvýšiť investície do výroby emisne neutrálnych technológií a jej financovanie. Tretí pilier súvisí s rozvojom zručností potrebných na uskutočnenie prechodu a na zvýšenie počtu kvalifikovaných pracovníkov v odvetví technológií čistej energie. Štvrtý pilier je zameraný na obchod a diverzifikáciu dodávateľských reťazcov kritických surovín. Jeho súčasťou je vytvorenie klubu pre kritické suroviny v spolupráci s podobne zmýšľajúcimi partnermi s cieľom spoločne posilniť dodávateľské reťazce a odkloniť sa od jedného dodávateľa kritických vstupov.

³ Rozhodnutie Rady (EÚ) 2016/1841 z 5. októbra 2016 o uzavretí Parížskej dohody prijatej na základe Rámcového dohovoru Organizácie Spojených národov o zmene klímy v mene Európskej únie (Ú. v. EÚ L 282, 19.10.2016, s. 4).

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1119 z 30. júna 2021, ktorým sa stanovuje rámec na dosiahnutie klimatickej neutrality a menia nariadenia (ES) č. 401/2009 a (EÚ) 2018/1999 (európsky právny predpis v oblasti klímy) (Ú. v. EÚ L 243, 9.7.2021, s. 1). Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov:

⁵ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: „Fit for 55“: plnenie cieľa EÚ v oblasti klímy do roku 2030 na ceste ku klimatickej neutralite. [COM(2021) 550 final zo 14. júla 2021].

⁶ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Priemyselný plán v kontexte Zelenej dohody určený pre vek emisnej neutrálnosti [COM(2023) 62 final z 1. februára 2023].

- (2) Jednotný trh poskytuje vhodné prostredie umožňujúce cezhraničný prístup k technológiám potrebným na dosiahnutie ambície Únie v oblasti klímy a energetiky v potrebnom rozsahu a potrebným tempom. Cesta k emisnej neutralite sa premieta do veľkých príležitostí na rozšírenie emisne neutrálneho priemyslu Únie s využitím sily jednotného trhu prostredníctvom podpory investícií do technológií, ktoré umožňujú dekarbonizovať naše hospodárske odvetvia od dodávok energie po dopravu, budovy a priemysel. Silný emisne neutrálny priemysel v Európskej únii môže výrazne pomôcť pri účinnom dosahovaní cieľov Únie v oblasti klímy a energetiky, ako aj pri podpore ďalších cieľov stanovených v Európskej zelenej dohode, pričom ochráni a vytvorí kvalitné pracovné miesta a zabezpečí rast.
- (7) Na splnenie cieľov v oblasti klímy a energetiky do roku 2030 je potrebné uprednostniť energetickú efektívnosť. Šetrenie energie predstavuje najlacnejší, najbezpečnejší a najčistejší spôsob, ako dosiahnuť tieto ciele. „Prvoradosť energetickej efektívnosti“ je všeobecnou zásadou energetickej politiky EÚ a je dôležitá z hľadiska jej praktických aplikácií v rámci politiky, ako aj z hľadiska investičných rozhodnutí. Je preto zásadná pre rozširovanie výrobnnej kapacity Únie v oblasti energeticky efektívnych technológií, ako sú tepelné čerpadlá, diaľkové vykurovanie a chladenie a technológie inteligentných sústav, ktoré EÚ pomáhajú znižovať a regulovať jej spotrebu energie.

- (8) Ciele Únie v oblasti dekarbonizácie, bezpečnosť dodávok energie, digitalizácia energetického systému a elektrifikácia dopytu, napríklad v oblasti mobility, a potreba ďalších a rýchlejších rýchlonabíjajúcich bodov si vyžadujú obrovské rozšírenie elektrizačných sústav v Európskej únii, a to na úrovni prenosu aj na úrovni distribúcie. Na úrovni prenosu sú, okrem iného, potrebné siete jednosmerného prúdu vysokého napätia (HVDC) na pripojenie energie z obnoviteľných zdrojov na mori, kým na úrovni distribúcie si prepájanie dodávateľov elektriny a riadenie flexibility na strane spotreby vyžaduje investície do technológií inovačných sústav, ako je inteligentné nabíjanie elektrických vozidiel, energeticky efektívna automatizácia a inteligentná regulácia budov a priemyslu, vyspelá infraštruktúra merania (AMI) a systémy energetického manažérstva v domácnostiach (HEMS). Elektrizačná sústava musí spolupracovať s množstvom aktérov alebo zariadení na základe podrobnej úrovne pozorovania, čiže dostupnosti údajov, s cieľom umožniť flexibilitu, inteligentné nabíjanie a inteligentné budovy s inteligentnými elektrizačnými sústavami, ktoré umožňujú reakciu spotrebiteľov na strane spotreby a prijímanie obnoviteľných zdrojov energie. Pripojenie emisne neutrálnych technológií do siete Európskej únie si vyžaduje podstatné rozšírenie výrobných kapacít elektrizačných sústav v oblastiach, ako sú podmorské a suchozemské káble, rozvodne a transformátory.
- (9) Je preto potrebné vyvinúť ďalšie politické úsilie s cieľom zlepšiť trhové podmienky pre komerčne dostupné technológie, ako aj zvýšiť bezpečnosť dodávok emisne neutrálnych technológií a ich dodávateľských reťazcov, znížiť fragmentáciu trhu a chrániť alebo posilniť celkovú odolnosť a konkurencieschopnosť energetického systému Únie, pričom tieto technológie majú dobrý potenciál na rýchle rozšírenie na účely podpory klimatického cieľa Únie do roku 2030. Toto úsilie zahŕňa prístup k bezpečnému a udržateľnému zdroju palív najlepšej triedy, ako sa uvádza v odôvodnení 8 delegovaného nariadenia Komisie (EÚ) 2022/1214.

- (10) Na dosiahnutie cieľov na rok 2030 je potrebné venovať osobitnú pozornosť niektorým emisne neutrálnym technológiám, ktoré sa považujú za strategické, a to aj vzhľadom na ich významný prínos k smerovaniu k nulovej bilancii do roku 2050. Tieto strategické emisne neutrálné technológie zohrávajú kľúčovú úlohu v rámci otvorenej strategickej autonómie Únie, pričom zabezpečujú, aby občania mali prístup k čistej, cenovo dostupnej a bezpečnej energii. Vzhľadom na úlohu týchto technológií by sa na ne mali vzťahovať zjednodušené a efektívne postupy vydávania povolení, mali by získať štatút najvyššieho možného národného významu podľa vnútroštátneho práva a možnosť dodatočnej podpory na prilákanie investícií a súčasne stále splňať záväzky EÚ a medzinárodné záväzky podľa smerníc o prírode a Aarhuského dohovoru. Strategické emisne neutrálné technológie by mali byť komerčne dostupné emisne neutrálné technológie, mali by mať dobrý potenciál na rýchle rozšírenie a mali by dosiahnuť úroveň technologickej pripravenosti aspoň na úrovni 8. Takéto technológie by mali posilniť bezpečnosť dodávateľských reťazcov v rámci Únie a zároveň prispievať k cieľom Únie v oblasti dekarbonizácie a zlepšovať fungovanie jednotného trhu.
- (10a) Zoznam strategických emisne neutrálnych technológií zahŕňa aj technológie, ktoré ako zdroj čistej a bezpečnej energie neakceptujú všetky členské štáty. Je to v súlade s ich právom rozhodovať o výbere medzi rôznymi zdrojmi energie a všeobecnej štruktúre ich dodávok energie, ako aj o ich priemyselnej politike. V záujme ochrany týchto práv nie je zoznamom strategických technológií dotknuté pridelovanie finančných prostriedkov v rámci súčasného viacročného finančného rámca na roky 2021 – 2027, najmä pokiaľ ide o oprávnenosť pridelovania a kritériá na vyhodnotenie ponúk súvisiace s energetickými technológiami vo fondoch Únie vrátane tých, ktoré sú financované z kvót ETS alebo podpory zo strany EIB. Členský štát by takisto nemal byť povinný uznať za strategické projekty podporujúce hodnotový reťazec technológie, ktorú príslušný členský štát neakceptuje ako súčasť svojho energetického mixu.
- (11) Aby bol budúci energetický systém Únie odolný, toto rozšírenie by sa malo vykonať v celom dodávateľskom reťazci predmetných technológií, a to v plnej súdržnosti a komplementárnosti s [aktom o kritických surovinách].

- (11-b) Týmto nariadením by sa mal doplniť [akt o kritických surovinách] zameraním sa na výrobu emisne neutrálnych technológií z hľadiska konečných výrobkov, kľúčových komponentov a špecifických strojových zariadení používaných na ich výrobu. [Akt o kritických surovinách] sa namiesto toho zameriava na počiatočnú časť dodávateľského reťazca, najmä na kritické suroviny, a na ich ťažbu, spracovanie a recykláciu. Kritické suroviny sú nevyhnutné pre širokú škálu strategických odvetví vrátane emisne neutrálneho priemyslu, digitálneho priemyslu, leteckého a kozmického priemyslu a obranného priemyslu. Toto nariadenie a [akt o kritických surovinách] spolupracujú na vytváraní synergií regulačnej podpory v rámci celého dodávateľského reťazca výroby emisne neutrálnych technológií v Únii tým, že sa riadia tou istou logikou rozvíjania obchodného opodstatnenia projektu, modernizácie a poskytovania primeraných zručností a podpory investícií. V tomto nariadení sa objasňuje, že sa vzťahuje aj na spracované materiály, ktoré sú základným komponentom emisne neutrálnych technológií, s výnimkou kritických surovín, na ktoré sa vzťahuje [akt o kritických surovinách].
- (11-a) Konečné výrobky a špecifické komponenty, ktoré sú nevyhnutné na výrobu emisne neutrálnych technológií, sú uvedené v prílohe X nevyčerpávajúcim spôsobom, zahŕňajú konečné výrobky a ich komponenty, ktoré spoločnosť vyrába a s ktorými obchoduje, vrátane spracovaných materiálov, vylúčené sú však suroviny, na ktoré sa vzťahuje [akt o kritických surovinách]. V prípadoch integrovaných výrobných zariadení, ktoré vyrábajú materiály patriace do rozsahu pôsobnosti [aktu o kritických surovinách] a tohto nariadenia, by sa rozsah pôsobnosti, podľa ktorého majú byť tieto zariadenia regulované, mal určiť podľa konečného produktu zariadení. Špecifické komponenty a špecifické strojové zariadenia, na ktoré sa nevzťahuje príloha X, môžu patriť do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia v prípadoch, keď na základe dôkazov poskytnutých príslušnému vnútroštátnemu orgánu môže predkladateľ projektu preukázať, napr. prostredníctvom trhových štúdií alebo dohôd o odbere, že špecifické komponenty alebo špecifické strojové zariadenia sa primárne používajú na výrobu emisne neutrálnych technológií s výnimkou kritických surovín, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti aktu o kritických surovinách.

(11a) S cieľom riešiť otázky súvisiace s bezpečnosťou dodávok a súčasne prispievať k podpore odolnosti energetického systému Únie a snáh o dekarbonizáciu a modernizáciu sa musí rozšíriť výrobná kapacita emisne neutrálnych technológií v Únii. Únia musí zabezpečiť, aby regulačné prostredie výrobcom solárnych fotovoltických technológií umožnilo zvýšiť svoju konkurenčnú výhodu a zlepšiť perspektívy bezpečnosti dodávok tým, že sa budú usilovať o dosiahnutie aspoň 30 GW prevádzkovej výrobnéj kapacity solárnej fotovoltickej energie do roku 2030 v celom hodnotovom reťazci odvetvia fotovoltiky, a to v súlade s cieľmi stanovenými v rámci Európskej aliancie priemyslu v oblasti solárnej fotovoltiky, ktorá sa podporuje podľa stratégie Únie v oblasti slnečnej energie⁷. Únia musí zabezpečiť, aby regulačné prostredie výrobcom technológií súvisiacich s veternou energiou a tepelnými čerpadlami umožnilo upevniť svoju konkurenčnú výhodu a zachovať alebo zvýšiť svoj súčasný podiel na trhu počas celého tohto desaťročia v súlade s prognózami Únie týkajúcimi sa zavádzania technológií, ktoré spĺňajú jej ciele v oblasti energetiky a klímy do roku 2030⁸. To sa premieťa do výrobnéj kapacity veternej energie v Únii na úrovni najmenej 36 GW a podobne v prípade tepelných čerpadiel na úrovni najmenej 31 GW v roku 2030. Výrobcovia z Únie vyrábajúci batérie a elektrolyzéry musia mať také regulačné prostredie, ktoré im umožní upevniť svoje vedúce postavenie v oblasti technológií a aktívne prispievať k formovaniu týchto trhov. V prípade batériových technológií to bude znamenať, že výrobcovia batérií z Únie budú prispievať k cieľom Európskej aliancie pre batérie a zamerajú sa na to, aby uspokojili takmer 90 % ročného dopytu Únie po batériách, čo sa premietne do výrobnéj kapacity Únie na úrovni najmenej 550 GWh v roku 2030. V prípade výrobcov elektrolyzéro v z EÚ sa v pláne REPowerEU navrhuje výroba 10 miliónov ton čistého vodíka z domácej výroby a ďalších až 10 miliónov ton čistého vodíka z dovozu do roku 2030.

⁷ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Stratégia EÚ v oblasti slnečnej energie [SWD(2022) 148 final z 18. mája 2022].

⁸ Podľa cieľov REPowerEU uvedených v pláne REPowerEU [COM(2022) 230 final] a sprievodnom pracovnom dokumente útvarov Komisie: Vykonávanie akčného plánu REPowerEU: investičné potreby, akcelerátor pre vodík a dosahovanie cieľov v oblasti biometánu, ktorý je sprievodným dokumentom k oznámeniu Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Plán REPowerEU, SWD/2022/230 final, 18. 5.2022.

S cieľom zabezpečiť, aby sa vedúce postavenie EÚ v oblasti technológií premietlo aj do vedúceho postavenia v oblasti obchodu, čo sa podporuje v rámci spoločného vyhlásenia Komisie a Európskej aliancie pre čistý vodík o elektrolyzéroch, by výrobcovia elektrolyzérov z EÚ mali mať možnosť ďalej zvýšiť svoje kapacity tak, aby celková nasadená inštalovaná kapacita elektrolyzérov dosiahla aspoň 100 GW energie vodíka do roku 2030.

Je potrebné, aby výrobcovia leteckých a námorných palív z Únie ďalej rozvíjali, vyrábali a rozširovali udržateľné alternatívne palivá s cieľom výrazne prispieť k zníženiu emisií skleníkových plynov v odvetví dopravy o 90 % do roku 2050, ako aj k splneniu povinností stanovených v iniciatívach [ReFuel EU Aviation/Fuel EU Maritime]. Túto skutočnosť výrazne podporuje aj Priemyselná aliancia pre hodnotový reťazec obnoviteľných a nízkouhlíkových palív. Únia musí zabezpečiť, aby regulačné prostredie a podporný rámec pre výrobcov technológií udržateľných leteckých a námorných alternatívnych palív umožňoval týmto výrobcom zvýšiť výrobné kapacity v celom hodnotovom reťazci palív od získavania a dodávok surovín až po zmiešavanie vrátane konverzných a rafinačných kapacít.

- (11b) Vzhľadom na všetky tieto ciele je potrebné konštatovať, že v prípade určitých prvkov dodávateľského reťazca (ako sú inventory, ale aj solárne články, doštičky a ingoty na výrobu solárnej fotovoltiky, prípadne katódy a anódy pre batérie) je výrobná kapacita Únie nízka. S cieľom pomôcť riešiť obavy súvisiace so závislosťou od dovozu a zraniteľnosťou a zabezpečiť splnenie cieľov Únie v oblasti klímy a energetiky sa navrhuje celková referenčná hodnota pre výrobu strategických výrobkov emisne neutrálnych technológií v Európskej únii a zároveň sa vyvíja úsilie o podobnú referenčnú hodnotu pre emisne neutrálne technológie. Ročná kapacita emisne neutrálnych technológií v Únii pre strategické emisne neutrálne technológie posudzované ako celok by sa do roku 2030 mala približovať k referenčnej hodnote celkovej ročnej výroby na úrovni aspoň 40 % ročných potrieb v oblasti zavádzania alebo by mala túto hodnotu dosahovať.

- (11d) Výrobky emisne neutrálnych technológií zároveň prispievajú k odolnosti Únie a bezpečným dodávkam čistej energie. Bezpečné dodávky čistej energie sú predpokladom hospodárskeho rozvoja, ako aj verejného poriadku a bezpečnosti. Výrobky emisne neutrálnych technológií budú mať prínos aj pre iné strategicky významné hospodárske odvetvia, ako je poľnohospodárstvo a výroba potravín, a to zabezpečením prístupu k čistej energii a strojovým zariadeniam za konkurenčné ceny, čím udržateľne prispievajú k potravinovej bezpečnosti EÚ a k zabezpečeniu čoraz väčšieho odbytiska pre alternatívy biologického pôvodu prostredníctvom obehového hospodárstva. Splnenie ambícií Únie v oblasti klímy sa tak premietne do hospodárskeho rastu, ako aj do dobrej životnej úrovne.
- (11e) V záujme zachovania konkurencieschopnosti a zníženia súčasnej strategickej závislosti od dovozu v oblasti kľúčových výrobkov emisne neutrálnych technológií a ich dodávateľských reťazcov, a zároveň s cieľom zabrániť vzniku nových závislostí, musí Únia ďalej posilňovať svoju priemyselnú základňu v oblasti emisne neutrálnych technológií a musí sa stať konkurencieschopnejšou a priaznivejšou pre inovácie. Únia musí umožniť rýchlejší, jednoduchší a predvídateľnejší rozvoj výrobných kapacít a zároveň znížiť administratívne zaťaženie a odstrániť cezhraničné prekážky.
- (11f) V záujme čo najrýchlejšieho zavádzania alebo rozširovania projektov výroby emisne neutrálnych technológií s cieľom zaistiť bezpečnosť dodávok Únie v prípade emisne neutrálnych technológií je dôležité zabezpečiť efektívnosť pri plánovaní a istotu pri investíciách tým, že administratívne zaťaženie predkladateľov projektov sa udrží na čo najnižšej úrovni. Z tohto dôvodu by sa mali zjednodušiť postupy členských štátov týkajúce sa vydávania povolení na projekty výroby emisne neutrálnych technológií a zároveň by sa malo zaručiť, že tieto projekty budú bezpečné, zabezpečené, environmentálne udržateľné a v súlade s environmentálnymi, sociálnymi a s bezpečnostnými požiadavkami. V právnych predpisoch Únie v oblasti životného prostredia sa stanovujú spoločné podmienky pre proces a obsah vnútroštátnych postupov vydávania povolení, čím sa zabezpečuje vysoká úroveň ochrany životného prostredia.

Udelením štatútu strategického projektu v oblasti emisnej neutrálnosti by nemali byť dotknuté žiadne platné podmienky na vydanie povolenia relevantným projektom vrátane podmienok stanovených v smernici Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ⁹, smernici Rady 92/43/EHS¹⁰, smernici Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES¹¹, smernici Európskeho parlamentu a Rady 2012/18/EÚ¹², smernici Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES¹³ a smernici Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ¹⁴.

- (11g) Nepredvídateľnosť, zložitosť a občas neprimeraná dĺžka vnútroštátnych postupov vydávania povolení zároveň oslabujú bezpečnosť investícií potrebnú pre účinný rozvoj projektov výroby emisne neutrálnych technológií. Členské štáty by preto v záujme zabezpečenia a zrýchlenia účinného vykonávania týchto projektov mali uplatňovať zjednodušené a efektívne postupy vydávania povolení. Strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti by sa navyše mali na vnútroštátnej úrovni považovať za naliehavé, a preto by mali mať prioritný status, pokiaľ sa vo vnútroštátnom práve ustanovujú takéto postupy pre naliehavé prípady vo všetkých s nimi súvisiacich súdnych konaniach a postupoch riešenia sporov bez toho, aby to príslušným orgánom bránilo v zjednodušení vydávania povolení iným projektom výroby emisne neutrálnych technológií, ktoré nie sú strategickými projektmi v oblasti emisnej neutrálnosti, alebo vo všeobecnosti týmto projektom.

⁹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/92/EÚ z 13. decembra 2011 o posudzovaní vplyvov určitých verejných a súkromných projektov na životné prostredie (Ú. v. EÚ L 26, 28.1.2012, s. 1).

¹⁰ Smernica Rady 92/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov a rastlín (Ú. v. ES L 206, 22.7.1992, s. 7).

¹¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES z 23. októbra 2000, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodného hospodárstva (Ú. v. ES L 327, 22.12.2000, s. 1).

¹² Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2012/18/EÚ zo 4. júla 2012 o kontrole nebezpečenstiev veľkých havárií s prítomnosťou nebezpečných látok, ktorou sa mení a dopĺňa a následne zrušuje smernica Rady 96/82/ES.

¹³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/35/ES z 21. apríla 2004 o environmentálnej zodpovednosti pri prevencii a odstraňovaní environmentálnych škôd (Ú. v. EÚ L 143, 30.4.2004, s. 56).

¹⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ z 24. novembra 2010 o priemyselných emisiách (integrovaná prevencia a kontrola znečisťovania životného prostredia) (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 334, 17.12.2010, s. 17).

- (11h) Vzhľadom na úlohu strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti pri zaistovaní bezpečnosti dodávok Únie v prípade emisne neutrálnych technológií a na ich prínos pri dosahovaní otvorenej strategickej autonómie Únie a zelenej a digitálnej transformácie by príslušné povoľujúce orgány mali o týchto projektoch uvažovať ako o projektoch vo verejnom záujme. Príslušný povoľujúci orgán môže na základe individuálneho posúdenia jednotlivých projektov dospieť k záveru, že verejný záujem, ktorému slúži daný projekt, prevažuje nad verejnými záujmami súvisiacimi s ochranou prírody a životného prostredia, a že sa teda projekt môže schváliť za predpokladu, že boli splnené všetky podstatné podmienky uvedené v smernici 2000/60/ES, smernici 92/43/EHS a smernici 2009/147/ES¹⁵ alebo v [nariadení o obnove prírody].
- (11i) S cieľom znížiť zložitosť a zvýšiť efektívnosť a transparentnosť by predkladatelia projektov výroby emisne neutrálnych technológií mali byť schopní komunikovať s určeným kontaktným miestom zodpovedným za zjednodušenie a koordináciu celého postupu vydávania povolení a uľahčiť vydanie komplexného rozhodnutia v príslušnej lehote. Členské štáty by na tento účel mali určiť jedno alebo viaceré jednotné kontaktné miesta. Ak sa členský štát rozhodne určiť viac ako jedno kontaktné miesto, mal by predkladateľom projektov poskytnúť jasné informácie o tom, ktoré kontaktné miesto je zodpovedné za ich projekt. Malo by byť na členskom štáte, aby rozhodol, či by určené kontaktné miesto malo byť aj orgánom, ktorý prijíma rozhodnutia o povolení alebo nie. Určené kontaktné miesto by malo aspoň informovať predkladateľov projektov o komplexnom rozhodnutí. V závislosti od vnútornej organizácie členského štátu by mohlo byť možné delegovať úlohy určeného kontaktného miesta na iný orgán, či už na miestnej, regionálnej alebo celoštátnej úrovni, na ktorý sa budú vzťahovať tie isté podmienky.

¹⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES z 30. novembra 2009 o ochrane voľne žijúceho vtáctva (Ú. v. EÚ L 20, 26.1.2010, s. 7 – 25).

- (11j) Na zabezpečenie jasnosti, pokiaľ ide o stav vydávania povolení strategickým projektom v oblasti emisnej neutrálnosti, by členské štáty mali zaistiť včasné vyriešenie všetkých sporov týkajúcich sa postupu vydávania povolení. Členské štáty by na tento účel mali zabezpečiť, aby žiadatelia a predkladatelia projektov mali prístup k jednoduchému postupu urovnávania sporov a aby sa v prípade strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti zaistilo zrýchlené vybavenie všetkých s nimi súvisiacich súdnych konaní a postupov riešenia sporov a zároveň bolo dodržané právo na obhajobu, ak sa vo vnútroštátnom práve ustanovujú také postupy pre naliehavé prípady a v rozsahu, v akom sa ustanovujú.
- (11k) Aby sa podnikom a predkladateľom projektov, a to aj v prípade cezhraničných projektov, umožnilo priamo využívať výhody vnútorného trhu bez toho, aby vzniklo zbytočné dodatočné administratívne zaťaženie, sa v nariadení Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724¹⁶, ktorým sa zriadila jednotná digitálna brána, stanovujú všeobecné pravidlá pre online poskytovanie služieb týkajúcich sa informácií, postupov a pomoci relevantných pre fungovanie vnútorného trhu. Informácie, ktoré sa musia predkladať príslušným vnútroštátnym orgánom prostredníctvom určeného kontaktného miesta v rámci postupov vydávania povolení, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, sa uvedú v prílohe I k nariadeniu (EÚ) 2018/1724, keď sa zmení týmto nariadením, a súvisiace postupy sa uvedú v prílohe II k uvedenému nariadeniu, aby sa zabezpečilo, že predkladatelia projektov budú môcť využívať výhody postupov vykonávaných v plnej miere online a služieb technického systému založeného na zásade „jedenkrát a dost“. Určené kontaktné miesta konajúce ako jednotné kontaktné miesta podľa tohto nariadenia sa uvedú v zozname asistenčných služieb a služieb riešenia problémov v prílohe III k nariadeniu (EÚ) 2018/1724.

¹⁶ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1724 z 2. októbra 2018 o zriadení jednotnej digitálnej brány na poskytovanie prístupu k informáciám, postupom a asistenčným službám a službám riešenia problémov a o zmene nariadenia (EÚ) č. 1024/2012 (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 1).

- (111) Projekty výroby emisne neutrálnych technológií podliehajú zdĺhavým a zložitým postupom vydávania povolení trvajúcim dva až sedem rokov v závislosti od členského štátu, technológie a segmentu hodnotového reťazca. Vzhľadom na veľkosť požadovaných investícií – obzvlášť v prípade projektov v rozsahu gigatovární, ktoré sú potrebné na dosiahnutie očakávaných úspor z rozsahu – neadekvátny postup vydávania povolení vytvára dodatočné a často škodlivé prekážky pre zvyšovanie výrobnnej kapacity emisne neutrálnych technológií v Únii. V záujme poskytnutia bezpečnosti a jasnosti, ktorú predkladatelia projektov a iní investori potrebujú na zvýšenie rozvoja projektov výroby emisne neutrálnych technológií, by členské štáty mali zabezpečiť, aby postup vydávania povolení v súvislosti s projektmi výroby emisne neutrálnych technológií nepresiahol stanovené lehoty. Dĺžka postupov vydávania povolení strategickým projektom v oblasti emisnej neutrálnosti by nemala presiahnuť dvanásť mesiacov v prípade zariadení s ročným výrobným výkonom 1 GW alebo vyšším a deväť mesiacov v prípade zariadení s ročným výrobným výkonom menej ako 1 GW. V prípade všetkých ostatných projektov výroby emisne neutrálnych technológií by dĺžka postupu vydávania povolení nemala presiahnuť osemnásť mesiacov v prípade zariadení s ročným výrobným výkonom vyše 1 GW a dvanásť mesiacov v prípade zariadení s ročným výrobným výkonom menej ako 1 GW. Pokiaľ ide o emisne neutrálne technológie, v prípade ktorých sa nepoužívajú jednotky GW, ako sú technológie sústav a technológie zachytávania a ukladania oxidu uhličitého alebo technológie zachytávania a využívania oxidu uhličitého, mali by sa uplatňovať horné hranice uvedených lehôt. Prvý krok posudzovania vplyvov na životné prostredie v rámci smernice o posudzovaní vplyvov na životné prostredie (2011/92/EÚ), ktorý spočíva v príprave správy o posúdení vplyvov na životné prostredie, však často vykonáva prevažne predkladateľ projektu. Na tento krok by sa preto nemali vzťahovať lehoty, ktorými sú členské štáty viazané, ako sa uvádza v postupe vydávania povolení. Okrem toho, vo výnimočných prípadoch týkajúcich sa povahy, zložitosti, umiestnenia alebo veľkosti navrhovaného projektu by členské štáty mali mať možnosť predĺžiť lehoty. Takéto výnimočné prípady by mohli zahŕňať nepredvídané okolnosti, ktoré vedú k potrebe doplniť alebo dokončiť environmentálne posúdenia súvisiace s projektom, alebo omeškania z dôvodu vykonania prípadných postupov vyvlastnenia.

- (11m) Navyše vzhľadom na význam strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti pre dodávky energie v Únii by sa mali čiastočne odstrániť alebo zjednodušiť určité administratívne obmedzenia, aby sa zrýchlila realizácia týchto projektov.
- (11n) Environmentálne posúdenia a povolenia požadované v rámci práva Únie, a to aj v súvislosti s vodou, pôdou, ovzduším, ekosystémami, biotopmi, biodiverzitou a vtáctvom, sú neoddeliteľnou súčasťou postupu vydávania povolení pre projekty výroby emisne neutrálnych technológií a predstavujú nevyhnutnú záruku zabezpečenia toho, aby sa zabránilo negatívnym vplyvom na životné prostredie alebo aby sa tieto vplyvy minimalizovali. Na zabezpečenie predvídateľnosti a včasného vykonania postupov vydávania povolení pre projekty výroby emisne neutrálnych technológií by sa však mali využiť všetky možnosti na zjednodušenie požadovaných posúdení a povolení bez zníženia úrovne ochrany životného prostredia. V tejto súvislosti treba zabezpečiť zlúčenie všetkých nevyhnutných posudzovaní s cieľom zabrániť zbytočnému prekryvaniu, pričom by sa malo zabezpečiť, aby sa predkladatelia projektov a zodpovedné orgány zreteľne dohodli na rozsahu zlúčených posudzovaní ešte pred vykonaním posudzovania, aby sa predišlo zbytočným následným opatreniam.
- (11o) Konflikty týkajúce sa využívania pôdy môžu vytvárať prekážky pre zavádzanie projektov výroby emisne neutrálnych technológií. Riadne koncipované plány vrátane priestorových plánov a zonácie, v ktorých sa zohľadňuje potenciál na realizáciu projektov výroby emisne neutrálnych technológií, sa vypracúvajú s účasťou verejnosti, v súvislosti s ktorou sa posudzujú možné vplyvy na životné prostredie, môžu pomôcť pri vyvažovaní verejného záujmu a spoločného blaha, znižovaní možnosti konfliktu a zrýchlí udržiavateľného zavádzania projektov výroby emisne neutrálnych technológií v Únii. Zodpovedné celoštátne, regionálne a miestne orgány by sa preto mali nabádať, aby pri vypracúvaní plánov do nich v prípade potreby zahrnuli ustanovenia o projektoch výroby emisne neutrálnych technológií vrátane strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti.

- (11oa) Členské štáty by mohli využívať aj iné politické nástroje na podporu výroby emisne neutrálnych technológií a strategických emisne neutrálnych technológií v konkrétnych geografických oblastiach. Tieto politické nástroje môžu okrem iného zahŕňať zoskupovanie výrobcov emisne neutrálnych technológií, urýchlenie postupu vydávania povolení, vytvorenie testovacích zariadení pre emisne neutrálne technológie, umožnenie experimentálnych regulačných prostredí, pomoc pri cezhraničnej spolupráci, uľahčenie pripojenia do elektrizačnej sústavy, fyzickú a digitálnu infraštruktúru a čistú energiu. Tieto nástroje by mali určiť celoštátne alebo miestne orgány a mohli by sa nasadiť buď do nových oblastí alebo do existujúcich priemyselných oblastí.
- (11p) Takisto je potrebné stanoviť opatrenia na dosiahnutie cieľa Únie, ktorým je 50 miliónov ton ročnej prevádzkovej vstrekovacej kapacity CO₂ do roku 2030, čím sa podporí dekarbonizácia európskych priemyselných odvetví a boj proti zmene klímy.
- (13) Rozvoj riešení v oblasti zachytávania a ukladania oxidu uhličitého pre priemysel naráža na zlyhanie koordinácie. Na jednej strane – napriek motivácii vo forme zvyšujúcej sa ceny CO₂ stanovenej systémom EÚ na obchodovanie s emisiami – priemysel, ktorý chce ekonomicky životaschopným spôsobom investovať do zachytávania emisií CO₂, čelí významnému riziku, že nedokáže získať prístup k povolenému geologickému úložisku. Na druhej strane, investori investujúci do prvých geologických úložísk čelia počiatočným nákladom spojeným s identifikáciou, výstavbou a posúdením týchto úložísk a až potom môžu požiadať o zákonné povolenie na ukladanie. Transparentnosť, pokiaľ ide o potenciálnu uskladňovaciu kapacitu CO₂ z hľadiska geologickej vhodnosti príslušných oblastí a všetkých existujúcich geologických údajov vrátane nespracovaných a modelových údajov, najmä z prieskumu miest ťažby uhlíkovodíkov, môže byť oporou pre účastníkov trhu pri plánovaní svojich investícií. Členské štáty by mali pri zohľadnení dôveryhodnosti, národnej bezpečnosti a citlivých obchodných aspektov, ako aj primeranej kompenzácie za súkromne generované a vlastnené údaje takéto existujúce údaje zverejňovať a pravidelne vykazovať vo výhladovej správe o každom pokroku pri výstavbe geologických úložísk a o príslušných potrebách v oblasti ich vtláčnej a uskladňovacej kapacity, s cieľom spoločne dosiahnuť cieľovú kapacitu vtláčania CO₂ platnú pre celú Úniu. Týmto povinnosťami týkajúcimi sa transparentnosti nie je dotknuté právo členských štátov nepovoľovať alebo obmedzovať zavádzanie uskladňovacích kapacít CO₂ na svojom území.

- (13a) S cieľom zabrániť uviaznutiu aktív a zabezpečiť, aby plánovaná vstrekovacia kapacita viedla k zníženiu emisií CO₂, sa uznáva, že do roku 2030 je potrebné vytvoriť úplné a individuálne hodnotové reťazce CCS vrátane zachytávania, prepravy a ukladania, a to spolu s príslušnými predpismi, ktoré zaručia hospodársku súťaž a otvorený prístup.
- (14) Hlavnou prekážkou pre investície do zachytávania oxidu uhličitého, ktoré sú v súčasnosti čoraz viac ekonomicky životaschopné, je dostupnosť fungujúcich geologických úložísk v Európe, čo je základom pre stimuly uvedené v smernici 2003/87/ES. V záujme rozšírenia tejto technológie a jej hlavných výrobných kapacít musí EÚ pripraviť výhľadovo orientovanú ponuku trvalých geologických úložísk povolených v súlade so smernicou 2009/31/ES¹⁷, ako aj prepravnú infraštruktúru pre CO₂. Vďaka vymedzeniu cieľa Únie vo výške 50 miliónov ton ročnej prevádzkovej kapacity vtláčania CO₂ do roku 2030 v súlade s očakávanými kapacitami, ktoré budú potrebné v roku 2030, a s ohľadom na spoločnosti pôsobiace predovšetkým v členských štátoch s veľmi obmedzenou skladovacou kapacitou z dôvodu právnych, geologických, geografických, technických alebo trhových obmedzení môžu príslušné odvetvia koordinovať svoje investície smerom k európskemu hodnotovému reťazcu prepravy a uskladňovania emisne neutrálneho CO₂, ktorý môžu priemyselné odvetvia využiť na dekarbonizáciu svojich činností. Týmto počiatočným nasadením sa zároveň podporí ďalšie ukladanie CO₂ s výhľadom do roku 2050. Podľa odhadov Komisie by Únia mohla potrebovať zachytiť až 550 miliónov ton CO₂ ročne do roku 2050, aby splnila cieľ emisnej neutralnosti¹⁸, a to aj formou odstraňovania uhlíka. Tento prvý cieľ uskladňovacej kapacity v priemyselnom meradle zníži riziko investícií do zachytávania emisií CO₂ ako významného nástroja na dosiahnutie klimateckej neutrality. Cieľ Únie stanovený na 50 miliónov ton ročnej prevádzkovej kapacity vtláčania CO₂ do roku 2030 sa po začlenení tohto nariadenia do Dohody o EHP zodpovedajúco upraví.

¹⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES z 23. apríla 2009 o geologickom ukladaní oxidu uhličitého a o zmene a doplnení smernice Rady 85/337/EHS, smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES a nariadenia (ES) č. 1013/2006 (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 140, 5.6.2009, s. 114).

¹⁸ Hĺbková analýza ako podklad oznámenia Komisie [COM(2018) 773]: Čistá planéta pre všetkých. Európska dlhodobá strategická vízia pre prosperujúce, moderné, konkurencieschopné a klimaticky neutrálne hospodárstvo.

- (15) Vymedzením geologických úložísk a ich dopravnej infraštruktúry, ktoré prispievajú k cieľu Únie do roku 2030, ako strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti sa môže urýchliť a uľahčiť rozvoj geologických úložísk a čoraz vyšší dopyt priemyslu po úložiskách sa môže nasmerovať na úložiská, ktoré budú nákladovo najefektívnejšie. Čoraz viac dosluhujúcich plynových a ropných polí, ktoré by sa mohli prerobiť na bezpečné geologické úložiská, sa nachádza na konci svojej užitočnej produkčnej životnosti. Odvetvie ťažby ropy a zemného plynu okrem toho potvrdilo svoje odhodlanie pustiť sa do energetickej transformácie, pričom disponuje aktívami, zručnosťami a poznatkami potrebnými na prieskum a rozvoj ďalších geologických úložísk. Na dosiahnutie cieľa Únie stanoveného na 50 miliónov ton ročnej prevádzkovej kapacity vtláčania CO₂ do roku 2030 by sa prístup založený na hodnotovom reťazci mal podporiť opatreniami prijatými na úrovni EÚ i na vnútroštátnej úrovni s cieľom uľahčiť nadobúdateľom licencií na ťažbu ropy a zemného plynu v EÚ potrebné investície a s cieľom vytvoriť životaschopné obchodné modely tohto hodnotového reťazca. V záujme zabezpečenia včasného, celoúnijného a nákladovo účinného rozvoja geologických úložísk v súlade s cieľom EÚ v oblasti vtláčnej kapacity by držiteľia povolení na ťažbu ropy a zemného plynu v EÚ mali k tomuto cieľu prispievať na pomernom základe podľa svojej výrobnnej kapacity týkajúcej sa ropy a zemného plynu a zároveň by mali ponúkať flexibilitu, pokiaľ ide o spoluprácu a zohľadnenie iných príspevkov tretích strán.
- (21a) Vzhľadom na to, že v niektorých členských štátoch sa už vyvíjajú skladovacie kapacity pokrývajúce povinnosti regulovaných subjektov, tieto členské štáty môžu požiadať Komisiu, aby oslobodila subjekty od povinnosti prispievať k cieľu Únie stanovenému na 50 miliónov ton ročnej prevádzkovej kapacity vtláčania CO₂ do roku 2030. Táto výnimka by subjekty oslobodila od ich individuálneho príspevku k cieľu v prípade, že ročná prevádzková kapacita vtláčania CO₂ na území daného členského štátu presiahne súčet jednotlivých príspevkov, ktoré vyplývajú z príslušných výrobných činností. Dodatočné kapacity sa môžu sprístupniť iným subjektom, na ktoré sa vzťahuje uvedená povinnosť, vo forme dohôd, pokiaľ neboli započítané na odôvodnenie výnimky.

- (22) Členské štáty by v júni 2023 mali predložiť aktualizované návrhy svojich národných energetických a klimatických plánov na roky 2021 – 2030¹⁹. Ako sa zdôrazňuje v usmerneniach Komisie pre členské štáty k aktualizácii národných energetických a klimatických plánov na roky 2021 – 2030²⁰, aktualizované plány by mali obsahovať opis cieľov a politík členských štátov na uľahčenie rozšírenia projektov výroby komerčne dostupných energeticky efektívnych a nízkouhlíkových technológií, vybavenia a kľúčových komponentov na ich území. V týchto plánoch by sa mal uvádzať aj opis cieľov a politík členských štátov na dosiahnutie takéhoto rozšírenia prostredníctvom diverzifikácie úsilia v tretích krajinách a na zabezpečenie toho, aby ich priemyselné odvetvia mohli zachytávať, prepravovať a trvalo ukladať emisie CO₂ v geologických úložiskách.
- (24) V rámci prvého piliera Priemyselného plánu v kontexte Zelenej dohody určeného pre vek emisnej neutrálnosti by Únia mala vytvoriť a udržiavať priemyselnú základňu na poskytovanie riešení v oblasti emisne neutrálnych technológií, aby zabezpečila svoje dodávky energie a zároveň aby dodržala svoje ambície týkajúce sa klimatickej neutrality. Na podporu tohto cieľa a na predchádzanie závislostiam pri dodávkach emisne neutrálnych technológií, ktoré by zdržali úsilie Únie v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov alebo ohrozili bezpečnosť dodávok energie, by sa v tomto nariadení mali uvádzať ustanovenia na povzbudenie dopytu po udržateľných a odolných emisne neutrálnych technológiách.
- (25) Smernice 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ a 2014/25/EÚ teraz umožňujú verejným obstarávateľom a subjektom zadávajúcim zákazky prostredníctvom postupov verejného obstarávania používať popri cene alebo nákladoch dodatočné kritériá na určenie ekonomicky najvýhodnejšej ponuky. Tieto kritériá sa týkajú kvality ponuky vrátane sociálnych, environmentálnych a inovačných charakteristických znakov. Pri zadávaní zákaziek týkajúcich sa emisne neutrálnych technológií prostredníctvom verejného obstarávania by sa v podmienkach obstarávania mal náležite posúdiť prínos ponúk k udržateľnosti a odolnosti vo vzťahu k súboru kritérií týkajúcich sa environmentálnej udržateľnosti ponuky, inovácií, odolnosti a prípadne integrácie systému. Kritériá musia byť vyvážené a musí sa zabezpečiť účasť MSP.

¹⁹ Členské štáty aktualizujú svoje národné plány na roky 2021 – 2030 do júna 2023 (návrhy plánov) a do júna 2024 (konečné znenia plánov). Pozri článok 14 a požiadavky v kapitole 2 nariadenia (EÚ) 2018/1999 a v prílohe I k nemu.

²⁰ Oznámenie Komisie o usmerneniach pre členské štáty k aktualizácii národných energetických a klimatických plánov na roky 2021 – 2030 (Ú. v. EÚ C 495, 29.12.2022, s. 24).

- (26) Kritériá sociálnej udržateľnosti sa môžu uplatňovať už v rámci existujúcich právnych predpisov a môžu zahŕňať pracovné podmienky a kolektívne vyjednávanie v súlade s Európskym pilierom sociálnych práv podľa článku 30 ods. 3 smernice 2014/23/EÚ, článku 18 ods. 2 smernice 2014/24/EÚ a článku 36 ods. 2 smernice 2014/25/EÚ. Členské štáty by k sociálnej udržateľnosti mali prispievať prijatím vhodných opatrení s cieľom zabezpečiť, aby hospodárske subjekty pri plnení verejných zákaziek dodržiavali uplatniteľné povinnosti v oblasti sociálneho a pracovného práva stanovené v práve Únie, vo vnútroštátnom práve, v kolektívnych zmluvách alebo ustanoveniach medzinárodného environmentálneho, sociálneho a pracovného práva uvedených v prílohe X k smernici 2014/23/EÚ, v prílohe X k smernici 2014/24/EÚ a v prílohe XIV k smernici 2014/25/EÚ²¹.

²¹ Oznámenie Komisie: Sociálne nakupovanie – Príručka o zohľadňovaní sociálneho hľadiska pri verejnom obstarávaní (2. vydanie), [C(2021) 3573 final].

- (27) V súlade so smernicami 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ, 2014/25/EÚ a uplatniteľnými sektorovými právnymi predpismi a v súlade s návrhom nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje rámec na stanovenie požiadaviek na ekodizajn udržateľných výrobkov²², a nariadením Európskeho parlamentu a Rady o batériách a použitých batériách²³, a pokiaľ sa v nich neuvádza inak, verejní obstarávatelia a obstarávatelia pri hodnotení environmentálnej udržateľnosti emisne neutrálnych riešení obstaraných na základe tohto nariadenia môžu zohľadňovať rôzne prvky s vplyvom na klímu a životné prostredie. Medzi tieto prvky môže patriť napríklad trvanlivosť a spoľahlivosť riešenia; jednoduchosť opravy a údržby a prístup k takýmto službám; jednoduchosť modernizácie a renovovania; jednoduchosť a kvalita recyklácie; používanie látok; spotreba energie, vody a ďalších zdrojov v jednom alebo vo viacerých fázach životného cyklu výrobku; hmotnosť a objem výrobku a jeho obalu; začlenenie obnoviteľných materiálov alebo použitých komponentov; množstvo, vlastnosti a dostupnosť spotrebného materiálu potrebného na správne používanie a údržbu; environmentálna stopa výrobku a vplyvy jeho životného cyklu na životné prostredie; uhlíková stopa výrobku; uvoľňovanie mikroplastov; emisie do ovzdušia, vody alebo pôdy uvoľnené v jednej alebo vo viacerých fázach životného cyklu výrobku; množstvo vytvoreného odpadu; podmienky používania. Povinné uplatňovanie kritérií obstarávania emisne neutrálnych technológií nebráni uplatňovaniu iných relevantných kritérií na vyhodnotenie ponúk stanovených v uplatniteľných odvetvových právnych predpisoch. Rozsah pridelovania váhy kritériám na vyhodnotenie ponúk pre obstarávanie emisne neutrálnych technológií dáva verejným obstarávateľom a obstarávateľom možnosť priradiť značný význam iným kritériám a zároveň zabezpečiť, aby sa venovala dostatočná pozornosť sledovaným cieľom s ohľadom na udržateľnosť a odolnosť.

²² Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa zriaďuje rámec na stanovenie požiadaviek na ekodizajn udržateľných výrobkov a zrušuje smernica 2009/125/ES [COM(2022) 142 final z 30. marca 2022].

²³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady o batériách a odpadových batériách, ktorým sa mení smernica 2008/98/ES a nariadenie (EÚ) 2019/1020 a zrušuje smernica 2006/66/ES.

- (28) S cieľom zohľadniť v postupe verejného obstarávania alebo aukcie na podporu výroby alebo spotreby energie z obnoviteľných zdrojov potrebu diverzifikovať zdroje dodávok emisne neutrálnych technológií od jedného zdroja dodávok a bez toho, aby boli dotknuté medzinárodné záväzky Únie, by sa dodávky mali považovať prinajmenšom za nedostatočne diverzifikované v prípade, keď jeden zdroj uspokojuje viac ako 50 % dopytu po konkrétnej emisne neutrálnej technológii a špecifických komponentoch primárne používaných na výrobu týchto výrobkov v Únii.
- (28a) Pri obstarávaní emisne neutrálnych technológií môžu verejní obstarávatelia a obstarávatelia zahrnúť tieto technológie do širšieho postupu obstarávania. V tomto prípade by mali zväžiť rozdelenie postupu obstarávania na samostatné časti, pričom stanovia minimálne požiadavky a ich vykonávacie akty ako požiadavky týkajúce sa tejto konkrétnej časti.
- (28b) S cieľom podporiť zodpovedné obchodné správanie uchádzačov, kybernetickú bezpečnosť a dátovú bezpečnosť použitých technológií, projektov a súvisiacich infraštruktúr a v plnej miere a včas podporovať realizačné projekty by orgány verejnej moci, ktoré navrhujú aukcie na zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov, mali do svojich postupov zahrnúť predbežné kvalifikačné kritériá týkajúce sa zodpovedného obchodného správania, kybernetickej a dátovej bezpečnosti a schopnosti realizovať projekt v plnej miere a včas.
- (28c) S cieľom podporiť cieľ rozvíjať a udržiavať priemyselnú základňu na poskytovanie strategických emisne neutrálnych technológií energie z obnoviteľných zdrojov v záujme zaistenia dodávok energie v Únii a zabránenia závislosti od dodávok týchto technológií, ktoré by oddialili úsilie Únie o zníženie emisií skleníkových plynov alebo ohrozili bezpečnosť dodávok energie, by orgány verejnej moci, ktoré navrhujú aukcie na zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov, mali zvýšiť udržateľnosť a odolnosť dodávok týchto technológií v rámci Únie.

Členské štáty by mali posúdiť prínos aukcií k udržateľnosti preskúmaním environmentálnej udržateľnosti ponúk, ich prínosu k inovácii a integrácii energetického systému. Na tento účel by členské štáty mali mať možnosť zaviesť do postupov aukcií predbežné kvalifikačné kritériá alebo kritériá na vyhodnotenie ponúk. Zatiaľ čo predbežné kvalifikačné kritériá musia spĺňať všetky projekty uchádzačov, aby sa mohli zúčastniť na aukcii, kritériá na vyhodnotenie ponúk sú zamerané na hodnotenie a zoradenie rôznych projektov zúčastňujúcich sa na aukcii.

- (28d) Pri hodnotení environmentálnej udržateľnosti ponúk, či už vo forme predbežných kvalifikačných kritérií alebo kritérií na vyhodnotenie ponúk, môžu orgány verejnej moci, ktoré pripravujú aukcie na zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov, zohľadniť rôzne prvky s vplyvom na klímu a životné prostredie. Medzi tieto prvky môže patriť napríklad trvanlivosť a spoľahlivosť riešenia; jednoduchosť opravy a údržby a prístup k takýmto službám; jednoduchosť modernizácie a renovovania; jednoduchosť a kvalita recyklácie; používanie látok; spotreba energie, vody a ďalších zdrojov v jednom alebo vo viacerých fázach životného cyklu výrobku; hmotnosť a objem výrobku a jeho obalu; začlenenie obnoviteľných materiálov alebo použitých komponentov; množstvo, vlastnosti a dostupnosť spotrebného materiálu potrebného na správne používanie a údržbu; environmentálna stopa výrobku a vplyvy jeho životného cyklu na životné prostredie; uhlíková stopa výrobku; uvoľňovanie mikroplastov; emisie do ovzdušia, vody alebo pôdy uvoľnené v jednej alebo vo viacerých fázach životného cyklu výrobku; množstvo vytvoreného odpadu; podmienky používania.
- (28e) Na podporu navrhovania a výroby inovatívnejších a pokročilejších technológií v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov sa v rámci príspevku ponúk k udržateľnosti môže v podobe predbežných kvalifikačných kritérií alebo kritérií na vyhodnotenie ponúk posúdiť prínos k inovácii stanovením predbežných kvalifikačných kritérií alebo kritérií na vyhodnotenie ponúk, ktoré podporujú využívanie úplne nových riešení alebo zlepšenie porovnateľných najmodernejších riešení.

- (28f) Na podporu integrácie energie z obnoviteľných zdrojov do energetického systému Únie a jej prínosov pre nákladovo efektívnu dekarbonizáciu sa v príspevku ponúk k udržateľnosti môže posúdiť prínos ponúk k integrácii energetického systému, napríklad prostredníctvom riešení flexibility vrátane reakcie na strane spotreby a uskladňovania energie a výroby vodíka z obnoviteľných zdrojov.
- (28g) S cieľom zvýšiť odolnosť dodávok strategických emisne neutrálnych technológií energie z obnoviteľných zdrojov a zabrániť nadmernej závislosti od krajín s vysokou koncentráciou dodávok v rámci Únie by orgány verejnej moci mali prostredníctvom kritérií na vyhodnotenie ponúk vyhodnotiť príspevok jednotlivých projektov zúčastňujúcich sa na aukciách k zvyšovaniu odolnosti pri zavádzaní energie z obnoviteľných zdrojov, pričom by mali zohľadniť potrebu diverzifikovať dodávky strategických emisne neutrálnych technológií energie z obnoviteľných zdrojov bez toho, aby boli dotknuté medzinárodné záväzky Únie. Pri určovaní poradia ponúk by orgány verejnej moci mali zohľadniť, že ponuka by sa mala považovať aspoň za nedostatočne diverzifikovanú, ak viac ako 50 % dopytu po špecifickej emisne neutrálnej technológii a špecifických komponentoch primárne používaných na výrobu týchto výrobkov v rámci Únie pochádza z tretej krajiny.
- (28h) Stanovením váhy kritérií týkajúcich sa príspevku ponuky k udržateľnosti a odolnosti v súvislosti s aukciami na zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov nie je dotknutá možnosť orgánov, ktoré tieto aukcie pripravujú, stanoviť vyššiu prahovú hodnotu pre kritériá týkajúce sa environmentálnej udržateľnosti, inovácií a integrácie energetického systému, ak je to zlučiteľné s akýmkoľvek limitom pre necenové kritériá stanoveným v pravidlách štátnej pomoci.
- (28i) S cieľom dosiahnuť do roku 2030 referenčnú hodnotu celkovej ročnej výroby v súvislosti s ročnými potrebami v oblasti zavádzania v rámci Únie sa v tomto nariadení stanovuje konkrétny podiel množstva obchodovaného formou aukcie, na ktorý sa uplatňujú necenové kritériá. Pri určovaní podielu množstva obchodovaného formou aukcie by sa podľa potreby malo usilovať o dosiahnutie postupného celkového zvýšenia podielu množstva, s ktorým sa má obchodovať formou aukcie, aby sa pokrylo čo najviac aukcií a splnili celkové ciele tohto nariadenia, a to pod podmienkou, že Komisia bude pravidelne posudzovať vplyv takýchto opatrení na rozvoj priemyslu Únie a zavádzanie technológií v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov. Presný podiel množstva obchodovaného formou aukcie by sa mal určiť vykonávacím aktom. Preskúmanie podielu aukcií by sa malo uskutočňovať dovtedy, kým sa nedosiahne referenčná hodnota celkovej ročnej výroby na úrovni aspoň 40 %.

- (29) Na účely zriaďovania schém pre domácnosti alebo spotrebiteľov, ktoré stimulmi podporujú nákup konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií a diverzifikáciu zdrojov dodávok emisne neutrálnych technológií, a bez toho, aby boli dotknuté medzinárodné záväzky Únie, by sa dodávka mala považovať za nedostatočne diverzifikovanú v prípade, keď jeden zdroj uspokojuje viac ako 65 % celkového dopytu po špecifickej emisne neutrálnej technológii v rámci Únie. Na zabezpečenie dôsledného uplatňovania by Komisia od dátumu začatia uplatňovania tohto nariadenia mala každý rok uverejňovať zoznam s rozdelením pôvodu konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií, ktoré patria do tejto kategórie, rozčlenený podľa podielu dodávok do Únie pochádzajúcich z rôznych zdrojov v poslednom roku, za ktorý sú údaje k dispozícii.
- (30) Rozhodnutím Rady 2014/115/EÚ sa schválila najmä zmena Dohody Svetovej obchodnej organizácie o vládnom obstarávaní (ďalej len „Dohoda o vládnom obstarávaní“)²⁴. Zámerom Dohody o vládnom obstarávaní je vytvoriť mnohostranný rámec vyvážených práv a povinností týkajúcich sa verejných zákaziek s cieľom dosiahnuť liberalizáciu a expanziu svetového obchodu. V prípade zákaziek, na ktoré sa vzťahuje dodatok I k Dohode o vládnom obstarávaní vzťahujúci sa na Európsku úniu, ako aj iné relevantné medzinárodné dohody, ktorými je Únia viazaná, vrátane dohôd o voľnom obchode, a článok III:8 písm. a) Všeobecnej dohody o clách a obchode 1994, by verejní obstarávatelia a obstarávatelia na účely obstarávania výrobkov vládnyimi agentúrami, ktoré sú zakúpené s cieľom ďalšieho komerčného predaja alebo s cieľom ich použitia pri výrobe tovaru určeného na komerčný predaj, nemali uplatňovať požiadavky článku 19 ods. 5 na hospodárske subjekty zo zdrojov dodávok, ktoré sú signatármi týchto dohôd.

²⁴ Rozhodnutie Rady 2014/115/EÚ z 2. decembra 2013 o uzavretí Protokolu, ktorým sa mení Dohoda o vládnom obstarávaní (Ú. v. EÚ L 68, 7.3.2014, s. 1).

- (31) Ustanovenia o odolnosti v postupoch verejného obstarávania by sa mali uplatňovať bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie článku 25 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ²⁵ a článkov 43 a 85 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ²⁶, ako sa uvádza v usmerneniach Komisie z roku 2019²⁷. Rovnako by sa ustanovenia o verejnom obstarávaní mali naďalej uplatňovať na práce, tovar a služby, na ktoré sa vzťahuje toto nariadenie, ako aj článok 67 ods. 4 smernice 2014/24/EÚ, článok 82 ods. 4 smernice 2014/25/EÚ a článok 41 ods. 2 smernice 2014/23/EÚ, a na akékoľvek vykonávacie opatrenia vyplývajúce z návrhu nariadenia, ktorým sa zriaďuje rámec na stanovenie požiadaviek na ekodizajn udržateľných výrobkov.
- (33) S cieľom obmedziť administratívne zaťaženie vyplývajúce z potreby zohľadniť požiadavky týkajúce sa príspevku ponuky k udržateľnosti a odolnosti, najmä v prípade menších verejných obstarávateľov a v prípade zákaziek s nižšou hodnotou, ktoré nemajú významný vplyv na trh, by sa uplatňovanie relevantných ustanovení tohto nariadenia malo odložiť o dva roky v prípade verejných obstarávateľov, ktorí nie sú centrálnymi obstarávacími organizáciami, a v prípade zákaziek s hodnotou menej ako 25 miliónov EUR.
- (34) Na účely uplatňovania ustanovení o verejnom obstarávaní platí, že ak sa na výrobok vzťahuje delegovaný akt prijatý podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1369²⁸, verejní obstarávatelia alebo obstarávatelia by mali obstarávať iba výrobky, ktoré sú v súlade s povinnosťou stanovenou v článku 7 ods. 2 uvedeného nariadenia.

²⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní a o zrušení smernice 2004/18/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 65).

²⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/25/EÚ z 26. februára 2014 o obstarávaní vykonávanom subjektmi pôsobiacimi v odvetviach vodného hospodárstva, energetiky, dopravy a poštových služieb a o zrušení smernice 2004/17/ES (Ú. v. EÚ L 94, 28.3.2014, s. 243). Oznámenie Komisie:

²⁷ Oznámenie Komisie: Usmernenie týkajúce sa účasti uchádzačov a tovaru z tretích krajín na trhu verejného obstarávania v EÚ, Brusel, 24. 7. 2019, C(2019) 5494 final.

²⁸ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/1369 zo 4. júla 2017, ktorým sa stanovuje rámec pre energetické označovanie a zrušuje smernica 2010/30/EÚ (Ú. v. EÚ L 198, 28.7.2017, s. 1).

- (35) Domácnosti a koneční spotrebitelia sú nevyhnutnou súčasťou dopytu Únie po konečných výrobkoch emisne neutrálnych technológií a systémy verejnej podpory na stimulovanie nákupu týchto výrobkov domácnosťami, najmä v prípade zraniteľných domácností s nízkym a nižším stredným príjmom a zraniteľných spotrebiteľov, sú významné nástroje na zrýchlenie zelenej transformácie. V rámci iniciatívy pre strešné solárne inštalácie oznámenej v stratégii EÚ v oblasti slnečnej energie²⁹ by členské štáty mali napríklad vytvoriť vnútroštátne programy na podporu masívneho zavádzania výroby solárnej energie zo strešných inštalácií. V pláne REPowerEU Komisia vyzvala členské štáty, aby v plnej miere využívali podporné opatrenia, ktoré podnecujú k prechodu na tepelné čerpadlá. Takéto systémy podpory zriaďované na celoštátnej úrovni členskými štátmi alebo na miestnej úrovni miestnymi alebo regionálnymi orgánmi by takisto mali prispievať k zvyšovaniu udržateľnosti a odolnosti emisne neutrálnych technológií v EÚ. Orgány verejnej moci by prijímateľom mali poskytovať napríklad vyššiu finančnú kompenzáciu za nákup konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií, ktoré viac prispievajú k odolnosti v Únii. Orgány verejnej moci by mali zabezpečiť, aby ich schémy boli otvorené, transparentné a nediskriminačné, aby tak mohli prispievať k zvýšeniu dopytu po výrobkoch emisne neutrálnych technológií v Únii. Orgány verejnej moci by zároveň mali obmedziť dodatočnú finančnú kompenzáciu za takéto výrobky tak, aby nenastalo spomalenie zavádzania emisne neutrálnych technológií v Únii. Na zvýšenie efektívnosti týchto schém by členské štáty mali zabezpečiť na bezplatnom webovom sídle ľahkú dostupnosť informácií pre spotrebiteľov, ako aj pre výrobcov emisne neutrálnych technológií. To, že orgány verejnej moci uplatňujú v schémach zameraných na spotrebiteľov alebo domácnosti príspevky k udržateľnosti a odolnosti, by nemalo mať vplyv pravidiel štátnej pomoci a pravidiel WTO týkajúce sa subvencií.
- (36) Členské štáty, regionálne alebo miestne orgány, verejnoprávne inštitúcie, prípadne združenia vytvorené jedným alebo viacerými takýmito orgánmi alebo jednou alebo viacerými takýmito verejnoprávnymi inštitúciami by pri navrhovaní schém pre domácnosti alebo spotrebiteľov, ktoré stimulmi podporujú nákup konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií v zmysle vymedzenia v tomto nariadení, mali zabezpečiť dodržiavanie medzinárodných záväzkov Únie aj tým, že zabezpečia, aby dané schémy nedosiahli rozsah, ktorý by vážne poškodil záujmy členov WTO.

²⁹ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Stratégia EÚ v oblasti slnečnej energie [COM(2022) 221 final z 18. mája 2022].

- (37) Komisia by takisto mohla pomáhať členským štátom pri navrhovaní schém zameraných na domácnosti a spotrebiteľov s cieľom vytvárať synergie a uskutočňovať výmenu najlepších postupov. Platforma Emisne neutrálna Európa by takisto mala zohrávať významnú úlohu pri urýchlňovaní vykonávania príspevku k udržateľnosti a odolnosti zo strany členských štátov a orgánov verejnej moci pri ich postupoch verejného obstarávania a aukciách. Platforma by mala vydať usmernenia a určiť najlepšie postupy týkajúce sa spôsobu vymedzenia príspevku a jeho použitia, pričom by v nich mala uviesť konkrétne a špecifické príklady.
- (38) S cieľom umožniť priemyslu včas prispôsobiť svoju výrobu by verejní obstarávatelia a obstarávatelia mali vopred informovať trh o svojich odhadovaných potrebách verejného obstarávania výrobkov emisne neutrálnych technológií.
- (38a) Okrem opatrení zameraných na dopyt verejnosti a domácností by Únia mohla zvážiť opatrenia na uľahčenie zavádzania emisne neutrálnych technológií v priemyselných hodnotových reťazcoch EÚ s osobitným dôrazom na MSP, najmä uľahčením prepojenia medzi ponukou a dopytom priemyslu.
- (39) Ako sa uvádza v oznámení o Priemyselnom pláne v kontexte Zelenej dohody určenom pre vek emisnej neutrálnosti uverejnenom 1. februára 2023, podiel priemyslu Únie na trhu je pod silným tlakom z dôvodu subvencií v tretích krajinách, ktoré narúšajú rovnaké podmienky. To sa premieta do potreby rýchlej a ambicióznej reakcie Únie v podobe modernizácie jej právneho rámca.

- (40) Pre zabezpečenie otvorenej strategickej autonómie Únie a pre vytvorenie spoľahlivej výrobnjej základne pre emisne neutrálne technológie a ich dodávateľské reťazce v celej Únii je kľúčový prístup k financiám. Väčšina investícií potrebných na dosiahnutie cieľov Zelenej dohody bude pochádzať zo súkromného kapitálu³⁰ prilákaného rastovým potenciálom ekosystému emisnej neutrálnosti a stabilným a ambicióznym politickým rámcom. Pre získavanie a usmerňovanie finančných prostriedkov potrebných pre zelenú transformáciu a projekty výroby emisne neutrálnych technológií budú preto zásadné riadne fungujúce, hlboké a integrované kapitálové trhy. Nevyhnutný je teda rýchly pokrok k vytvoreniu únie kapitálových trhov, aby EÚ mohla splniť svoje ciele v oblasti emisnej neutrálnosti. Agenda v oblasti udržateľného financovania (a kombinované financovanie) takisto zohráva rozhodujúcu úlohu pri zvyšovaní investícií do emisne neutrálnych technológií v rámci hodnotových reťazcov a zároveň zaručuje konkurencieschopnosť tohto odvetvia.

³⁰ Pracovný dokument útvarov Komisie – Identifikácia potrieb pre obnovu Európy – Sprievodný dokument – Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Európskej rade, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov: Správny čas pre Európu: náprava škôd a príprava budúcnosti pre ďalšie generácie [SWD(2020) 98 final], Identifying Europe's recovery needs (Identifikácia potrieb pre obnovu Európy), 27. 5. 2020.

(41) Súkromné investície spoločností a finančných investorov majú zásadný význam. Ak samotné súkromné investície nestačia, účinné zavádzanie emisne neutrálnych výrobných projektov si môže vyžadovať verejnú podporu, napríklad vo forme záruk, úverov alebo kapitálových a kvázi kapitálových investícií, pričom sa zabráni narušeniu vnútorného trhu. Ak má táto verejná podpora formu štátnej pomoci, takáto pomoc musí mať stimulačný účinok a musí byť potrebná, cieleňá, dočasná, vhodná a primeraná, pričom sa zachová hospodárska súťaž a súdržnosť na vnútornom trhu. Existujúce usmernenia o štátnej pomoci, ktoré boli nedávno podrobené dôkladnej revízii v súlade s cieľmi dvojakej transformácie, poskytujú dostatočné možnosti na podporu investícií v prípade projektov patriacich do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia s výhradou určitých podmienok. Členské štáty môžu plniť významnú úlohu pri zjednodušovaní prístupu k financovaniu pre projekty výroby emisne neutrálnych technológií tým, že zlyhania trhu budú riešiť prostredníctvom cielenej a dočasnej podpory v rámci štátnej pomoci. Dočasný krízový a transformačný rámec prijatý 9. marca 2023 má zabezpečiť rovnaké podmienky na vnútornom trhu, pričom je zameraný na odvetvia s identifikovaným rizikom premiestnenia do tretej krajiny a zároveň je primeraný z hľadiska výšky pomoci. Rámec by členským štátom umožnil zaviesť opatrenia na podporu nových investícií do výrobných zariadení vo vymedzených strategických emisne neutrálnych odvetviach, a to aj prostredníctvom daňových výhod.

Povolená výška pomoci sa môže upraviť o vyššie intenzity a stropy výšky pomoci, ak sa investícia nachádza v podporovaných oblastiach, v úsilí prispieť k dosiahnutiu cieľa konvergencie medzi členskými štátmi a regiónmi. Na overenie konkrétnych rizík odklonenia investície mimo Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP) a toho, či neexistuje riziko premiestnenia v rámci EHP, sa vyžadujú príslušné podmienky. S cieľom mobilizovať vnútroštátne zdroje na uvedený účel môžu členské štáty využiť časť príjmov z ETS, ktoré majú vyčleniť na účely súvisiace s klímou.

- (41a) Verejná podpora by sa mala využívať na riešenie osobitných zistených zlyhaní trhu alebo suboptimálnych investičných situácií, a to primeraným spôsobom, pričom akcie by nemali zdvojsť či vytláčať súkromné financovanie ani narušovať hospodársku súťaž na vnútornom trhu. Opatrenia by mali prinášať pre Úniu jasnú pridanú hodnotu. Verejné investície sa môžu zamerať najmä na potrebné investície do infraštruktúry, podporu inovácií a rozširovanie prelomových technológií.
- (42) Na účely investícií do projektov výroby emisne neutrálnych technológií sú dostupné aj viaceré programy financovania z prostriedkov Únie, ako je Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, Program InvestEU, programy politiky súdržnosti či Inovačný fond.
- (43) Prostredníctvom zmeneného nariadenia o Mechanizme na podporu obnovy a odolnosti³¹ členské štáty dostali k dispozícii dodatočnú nenávratnú finančnú podporu vo výške 20 miliárd EUR na účely podpory energetickej efektívnosti a nahradenia fosílnych palív, napríklad aj prostredníctvom priemyselných emisne neutrálnych projektov EÚ. Ako sa zdôrazňuje v usmerneniach Komisie ku kapitolám venovaným plánu REPowerEU³², členským štátom sa odporúča, aby v kapitole venovanej plánu REPowerEU vo svojich plánoch obnovy a odolnosti uviedli opatrenia na podporu investícií do výroby emisne neutrálnych technológií a do priemyselných inovácií v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241³³.
- (44) Program InvestEU je hlavný program EÚ na podporu investícií, najmä v oblasti zelenej a digitálnej transformácie, ktorý poskytuje finančnú a technickú pomoc, napríklad prostredníctvom mechanizmov kombinovaného financovania. Tento prístup prispieva k prilákaniu dodatočného verejného a súkromného kapitálu. Členským štátom sa ďalej odporúča, aby prispievali do zložky v zodpovednosti členského štátu v rámci Programu InvestEU s cieľom podporiť finančné produkty dostupné pre výrobu emisne neutrálnych technológií bez toho, aby boli dotknuté platné pravidlá štátnej pomoci.

³¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2023/435 z 27. februára 2023, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitolu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1303/2013, (EÚ) 2021/1060 a (EÚ) 2021/1755 a smernica 2003/87/ES (Ú. v. EÚ L 63, 28.2.2023, s. 1).

³² Usmernenie Komisie k plánom obnovy a odolnosti v kontexte plánu REPowerEU 2023/C 80/01 (Ú. v. EÚ C 80, 3.3.2023, s. 1).

³³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/241 z 12. februára 2021, ktorým sa zriaďuje Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti (Ú. v. EÚ L 57, 18.2.2021, s. 17).

- (45) Členské štáty môžu poskytnúť podporu z programov politiky súdržnosti v súlade s platnými pravidlami podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060³⁴ s cieľom povzbudiť prijímanie strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti v menej rozvinutých a prechodných regiónoch prostredníctvom investičných balíkov v oblasti infraštruktúry, produktívnych investícií do inovácií, výrobnnej kapacity MSP, služieb, odbornej prípravy a opatrení na zvyšovanie úrovne zručností, ako aj prostredníctvom podpory na budovanie kapacít orgánov verejnej moci a predkladateľov projektov. Platné miery spolufinancovania stanovené v programoch môžu byť až 85 % v menej rozvinutých regiónoch a až 60 % alebo 70 % v prechodných regiónoch podľa príslušného fondu a statusu regiónu, členské štáty však môžu tieto stropy prekročiť na úrovni dotknutého projektu, ak je to možné v rámci pravidiel štátnej pomoci. Nástroj technickej podpory môže členským štátom a regiónom pomôcť pri príprave stratégií emisne neutrálneho rastu, zlepšovaní podnikateľského prostredia, obmedzení byrokracie a zrýchľovaní vydávania povolení. Členské štáty by sa mali povzbudzovať, aby podporovali udržateľnosť strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti tým, že tieto investície pevne zasadia do európskych hodnotových reťazcov, pričom by mali stavať predovšetkým na sieťach medziregionálnej a cezhraničnej spolupráce.
- (46) Inovačný fond takisto predstavuje veľmi nádejný a nákladovo efektívny spôsob podpory rozširovania výroby a zavádzania technológií čistého vodíka a ďalších strategických emisne neutrálnych technológií v Európe vrátane inovačných projektov s pozitívnym vplyvom na klímu v námornom a leteckom odvetví, čím posilňuje suverenitu Európy, pokiaľ ide o kľúčové technológie pre opatrenia v oblasti klímy a energetickú bezpečnosť.

³⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1060 z 24. júna 2021, ktorým sa stanovujú spoločné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde plus, Kohéznom fonde, Fonde na spravodlivú transformáciu a Európskom námornom, rybolovnom a akvakultúrnom fonde a rozpočtové pravidlá pre uvedené fondy, ako aj pre Fond pre azyl, migráciu a integráciu, Fond pre vnútornú bezpečnosť a Nástroj finančnej podpory na riadenie hraníc a vízovú politiku (Ú. v. EÚ L 231, 30.6.2021, s. 159).

- (48) Komisia a členské štáty by v záujme prekonania obmedzení súčasného roztriešteného úsilia o verejné a súkromné investície, uľahčenia integrácie a návratnosti investícií mali lepšie koordinovať svoje činnosti a vytvárať synergie medzi existujúcimi programami financovania na úrovni Únie a na vnútroštátnej úrovni a zabezpečiť lepšiu koordináciu a spoluprácu s priemyslom a kľúčovými zainteresovanými stranami súkromného sektora. Platforma Emisne neutrálna Európa bude plniť kľúčovú úlohu pri vytváraní komplexného prehľadu dostupných a relevantných možností financovania a pri diskusiách o individuálnych potrebách strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti týkajúcich sa financovania.
- (59) Vesmírne údaje a služby získané z Vesmírneho programu Únie, a najmä z programu Copernicus, sa v maximálnej miere použijú na poskytnutie informácií o geológii, biológii, ekológii, sociálno-ekonomickom rozvoji a o dostupnosti zdrojov na účely environmentálnych posúdení a povolení. Tieto údaje a služby, a najmä schopnosť programu Copernicus, monitorovať a overovať antropogénne emisie CO₂ sú najdôležitejšie na posúdenie vplyvu priemyselných projektov a vplyvu záchytov antropogénneho CO₂ na globálnu koncentráciu skleníkových plynov a ich prúdenie.
- (61) Vodíkové údolia s konečným priemyselným použitím zohrávajú významnú úlohu pri dekarbonizácii energeticky náročných priemyselných odvetví. V pláne REPowerEU sa stanovuje cieľ zdvojnásobiť počet vodíkových údolí v Únii. Na dosiahnutie tohto cieľa by členské štáty mali zrýchliť vydávanie povolení, zvážiť používanie experimentálnych regulačných prostredí a uprednostniť prístup k financovaniu. Na posilnenie emisne neutrálnej odolnosti by členské štáty mali zabezpečiť prepojenie vodíkových údolí prekračujúce hranice Únie. Priemyselné zariadenia, ktoré si vyrábajú vlastnú energiu a ktoré môžu zabezpečiť kladný príspevok k výrobe elektriny, by sa mali prostredníctvom zjednodušenia regulačných požiadaviek povzbudzovať, aby prispievali do inteligentnej elektrizačnej sústavy ako výrobcovia energie.

- (62) Experimentálne regulačné prostredia pre emisne neutrálne technológie môžu predstavovať dôležitý nástroj na podporu inovácií v oblasti emisne neutrálnych technológií a regulačného vzdelávania. Inovácie treba umožňovať prostredníctvom experimentálnych prostredí, keďže vedecké výsledky sa musia otestovať v kontrolovanom prostredí reálneho sveta. Mali by sa zaviesť experimentálne regulačné prostredia na testovanie inovačných emisne neutrálnych technológií alebo iných inovačných technológií s potenciálom umožniť prechod na klimaticky neutrálne, čisté hospodárstvo a znížiť strategické závislosti, ktoré by sa uskutočňovalo v kontrolovanom prostredí na obmedzený čas, čím sa posilní regulačné vzdelávanie a potenciál rozšírenia a širšieho zavádzania technológií. Je vhodné dosiahnuť rovnováhu medzi právnou istotou účastníkov experimentálneho regulačného prostredia pre emisne neutrálne technológie a splnením cieľov stanovených v práve Únie. Členské štáty by mali mať možnosť povoliť vo vnútroštátnych právnych predpisoch výnimky pre experimentálne regulačné prostredia pre emisne neutrálne technológie a zároveň v každom prípade zabezpečiť súlad s právom Únie a so základnými požiadavkami na emisne neutrálne technológie stanovenými vo vnútroštátnom práve. Komisia zverejní dokument s usmerneniami k experimentálnym prostrediam v roku 2023, ako bolo oznámené v novom európskom inovačnom programe, aby tým podporila členské štáty pri príprave experimentálnych prostredí pre emisne neutrálne technológie. Tieto inovačné technológie by sa napokon mohli považovať za zásadné pre splnenie cieľa Únie dosiahnuť klimatickú neutralitu a pre zaistenie bezpečnosti dodávok energie a odolnosti jej energetického systému.

- (64) Rozšírenie hodnotových a dodávateľských reťazcov európskych technologických odvetví v oblasti emisnej neutrálnosti si vyžaduje veľký počet dodatočných kvalifikovaných pracovníkov, z čoho vyplýva významná potreba investícií do rekvalifikácie a zvyšovania úrovne zručností, a to aj v oblasti odborného vzdelávania a prípravy. To by malo prispieť k vytvoreniu kvalitných pracovných miest v súlade s cieľmi Európskeho piliera sociálnych práv súvisiacimi so zamestnanosťou a s odbornou prípravou. Energetická transformácia si vyžiada výrazné zvýšenie počtu kvalifikovaných pracovníkov v širokom okruhu odvetví vrátane energie z obnoviteľných zdrojov, uskladňovania energie a surovín, pričom má veľký potenciál vytvárania kvalitných pracovných miest. Potreby v oblasti zručností len v samotnej výrobe v pododvetví vodíkových palivových článkov sa podľa Európskeho strategického plánu Komisie pre energetické technológie odhadujú na 180 000 vyškolených pracovníkov, technikov a inžinierov do roku 2030³⁵. V odvetví solárnej fotovoltickej energie bude len v samotnej výrobe potrebných až 66 000 pracovných miest. Európska sieť služieb zamestnanosti (EURES) poskytuje informácie, poradenstvo a služby prijímania alebo umiestňovania pre pracovníkov a zamestnávateľov, a to aj naprieč hranicami vnútorného trhu.

³⁵ Európska komisia, Generálne riaditeľstvo pre výskum a inováciu, Spoločné výskumné centrum, The strategic energy technology (SET) plan (Strategický plán pre energetické technológie). Úrad pre publikácie, 2019, <https://data.europa.eu/doi/10.2777/04888>.

- (65) Keďže posilnenie výrobných kapacít kľúčových emisne neutrálnych technológií v Únii nebude možné bez primerane veľkej kvalifikovanej pracovnej sily, je nevyhnutné zaviesť opatrenia na podporu aktivácie väčšieho počtu ľudí na trhu práce, predovšetkým žien, mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, starších osôb a osôb so zdravotným postihnutím. Okrem toho v súlade s cieľmi odporúčania Rady o zabezpečení spravodlivej transformácie na klimatickú neutralitu je dôležitá osobitná podpora pre prechod pracovníkov v nadbytočných a upadajúcich odvetviach na iné pracovné miesta. To znamená investovanie do zručností a do vytvárania kvalitných pracovných miest potrebných pre emisne neutrálnu technológiu v Únii. Vychádzajúc z existujúcich iniciatív, ako je Pakt o zručnostiach, z činností na úrovni EÚ týkajúcich sa informovanosti pre oblasť zručností a prognóz, napríklad z Európskeho strediska pre rozvoj odborného vzdelávania (Cedefop) a Európskeho orgánu práce, a z koncepcií sektorovej spolupráce v oblasti zručností a s plným zohľadnením týchto iniciatív a činností je cieľom mobilizácia všetkých aktérov a ich odborná príprava na všetkých úrovniach zručností a v potrebnom rozsahu: orgánov členských štátov vrátane orgánov na regionálnej a miestnej úrovni, poskytovateľov vzdelávania a odbornej prípravy, sociálnych a hospodárskych partnerov a priemyslu, najmä MSP, s cieľom určiť potreby v oblasti zručností, vypracovať programy vzdelávania a odbornej prípravy a rýchlo a funkčne ich zaviesť v rozsiahlej miere. V tejto súvislosti kľúčovú úlohu zohrávajú strategické projekty v oblasti emisnej neutralizácie. Členské štáty a Komisia môžu zabezpečiť finančnú podporu, a to aj prostredníctvom využitia možností rozpočtu Únie s použitím nástrojov, ako je Európsky sociálny fond plus, Fond na spravodlivú transformáciu, Európsky fond regionálneho rozvoja, Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti, Modernizačný fond, plán REPowerEU a Program pre jednotný trh.

- (66) Mali by sa spustiť európske akadémie emisne neutrálneho priemyslu s cieľom rozvíjať programy vzdelávania a odbornej prípravy, obsah a materiály, ako aj certifikáty preukazujúce, že sa použili, na účely rekvalifikácie a zvyšovania úrovne zručností ľudí v každom produktívnom veku, ktoré sú potrebné pre hodnotové reťazce kľúčových emisne neutrálnych technológií, a ponúkať tieto programy, obsah a materiály príslušným poskytovateľom vzdelávania a odbornej prípravy v členských štátoch na ich dobrovoľné využívanie. Akadémie emisnej neutrálnosti sú organizácie alebo konzorciá alebo projekty relevantných zainteresovaných strán, ktorým Európska komisia udelila počiatočné financovanie. Tieto akadémie by mali zohrávať podpornú úlohu pri plnom rešpektovaní zodpovednosti členských štátov za obsah výučby a organizáciu vzdelávacích systémov a za obsah a organizáciu odborného vzdelávania. Akadémie by mali ponúkať programy vzdelávania a odbornej prípravy, obsah a materiály, ktoré sa poskytovatelia vzdelávania a odbornej prípravy, hospodárski a sociálni partneri a iné subjekty zapojené do zvyšovania úrovne zručností a rekvalifikácie v členských štátoch, ako sú verejné služby zamestnanosti, môžu rozhodnúť používať, ak to považujú za užitočné. Hospodárski a sociálni partneri by mali byť zapojení do rozvoja programov odbornej prípravy s cieľom zabezpečiť relevantnosť a zvýšiť ich využívanie. Akadémie by mali podporovať, aby sa popri iných požadovaných zručnostiach vyučovali aj prierezové zručnosti uľahčujúce pracovnú mobilitu. Akadémie budú zamerané na podporu kvality vzdelávania a odbornej prípravy, ktoré ponúkajú poskytovatelia vzdelávania a odbornej prípravy v členských štátoch, s využitím vzdelávacích programov, obsahu a materiálov vypracovaných akadémiami vrátane odbornej prípravy ich školiteľov.

- (66a) S cieľom podporovať transparentnosť, prenosnosť a mobilitu pracovníkov európske akademie emisne neutrálneho priemyslu vypracujú a budú propagovať zavedenie certifikátov poskytovateľov vzdelávania a odbornej prípravy vrátane mikrocertifikátov na potvrdenie vzdelávacích výstupov. Certifikáty vypracované európskymi akademiemi emisne neutrálneho priemyslu môžu vydávať poskytovatelia vzdelávania a odbornej prípravy v členských štátoch alebo udeľujúce orgány v členských štátoch, v ktorých bol program vzdelávania a odbornej prípravy vypracovaný akademiami úspešne ukončený. Tieto certifikáty sa môžu vydávať vo formáte európskych vzdelávacích certifikátov a mohli by sa začleniť do služby EUROPASS a v prípade potreby a uskutočniteľnosti zahrnúť do národných kvalifikačných rámcov. Členské štáty môžu podporovať nepretržitú rekvalifikáciu a zvyšovanie úrovne zručností prostredníctvom akademií a príslušných poskytovateľov vzdelávania a odbornej prípravy na svojom území, napríklad prostredníctvom vnútroštátnych programov a finančných prostriedkov Únie.
- (67) Keďže v práve Únie neexistujú osobitné ustanovenia, ktorými by sa zavádzali minimálne požiadavky na odbornú prípravu, pokiaľ ide o prístup k regulovanému povolaniu alebo jeho vykonávanie, členský štát má právomoc rozhodnúť o tom, či a ako regulovať povolanie, ale vnútroštátne predpisy upravujúce prístup k regulovaným povolaniam nesmú vytvárať neodôvodnené alebo neprimerané prekážky pri uplatňovaní týchto základných práv. Právomoc regulovať prístup k povolaniu sa musí vykonávať v rámci zásad nediskriminácie a proporcionality v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/958 z 28. júna 2018 o teste proporcionality pred prijatím novej regulácie povolání.
- (68) Ak členské štáty určia, že vzdelávacie programy vypracované európskymi akademiemi emisne neutrálneho priemyslu vedú k certifikátom, ktoré zodpovedajú vedomostiam, zručnostiam a kompetenciám potrebným na prístup k regulovanému povolaniu alebo k činnostiam, ktoré sú súčasťou regulovaného povolania, členské štáty by s cieľom uľahčiť mobilitu v strategických povolaniach emisne neutrálneho priemyslu mali považovať tieto certifikáty za doklad o potvrdzovaných formálnych kvalifikáciách v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES o uznávaní odborných kvalifikácií.

- (69) Na úrovni Únie by sa mala vytvoriť platforma Emisne neutrálna Európa zložená z členských štátov, ktorej by predsedala Komisia. Platforma Emisne neutrálna Európa môže radiť a pomáhať Komisii a členským štátom v osobitných otázkach a predstavovať referenčný orgán, v rámci ktorého Komisia a členské štáty koordinujú svoje opatrenia a uľahčujú výmenu informácií o otázkach súvisiacich s týmto nariadením. Platforma Emisne neutrálna Európa by mala ďalej vykonávať úlohy uvedené v tomto nariadení, najmä pokiaľ ide o udeľovanie povolení vrátane jednotných kontaktných miest, emisne neutrálne strategické projekty, koordináciu financovania, prístup na trhy, zručnosti, experimentálne regulačné prostredia pre emisne neutrálne technológie, ako aj konzultácie s Komisiou pri posudzovaní uskutočniteľnosti a primeranosti navrhovaných opatrení, ak Komisia dospeje k záveru, že všeobecné ciele nariadenia sa pravdepodobne nedosiahnu. V prípade potreby možno prostredníctvom platformy vytvoriť stále alebo dočasné podskupiny a prizvať tretie strany, napríklad expertov alebo zástupcov z emisne neutrálneho priemyslu a sociálnych a hospodárskych partnerov.
- (69a) Ak je to vhodné a užitočné, platforma Emisne neutrálna Európa by sa mala usilovať o úzku spoluprácu s inými príslušnými iniciatívami, platformami a skupinami Komisie s cieľom hľadať synergie, vymieňať si odborné znalosti, informácie a podporovať zapojenie zainteresovaných strán a zároveň zabrániť duplicite a prekryvaniu. Platforma bude spolupracovať s existujúcimi priemyselnými alianciami EÚ a zapojením členských štátov prispievať k ich práci. Kľúčovými alianciami pre spoluprácu s platformou sú Európska aliancia pre batérie, Európska aliancia solárneho fotovoltického priemyslu, Európska aliancia pre čistý vodík, Aliancia pre letectvo s nulovými emisiami, Priemyselná aliancia pre procesory a polovodičové technológie a Priemyselná aliancia pre hodnotový reťazec obnoviteľných a nízkouhlíkových palív. Zo štruktúrovaného rámca, ktorý poskytuje platforma Emisne neutrálna Európa, profitujú aj odvetvia, ktoré v súčasnosti nie sú zastúpené v priemyselných alianciách. Pokiaľ ide o emisne neutrálne strategické partnerstvá, v prípade potreby sa predpokladá úzka spolupráca s Výborom pre kritické suroviny.

- (70) Komisia v rámci Priemyselného plánu Zelenej dohody oznámila svoj zámer uzavrieť priemyselné partnerstvá zamerané na emisnú neutrálnosť vzťahujúce sa na emisne neutrálne technológie, globálne zavádzať emisne neutrálne technológie a podporovať úlohu priemyselných kapacít EÚ pri príprave podmienok na globálny prechod na čistú energiu. Komisia a členské štáty môžu v rámci platformy koordinovať svoje činnosti s partnerstvami, pričom budú diskutovať o existujúcich relevantných partnerstvách a postupoch, ako sú zelené partnerstvá, dialógy o energetike a iné formy existujúcich dvojstranných zmluvných dojednaní, ako aj o potenciálnych synergiách s príslušnými dvojstrannými dohodami členských štátov s tretími krajinami.
- (71) Únia by sa mala usilovať diverzifikovať a stimulovať medzinárodný obchod s emisne neutrálnymi technológiami a investície do nich a celosvetovo presadzovať prísne sociálne a environmentálne normy. To by malo prebiehať v úzkej spolupráci a partnerstve s podobne zmýšľajúcimi krajinami. V úzkej spolupráci s partnerskými krajinami by sa tiež malo otvorené, ale asertívne a na základe reciprocity a spoločných záujmov vyvíjať väčšie úsilie v oblasti výskumu a inovácií zamerané na vývoj a zavádzanie emisne neutrálnych technológií.
- (72) Ak je právomoc prijímať akty v súlade s článkom 290 zmluvy delegovaná týmto nariadením na Komisiu, je obzvlášť dôležité, aby Komisia uskutočnila počas svojich prípravných prác vhodné konzultácie, a to aj na expertnej úrovni, a aby tieto konzultácie boli vedené v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode o lepšej tvorbe práva z 13. apríla 2016. Predovšetkým, v záujme rovnakého zastúpenia pri príprave delegovaných aktov, sa všetky dokumenty doručujú Európskemu parlamentu a Rade v rovnakom čase ako expertom z členských štátov, a experti Európskeho parlamentu a Rady majú systematický prístup na zasadnutia skupín expertov Komisie, ktoré sa zaoberajú prípravou delegovaných aktov.
- (73) Pokiaľ ktorékoľvek z opatrení plánovaných v tomto nariadení predstavuje štátnu pomoc, ustanoveniami týkajúcimi sa takýchto opatrení nie je dotknuté uplatňovanie článkov 107 a 108 zmluvy.

- (74) Keďže cieľ tohto nariadenia nie je možné uspokojivo dosiahnuť na úrovni členských štátov a z dôvodov rozsahu alebo dôsledkov činnosti ho možno lepšie dosiahnuť na úrovni Únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity podľa článku 5 zmluvy. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku toto nariadenie neprekračuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie tohto cieľa.

PRIJALI TOTO NARIADENIE:

Kapitola I

Predmet úpravy, rozsah pôsobnosti a vymedzenie pojmov

Článok 1

Predmet úpravy

1. Všeobecným cieľom tohto nariadenia je zlepšiť fungovanie vnútorného trhu vytvorením rámca na zaistenie prístupu Únie k bezpečným a udržateľným dodávkam emisne neutrálnych technológií a zároveň prispieť k dosiahnutiu cieľa Únie znížiť čisté emisie skleníkových plynov do roku 2030 aspoň o 55 % v porovnaní s úrovňami z roku 1990 a cieľa Únie v oblasti klimateckej neutrality do roku 2050.
2. S cieľom prispieť k dosiahnutiu všeobecného cieľa uvedeného v odseku 1 sa v tomto nariadení uvádzajú opatrenia na:
 - a) zníženie rizika narušení dodávok súvisiacich s emisne neutrálnymi technológiami, ktoré by mohli narušiť hospodársku súťaž a fragmentovať vnútorný trh, najmä identifikáciou a podporou rozšírenia výrobnnej kapacity emisne neutrálnych technológií a ich hodnotových reťazcov;
 - b) podporu dopytu po udržateľných a odolných emisne neutrálnych technológiách prostredníctvom verejného obstarávania, obchodovania formou aukcie a iných foriem verejných intervencií;
 - c) zvyšovanie úrovne zručností prostredníctvom podpory akadémií emisnej neutrálnosti, čím sa ochráni a vytvorí kvalitné pracovné miesta;
 - d) podporu inovácií prostredníctvom vytvárania experimentálnych regulačných prostredí pre emisne neutrálne technológie;
 - e) zlepšenie schopnosti Únie monitorovať a zmierňovať riziko prerušenia dodávok spojených s emisne neutrálnymi technológiami.
- 2a. Cieľom tohto nariadenia je aj vytvorenie trhu Únie so službami ukladania CO₂.

Článok 2

Rozsah pôsobnosti

Toto nariadenie sa uplatňuje na emisne neutrálne technológie s výnimkou článkov 26 a 27 tohto nariadenia, ktoré sa uplatňujú len na inovačné emisne neutrálne technológie a iné inovačné technológie s potenciálom umožniť prechod na klimaticky neutrálne a čisté hospodárstvo a znížiť strategické závislosti. Kritické suroviny, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti nariadenia (EÚ) .../... [pridať poznámku pod čiarou s odkazom na uverejnenie nariadenia o kritických surovinách], sú z rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia vyňaté.

V prípadoch integrovaných výrobných zariadení, ktoré vyrábajú materiály patriace do rozsahu pôsobnosti tak [aktu o kritických surovinách], ako aj tohto nariadenia, sa uplatňované nariadenie určuje podľa konečného výrobku zariadení.

Článok 3

Vymedzenie pojmov

1. Na účely tohto nariadenia sa uplatňuje toto vymedzenie pojmov:
 - a) „emisne neutrálne technológie“ sú všetky technológie určené podľa článku 3a, ktoré sú konečnými výrobkami, špecifickými komponentmi alebo špecifickými strojovými zariadeniami, ktoré sa primárne využívajú na výrobu týchto výrobkov a ktoré dosiahli mieru technologickej pripravenosti aspoň na úrovni 8;
 - aa) „strategická emisne neutrálna technológia“ sú všetky technológie určené podľa článku 3b ods. 1, ktoré sú konečnými výrobkami, špecifickými komponentmi alebo špecifickými strojovými zariadeniami, ktoré sa primárne používajú na výrobu týchto výrobkov a ktoré dosiahli mieru technologickej pripravenosti aspoň na úrovni 8;

- b) „primárne používané“ sú konečné výrobky a špecifické komponenty, ktoré sú nevyhnutné na výrobu emisne neutrálnych technológií, ktoré sú uvedené v prílohe X, alebo konečné výrobky, špecifické komponenty a špecifické strojové zariadenia, ktoré sú nevyhnutné na výrobu emisne neutrálnych technológií, a to na základe dôkazov, ktoré príslušnému vnútroštátnemu orgánu poskytol predkladateľ projektu, ako sú trhové štúdie alebo dohody o odbere;
- ac) „energia z obnoviteľných zdrojov“ je „energia z obnoviteľných zdrojov“, ako sa vymedzuje v smernici Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov;
- aca) „palivá z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu“ sú palivá z obnoviteľných zdrojov nebiologického pôvodu vymedzené v [revízii článku XX smernice o obnoviteľných zdrojoch energie II];
- ad) „udržateľné alternatívne palivá“ sú palivá určené pre odvetvie leteckej dopravy uvedené v článku 3 ods. 7, ods. 13 a ods. 17 [nariadenia „Refuel Aviation“] alebo palivá určené pre odvetvie námornej dopravy, ako sa stanovuje pri uplatňovaní kritérií vymedzených v článku 10 ods. 1 a ods. 2 [nariadenie o FuelEU Maritime];
- ae) „transformačné priemyselné technológie na dekarbonizáciu“ je rozšírenie výrobnnej kapacity transformačných priemyselných technológií, ktoré sa používajú na výrazné a trvalé zníženie miery emisií ekvivalentu CO₂ z energeticky náročných činností v odvetviach ocele, hliníka, neželezných kovov, základných chemikálií, cementu, vápna, skla, keramiky, hnojív a papiera v rozsahu, ktorý je technicky možný;
- af) „biotechnologické klimatické a energetické riešenia“ sú technológie zakotvené v používaní živých organizmov, ako sú enzýmy, mikroorganizmy a bakteriálna kultúra, ktoré sú schopné znížiť emisie CO₂ nahradením energeticky náročných fosílnych alebo chemických vstupov do priemyselných výrobných procesov relevantných okrem iného pre zachytávanie oxidu uhličitého a výrobu biopalív;
- b) „komponent“ je časť emisne neutrálnej technológie, ktorú vyrába a predáva určitá spoločnosť, vrátane spracovaných materiálov;

- ba) „spracovaný materiál“ je materiál, ktorý je v pokročilom štádiu spracovania, s výnimkou kritických surovín patriacich pod akt o kritických surovinách, a navrhnutý tak, aby plnil špecifickú funkciu v emisne neutrálnej technológii;
- c) „inovačné emisne neutrálne technológie“ sú technológie, ktoré spĺňajú vymedzenie „emisne neutrálnych technológií“, ale ešte nedosiahli úroveň technologickej pripravenosti aspoň 8, a ktoré zahŕňajú skutočnú inováciu, v súčasnosti nie sú dostupné na trhu a sú dostatočne vyspelé na to, aby sa mohli otestovať v kontrolovanom prostredí;
- ca) „iné inovačné technológie“ sú technológie súvisiace s energetikou alebo klímou, ktoré majú preukázaný potenciál prispieť k dekarbonizácii priemyselných alebo energetických systémov a znížiť strategické závislosti a ktoré zahŕňajú skutočné inovácie, ktoré v súčasnosti nie sú dostupné na európskom trhu a ktoré sú dostatočne pokročilé na to, aby sa testovali v kontrolovanom prostredí, ale nedosiahli mieru technologickej pripravenosti aspoň na úrovni 8;
- d) „projekt výroby emisne neutrálnej technológie“ je plánované komerčné zariadenie alebo rozšírenie či reprofilácia existujúceho zariadenia na výrobu emisne neutrálnych technológií;
- e) „strategický projekt v oblasti emisnej neutrálnosti“ je projekt výroby emisne neutrálnej technológie, projekt ukladania CO₂ alebo projekt prepravnej infraštruktúry pre CO₂ umiestnený v Únii, ktorý členský štát uznal za strategický projekt v oblasti emisnej neutrálnosti v súlade s článkami 10 a 11;

- f) „postup vydávania povolení“ je proces zahŕňajúci všetky príslušné povolenia na výstavbu, rozšírenie, zmenu a prevádzku projektov výroby emisne neutrálnych technológií a strategických projektov zahŕňajúci všetky žiadosti a postupy od potvrdenia, že žiadosť je úplná, až po oznámenie komplexného rozhodnutia. Pokiaľ ide o geologické ukladanie CO₂, postup vydávania povolení sa vzťahuje na postup vydávania povolení na ukladanie, ktorý sa týka spracovania všetkých potrebných povolení pre povrchové zariadenia, o ktoré sa žiada v súvislosti s prevádzkovaním úložiska (stavebné povolenie, povolenie na uloženie potrubia...), a environmentálneho povolenia na vtláčanie a ukladanie CO₂ vydaného v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2009/31/ES z 23. apríla 2009 o geologickom ukladaní oxidu uhličitého a o zmene a doplnení smernice Rady 85/337/EHS, smerníc Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES a nariadenia (ES) č. 1013/2006;
- g) „komplexné rozhodnutie“ je rozhodnutie alebo súbor rozhodnutí prijatých orgánmi členského štátu, v ktorom sa určuje, či predkladateľ projektu je alebo nie je oprávnený realizovať projekt výroby emisne neutrálnej technológie, bez toho, aby bolo dotknuté akékoľvek rozhodnutie prijaté v rámci odvolacieho konania;
- h) „predkladateľ projektu“ je akýkoľvek podnik alebo konzorcium podnikov, ktoré pripravuje projekt výroby emisne neutrálnej technológie alebo strategický projekt v oblasti emisnej neutrálnosti;
- i) „experimentálne regulačné prostredie pre emisne neutrálne technológie“ je schéma, ktorá umožňuje podnikom testovať inovačné emisne neutrálne technológie a iné inovačné technológie v kontrolovanom prostredí reálneho sveta v rámci osobitného plánu, ktorý vypracoval a monitoruje príslušný orgán;
- j) „úroveň technologickej pripravenosti“ je metóda odhadnutia vyspelosti technológií podľa klasifikácie používanej Medzinárodnou agentúrou pre energiu;
- k) „dotknuté orgány“ sú orgány, ktoré sú podľa vnútroštátneho práva zapojené do vydávania povolení v rámci postupu vydávania povolení, ako sa uvádza v písmene f);

- l) „postup verejného obstarávania“ je ktorýkoľvek z týchto postupov:
- i) akýkoľvek druh postupu zadávania zákazky, na ktorý sa vzťahuje smernica 2014/24/EÚ na účely uzavretia verejnej zákazky alebo smernica 2014/25/EÚ na účely uzavretia zmluvy o dodaní tovaru, uskutočnenie stavebných prác a poskytnutie služieb;
 - ii) postup udeľovania koncesie na stavebné práce alebo koncesie na služby, na ktorý sa vzťahuje smernica 2014/23/EÚ;
- m) „verejný obstarávateľ“, v kontexte postupov verejného obstarávania, je verejný obstarávateľ v zmysle článku 6 smernice 2014/23/EÚ, článku 2 ods. 1 bodu 1 smernice 2014/24/EÚ a článku 3 smernice 2014/25/EÚ;
- n) „obstarávateľ“, v kontexte postupov verejného obstarávania, je obstarávateľ v zmysle článku 7 smernice 2014/23/EÚ a článku 4 smernice 2014/25/EÚ;
- o) „zákazka“, v kontexte postupov verejného obstarávania, je verejná zákazka v zmysle článku 2 ods. 1 bodu 5 smernice 2014/24/EÚ, „zákazky“, ako sa vymedzuje v „zákazk[ách] na dodanie tovaru, uskutočnenie stavebných prác a poskytnutie služieb (zákazky na tovar, práce a služby)“ v zmysle článku 2 ods. 1 smernice 2014/25/EÚ, ako aj „koncesie“ v zmysle článku 5 ods. 1 smernice 2014/23/EÚ;
- p) „aukcia“ je mechanizmus verejnej súťaže na podporu výroby alebo spotreby energie z obnoviteľných zdrojov, na ktorý sa nevzťahujú smernice 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ, 2014/25/EÚ a 2009/81/ES;
- q) „kapacita vtláčania CO₂“ je ročné množstvo CO₂, ktoré možno vtlačiť do fungujúceho geologického úložiska povoleného podľa smernice 2009/31/ES s cieľom znížiť emisie alebo zvýšiť odstraňovanie oxidu uhličitého, a to najmä z veľkých priemyselných zariadení, a ktoré sa meria v tonách za rok;

- r) „integrácia energetického systému“ sú riešenia pre plánovanie a prevádzku energetického systému ako jedného celku, ktorý zahŕňa viaceré energetické nosiče, infraštruktúry a sektory spotreby, vytvorením pevnejších vzájomných väzieb medzi nimi, pričom cieľom sú flexibilné, spoľahlivé energetické služby založené obnoviteľných zdrojoch, ktoré efektívne využívajú zdroje a pre spoločnosť a životné prostredie prinášajú čo najnižšie náklady;
- s) „výrobná kapacita“ je celkový objem kapacity produkcie emisne neutrálnych technológií vyrobených v rámci projektu výroby. Ak sa v rámci projektu výroby nevyrábajú žiadne konečné výrobky, ale špecifické komponenty či špecifické strojové zariadenia, ktoré sa primárne používajú na výrobu takýchto výrobkov, potom výrobná kapacita odkazuje na kapacitu produkcie konečného výrobku, pri ktorého výrobe by sa použili takéto komponenty alebo špecifické strojové zariadenia.

Kapitola Ia

Emisne neutrálne technológie a strategické emisne neutrálne technológie

Článok 3a

Zoznam emisne neutrálnych technológií

1. Emisne neutrálne technológie, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia, sú:
 - a) technológie využívajúce energiu z obnoviteľných zdrojov;
 - b) skladovanie elektriny a tepla;
 - c) tepelné čerpadlá;
 - d) technológie elektrických sietí;
 - e) technológie využívajúce obnoviteľné palivá nebiologického pôvodu;
 - f) technológie využívajúce udržateľné alternatívne palivá;
 - g) vodíkové technológie vrátane elektrolyzérovo a palivových článkov;
 - i) jadrové technológie;

- j) technológie prepravy a zachytávania, využívania a ukladania oxidu uhličitého;
- k) technológie energetickej efektívnosti súvisiace s energetickým systémom;
- l) biotechnologické klimatické a energetické riešenia vrátane riešení spočívajúcich vo východiskovom materiáli na biologickej báze;
- p) transformačné priemyselné technológie na dekarbonizáciu, ktoré nepatria do predchádzajúcich kategórií.

Článok 3b

Zoznam strategických emisne neutrálnych technológií

1. Zoznam strategických emisne neutrálnych technológií v rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia:
 - a) solárne fotovoltické, solárne tepelné elektrické a solárne tepelné technológie;
 - b) veterné technológie na pevnine a technológie v oblasti výroby energie z obnoviteľných zdrojov na mori;
 - c) technológie batérií a ukladania energie;
 - d) tepelné čerpadlá a technológie v oblasti geotermálnej energie;
 - e) vodíkové technológie vrátane elektrolyzérov a palivových článkov;
 - f) udržateľné technológie v oblasti výroby bioplynu a biometánu
 - g) technológie na zachytávanie a ukladanie oxidu uhličitého
 - h) technológie elektrických sietí;
 - i) technológie na výrobu energie z jadrového štiepenia vrátane technológií jadrového palivového cyklu;
 - j) technológie využívajúce udržateľné alternatívne palivá.
2. Zoznamom v odseku 1 nie je dotknuté právo členského štátu vybrať si medzi rôznymi zdrojmi energie a určiť všeobecnú štruktúru svojho zásobovania energiou.

3. Zoznamom v odseku 1 nie je dotknuté pridelovanie finančných prostriedkov Únie, najmä pokiaľ ide o kritériá oprávnenosti alebo kritériá na vyhodnotenie ponúk prijaté v súlade s príslušnými postupmi, ani podporu Únie prostredníctvom Európskej investičnej banky.

Kapitola II

Základné podmienky pre výrobu emisne neutrálnych technológií

ODDIEL I

ZJEDNODUŠENIE ADMINISTRATÍVNYCH POSTUPOV A POSTUPOV VYDÁVANIA POVOLENÍ

Článok 4

Jednotné kontaktné miesto

1. Členské štáty do... [9 mesiacov od dátumu nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia] určia jedno alebo viacero kontaktných miest na príslušných úrovniach verejnej správy členských štátov. Určené kontaktné miesto zodpovedá za uľahčovanie a koordináciu postupu vydávania povolení pre projekty výroby emisne neutrálnych technológií vrátane strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti a za poskytovanie informácií o zjednodušení administratívnych postupov v súlade s článkom 5 vrátane informácií o tom, kedy sa žiadosť považuje za úplnú podľa článku 6 ods. 2a a 6.
- 1a. V prípade viacerých určených kontaktných miest členské štáty poskytnú nástroje, ktoré pomôžu predkladateľom projektov identifikovať vhodné určené kontaktné miesto na online webovom sídle zriadenom v súlade s článkom 5.
2. Určené kontaktné miesto je jediným kontaktným miestom pre predkladateľa projektu v rámci postupu vydávania povolení pre projekt výroby emisne neutrálnych technológií vrátane strategického projektu v oblasti emisnej neutrálnosti. Určené kontaktné miesto informuje predkladateľa projektu o výsledku komplexného rozhodnutia.

3. Zodpovednosti určeného kontaktného miesta alebo s ním súvisiace úlohy sa môžu delegovať na iný orgán v prípade projektu výroby emisne neutrálnych technológií vrátane strategického projektu v oblasti emisnej neutrálnosti za predpokladu, že:
- a) určené kontaktné miesto informuje predkladateľa projektu o takomto delegovaní;
 - b) za každý z projektov zodpovedá len jedno kontaktné miesto;
 - c) predkladanie všetkých relevantných dokumentov a informácií koordinuje len jedno kontaktné miesto;
 - d) informácie o príslušnej dokumentácii potrebnej pre žiadosť požadovanú v rámci postupu vydávania povolení poskytuje len jedno kontaktné miesto.
4. Predkladatelia projektov môžu predkladať akékoľvek dokumenty, ktoré sú relevantné pre postup vydávania povolení, v elektronickej forme.
5. Príslušné orgány zabezpečia, aby sa zohľadnili všetky relevantné štúdie, povolenia alebo oprávnenia vydané alebo vykonané pre daný projekt a aby sa nepožadovali duplicitné štúdie, povolenia ani oprávnenia, pokiaľ sa podľa vnútroštátneho práva alebo práva Únie nevyžaduje inak.
6. Členské štáty zabezpečujú, aby žiadatelia mali jednoduchý prístup k informáciám o postupoch urovnávania sporov týkajúcich sa postupu vydávania povolení vrátane prípadných mechanizmov alternatívneho riešenia sporov, ak sú takéto postupy stanovené vo vnútroštátnom práve.
7. Členské štáty zabezpečujú, aby určené kontaktné miesto malo dostatočný počet kvalifikovaných zamestnancov a dostatočné finančné, technické a technologické zdroje potrebné na účinné vykonávanie jeho úloh podľa tohto nariadenia.
8. Platforma uvedená v článkoch 28 a 29 pravidelne prerokúva vykonávanie tohto oddielu a článkov 12 a 13 a vymieňa si najlepšie postupy týkajúce sa organizácie určených kontaktných miest.

9. Príslušné vnútroštátne orgány určia a sprístupnia určenému kontaktnému miestu požiadavky a rozsah informácií požadovaných od predkladateľa projektu pred začatím postupu vydávania povolení.

Článok 5

Prístupnosť informácií online

Členské štáty poskytujú online prístup centralizovaným a jednoducho prístupným spôsobom k týmto informáciám o postupoch týkajúcich sa projektov výroby emisne neutrálnych technológií vrátane strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti:

- a) určené kontaktné miesta uvedené v článku 4 ods. 1;
- a) postup vydávania povolení vrátane informácií o urovnávaní sporov;
- b) financovanie a investičné služby;
- c) možnosti financovania na úrovni Únie alebo členských štátov;
- d) služby na podporu podnikania týkajúce sa okrem iného priznania k dani z príjmu právnických osôb, miestnych daňových zákonov a pracovného práva.

Článok 6

Trvanie postupu vydávania povolení

1. Postup vydávania povolení pre projekt výroby emisne neutrálnej technológie nepresiahne žiadnu z týchto lehôt:
- a) 12 mesiacov v prípade výstavby alebo rozšírenia projektov výroby emisne neutrálnych technológií s ročnou výrobnou kapacitou menej ako 1 GW;
 - b) 18 mesiacov v prípade výstavby alebo rozšírenia projektov výroby emisne neutrálnych technológií s ročnou výrobnou kapacitou 1 GW alebo viac.

2. V prípade projektov výroby emisne neutrálnych technológií, pre ktoré sa ročná výrobná kapacita nemeria v GW, postup vydávania povolení nepresiahne lehotu 18 mesiacov.
- 2a. Ak sa vyžaduje posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa smernice 2011/92/EÚ, kroky posudzovania uvedené v článku 1 ods. 2 písm. g) bode i) uvedenej smernice sa nezahŕňajú do trvania postupu vydávania povolení uvedeného v odsekoch 1 a 2.
4. Vo výnimočných prípadoch, ak si to vyžaduje povaha, zložitosť, umiestnenie alebo veľkosť navrhovaného projektu výroby emisne neutrálnej technológie alebo strategického projektu v oblasti emisnej neutrálnosti, môže členský štát raz predĺžiť lehoty uvedené v článkoch 6 ods. 1 a 2 a v článku 13 ods. 1 a 2 pred ich uplynutím na základe individuálneho posúdenia najviac o tri mesiace.

Ak sa členský štát domnieva, že navrhovaný projekt výroby emisne neutrálnej technológie alebo strategický projekt v oblasti emisnej neutrálnosti vyvoláva mimoriadne riziká pre zdravie a bezpečnosť pracovníkov alebo pre bežnú populáciu, a ak je potrebný dodatočný čas na stanovenie toho, či sa zaviedli opatrenia na riešenie identifikovateľných rizík, členský štát môže predĺžiť tieto lehoty pred ich uplynutím na základe individuálneho posúdenia o ďalších šesť mesiacov.

5. V ktoromkoľvek takomto prípade určené kontaktné miesto informuje predkladateľa projektu o dôvodoch predĺženia a o dátume, kedy možno očakávať písomné komplexné rozhodnutie.
- 5a. Určené kontaktné miesto uvedené v článku 4 ods. 1 oznámi predkladateľovi projektu, kedy sa má predložiť správa o hodnotení vplyvov na životné prostredie uvedená v článku 5 ods. 1 smernice 2011/92/EÚ, pričom zohľadní organizáciu postupu vydávania povolení v príslušnom členskom štáte a potrebu poskytnúť dostatočný čas na posúdenie správy. Obdobie od dátumu, keď sa má správa o vplyve na životné prostredie predložiť, až do jej predloženia sa nezapočítava do trvania postupu vydávania povolení uvedeného v odsekoch 1 a 2.

Ak konzultácia podľa článku 1 ods. 2 písm. g) bodu ii) smernice 2011/92/EÚ vedie k potrebe doplniť správu o posúdení vplyvov na životné prostredie o dodatočné informácie, určené kontaktné miesto uvedené v článku 4 ods. 1 môže dať predkladateľovi projektu možnosť predložiť dodatočné informácie. V takom prípade určené kontaktné miesto oznámi predkladateľovi projektu lehotu, v ktorej je potrebné poskytnúť doplňujúce informácie, a to najneskôr do 30 dní od oznámenia. Obdobie odo dňa, keď sa majú dodatočné informácie predložiť, až do ich predloženia sa nezapočítava do trvania postupu vydávania povolení uvedeného v odsekoch 1 a 2.

6. Určené kontaktné miesto uvedené v článku 4 ods. 1 najneskôr 45 dní od doručenia žiadosti o vydanie povolenia potvrdí, že žiadosť je úplná, alebo ak predkladateľ projektu nezaslal všetky informácie požadované na spracovanie žiadosti, vyzve predkladateľa projektu, aby bez zbytočného odkladu predložil úplnú žiadosť. Dátum potvrdenia úplnosti žiadosti určeným kontaktným miestom uvedeným v článku 4 ods. 1 je začiatkom postupu vydávania povolení pre danú konkrétnu žiadosť.
7. Určené kontaktné miesto najneskôr do dvoch mesiacov od dátumu potvrdenia vypracuje v úzkej spolupráci s inými dotknutými orgánmi podrobný harmonogram postupu vydávania povolení.
8. Lehotami stanovenými v článkoch 6 a 13 nie sú dotknuté povinnosti vyplývajúce z práva Únie a medzinárodného práva a nie sú nimi dotknuté ani správne odvolacie konania a opravné prostriedky pred súdom alebo tribunálom.
9. Lehotami stanovenými v článkoch 6 a 13 pre ktorýkoľvek z postupov vydávania povolení nie sú dotknuté prípadné kratšie lehoty stanovené členskými štátmi.

Článok 7

Environmentálne posúdenia a povolenia

1. Ak sa vyžaduje posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa smernice 2011/92/EÚ, dotknutý predkladateľ projektu môže pred predložením projektu požiadať určené kontaktné miesto o stanovisko k rozsahu a úrovni podrobnosti informácií, ktoré sa majú uviesť v správe o posudzovaní vplyvov na životné prostredie podľa článku 5 ods. 1 uvedenej smernice. Určené kontaktné miesto zabezpečuje, aby stanovisko uvedené v prvom pododseku bolo vydané čo najskôr a v rámci lehoty, ktorá nepresiahne 45 dní odo dňa, keď predkladateľ projektu predložil svoju žiadosť.
2. Ak povinnosť posúdiť vplyvy na životné prostredie vyplýva súčasne zo smernice 2011/92/EÚ, smernice 92/43/EHS, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2009/147/ES, smernice 2000/60/ES, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/98/ES, smernice 2010/75/EÚ, smernice Európskeho parlamentu a Rady 2012/18/EÚ [alebo nariadenia o obnove prírody COM(2022) 304 final], členský štát zabezpečí, aby sa uplatnil koordinovaný alebo spoločný postup, ktorý spĺňa požiadavky uvedených právnych predpisov Únie.

Príslušný orgán v rámci koordinovaného postupu uvedeného v prvom pododseku koordinuje rôzne jednotlivé posúdenia vplyvov konkrétneho projektu na životné prostredie, ako sa vyžaduje podľa uplatniteľných právnych predpisov Únie.

Príslušný orgán v rámci spoločného postupu uvedeného v prvom pododseku zabezpečuje jedno posúdenie vplyvov konkrétneho projektu na životné prostredie, ako sa vyžaduje podľa uplatniteľných právnych predpisov Únie.
3. Členský štát zabezpečuje, aby sa vydal odôvodnený záver, ako sa uvádza v článku 1 ods. 2 písm. g) bode iv) smernice 2011/92/EÚ o posudzovaní vplyvov na životné prostredie, do troch mesiacov od doručenia všetkých potrebných informácií zhromaždených podľa článkov 5, 6 a 7 uvedenej smernice a ukončenia konzultácií uvedených v článkoch 6 a 7 uvedenej smernice.

4. Lehoty na konzultácie s dotknutou verejnosťou podľa článku 1 ods. 2 písm. e) smernice 2011/92/EÚ a orgánmi uvedenými v článku 6 ods. 1 uvedenej smernice o správe o hodnotení vplyvov na životné prostredie uvedenej v článku 5 ods. 1 uvedenej smernice nesmú byť dlhšie ako 90 dní.

Článok 8

Plánovanie

1. Členské štáty nabádajú celoštátne, regionálne a miestne orgány zodpovedné za prípravu plánov vrátane zonácie, priestorových plánov a plánov využívania pôdy, aby do takýchto plánov vo vhodných prípadoch zahrnuli ustanovenia týkajúce sa rozvoja projektov výroby emisne neutrálnych technológií vrátane strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti a všetkej potrebnej infraštruktúry.
2. Ak plány zahŕňajú ustanovenia týkajúce sa rozvoja projektov výroby emisne neutrálnych technológií vrátane strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti, ktoré podliehajú posúdeniu podľa smernice 2001/42/ES a podľa článku 6 smernice č. 92/43/EHS, tieto posúdenia sa zjednodušujú. V relevantných prípadoch sa v tomto zjednodušenom posúdení rieši aj vplyv na všetky potenciálne dotknuté vodné plochy a overí sa, či plán môže brániť tomu, aby vodná plocha spĺňala požiadavky stanovené v článku 4 smernice 2000/60/ES s cieľom dosiahnuť dobrý stav alebo dobrý potenciál a nezhoršiť stav alebo potenciál. V relevantných prípadoch sa od členských štátov vyžaduje, aby posúdili vplyvy existujúcich a budúcich činností na morské prostredie vrátane interakcií medzi pevninou a morom, ako sa uvádza v článku 4 smernice 2014/89/EÚ; aj tieto vplyvy sú zahrnuté do zjednodušeného posúdenia.

Článok 8a

Zriadenie akceleračných oblastí emisnej neutrálnosti

1. Členské štáty môžu prijať plány, v ktorých určia konkrétne oblasti na zrýchlenie projektov výroby emisne neutrálnych technológií vrátane strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti alebo ich zoskupení s cieľom otestovať inovačné emisne neutrálne technológie, uľahčiť postupy vydávania povolení a v relevantných prípadoch rozvíjať hospodárske príležitosti a zdieľať zodpovednosť.

2. Pokiaľ ide o tieto plány:
- a) vymedzí sa v nich jasný geografický rozsah pôsobnosti akceleračných oblastí emisnej neutrálnosti;
 - b) vylúčia sa lokality sústavy Natura 2000 a oblasti určené v rámci vnútroštátnych systémov ochrany prírody a biodiverzity a identifikované migračné trasy vtákov a morských cicavcov;
 - c) podliehajú posudzovaniu vplyvov na životné prostredie podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2001/42/ES a prípadne posudzovaniu podľa článku 6 ods. 3 smernice 92/43/EHS. Týmto ustanovením nie je dotknutý súlad jednotlivých projektov s uplatniteľnými právnymi predpismi Únie v oblasti životného prostredia;
 - d) zabezpečia synergie s určením akceleračných oblastí v oblasti obnoviteľných zdrojov v smernici o energii z obnoviteľných zdrojov 3.
3. Členské štáty môžu uľahčiť vytvorenie potrebnej infraštruktúry v akceleračných oblastiach emisnej neutrálnosti s cieľom rozvíjať projekty v oblasti emisnej neutrálnosti. Môže ísť okrem iného o fyzickú, digitálnu alebo elektrickú infraštruktúru.

Článok 8b

Vydávanie povolení v rámci akceleračných oblastí emisnej neutrálnosti

- 1. Ustanovenia uvedené v oddieloch 1 a 2 sa uplatňujú na jednotlivé projekty v akceleračných oblastiach emisnej neutrálnosti.
- 2. Aby sa zabránilo duplicitě posúdení, určené kontaktné miesto pri vydávaní stanoviska podľa článku 7 ods. 1 zohľadní výsledky posúdení vykonaných podľa článku 8a ods. 2 písm. c).
- 3. Jednotné kontaktné miesto môže vytvoriť vzory, v ktorých sa uvedú osobitné povolenia potrebné pre projekty v akceleračných oblastiach emisnej neutrálnosti a záležitosti spojené s ich predložením príslušným orgánom. Vzory sa môžu zdieľať na platforme Emisne neutrálnej Európy.

Článok 9

Uplatniteľnosť dohovorov Európskej hospodárskej komisie OSN

1. Ustanoveniami stanovenými v tomto nariadení nie sú dotknuté povinnosti podľa článkov 6 a 7 Dohovoru Európskej hospodárskej komisie OSN (EHK OSN) o prístupe k informáciám, účasti verejnosti na rozhodovacom procese a prístupe k spravodlivosti v záležitostiach životného prostredia, ktorý bol podpísaný 25. júna 1998 v Aarhuse, a podľa Dohovoru EHK OSN o hodnotení vplyvu na životné prostredie presahujúceho štátne hranice, ktorý bol podpísaný 25. februára 1991 v Espoo, a jeho Protokolu o strategickom environmentálnom hodnotení, ktorý bol podpísaný v Kyjeve 21. mája 2003.
2. Všetky rozhodnutia prijaté podľa tohto oddielu a článkov 12 a 13 sa sprístupnia verejnosti.

ODDIEL II

STRATEGICKÉ PROJEKTY V OBLASTI EMISNEJ NEUTRÁLNOSTI

Článok 9a

Referenčná hodnota

Komisia a členské štáty podporujú strategické projekty v súlade s týmto oddielom, aby sa výrobná kapacita v Únii, pokiaľ ide o strategické emisne neutrálne technológie uvedené v článku 3b, priblížila do roku 2030 k referenčnej hodnote aspoň 40 % ročných potrieb Únie v oblasti zavádzania zodpovedajúcich technológií potrebných na dosiahnutie cieľov Únie v oblasti klímy a energetiky do roku 2030 alebo aby túto referenčnú hodnotu dosiahla.

Článok 10

Kritériá výberu

1. Členské štáty uznávajú za strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti také projekty výroby emisne neutrálnych technológií, ktorých technológia je uvedená v článku 3b a ktoré sa nachádzajú v Únii, prispievajú k plneniu cieľov a spĺňajú aspoň jedno z týchto kritérií:

- a) projekt výroby emisne neutrálnej technológie prispieva k technologickej a priemyselnej odolnosti emisne neutrálnych technológií Únie prostredníctvom zvýšenia výrobnnej kapacity komponentu alebo segmentu v hodnotovom reťazci emisne neutrálnych technológií, v súvislosti s ktorým je Únia vo veľkej miere závislá od dovozu z jedinej tretej krajiny;
- b) projekt výroby emisne neutrálnej technológie má jednoznačne pozitívny vplyv na dodávateľský reťazec emisne neutrálneho priemyslu Únie alebo jeho odberateľské sektory s účinkami presahovania v ostatných členských štátoch nad rámec predkladateľa projektu a dotknutého členského štátu a súčasne prispieva ku konkurencieschopnosti, plneniu cieľov Únie v oblasti klímy a energetiky a k tvorbe kvalitných pracovných miest v dodávateľskom reťazci emisne neutrálneho priemyslu Únie, a to podľa aspoň jedného z týchto kritérií:
 - i) pridáva významnú výrobnú kapacitu v Únii pre príslušnú emisne neutrálnu technológiu, ktorá prispieva k dosiahnutiu cieľa stanoveného v článku 9a;
 - ii) vyrába technológie s vylepšenou udržateľnosťou a výkonnosťou;a podľa aspoň jedného z týchto dvoch kritérií:
 - iii) v úzkej spolupráci so sociálnymi partnermi zavádza opatrenia na prilákanie, zvyšovanie zručností alebo rekvalifikáciu pracovnej sily potrebnej v oblasti emisne neutrálnych technológií, a to aj prostredníctvom učňovskej prípravy;
 - iv) uplatňuje komplexné výrobné postupy z oblasti nízkouhlíkového a obehového hospodárstva vrátane napr. rekuperácie odpadového tepla, zhodnocovania vedľajších tokov a efektívneho využívania vody.

2. Členské štáty uznávajú za strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti projekty ukladania CO₂, ktoré spĺňajú tieto kumulatívne kritériá:

- a) geologické úložisko sa nachádza na území Únie, jej výhradných hospodárskych zón alebo na jej kontinentálnom šelfe v zmysle Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve (UNCLOS);
 - b) projekt ukladania CO₂ prispieva k dosiahnutiu cieľa stanoveného v článku 16;
 - c) v rámci projektu ukladania CO₂ bola podaná žiadosť o povolenie na bezpečné a trvalé geologické ukladanie CO₂ v súlade so smernicou 2009/31/ES.
- 2a. Projekty zachytávania CO₂ a projekty dopravnej infraštruktúry pre CO₂, ktoré uľahčujú prepojenia zariadení zachytávajúcich CO₂ s geologickými úložiskami, ktoré sú uznané ako strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti podľa odseku 2, sa tiež považujú za strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti.
- 2b. Komisia poskytne všeobecné informácie, údaje a usmernenia na posudzovanie kritérií uvedených v odsekoch 1 a 2.
3. Projekty výroby emisne neutrálnych technológií, ktorých technológia je vymedzená v článku 3 ods. 1 písm. aa) a ktoré sa nachádzajú v „menej rozvinutých a prechodných regiónoch“ a na územiach Fondu na spravodlivú transformáciu a sú oprávnené na financovanie podľa pravidiel politiky súdržnosti, uznajú členské štáty po ukončení postupu zadávania zákazky za strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti podľa článku 11 ods. 3 na písomnú žiadosť predkladateľa projektu bez toho, aby predkladateľ projektu musel predložiť formálnu žiadosť podľa článku 11 ods. 2.
4. Projekt výroby emisne neutrálnej technológie, ktorý sa nachádza v Únii, prispieva k plneniu všeobecného cieľa stanoveného v článku 1 ods. 1 a využíva buď financovanie z Inovačného fondu, alebo je súčasťou dôležitých projektov spoločného európskeho záujmu, európskych vodíkových údolí alebo vodíkovej banky, ak sa týmito finančnými prostriedkami podporuje investícia do výrobných kapacít, ktorých technológia je vymedzená v článku 3 ods. 1 písm. aa), uznajú členské štáty za strategický projekt v oblasti emisnej neutrálnosti podľa článku 11 ods. 3 na žiadosť predkladateľa projektu bez toho, aby predkladateľ projektu musel predložiť formálnu žiadosť podľa článku 11 ods. 2.

5. Ak strategický projekt v oblasti emisnej neutrálnosti prispieva k hodnotovému reťazcu technológie, ktorú členský štát neakceptuje ako súčasť všeobecnej štruktúry svojich dodávok energie, členský štát môže odmietnuť udeliť projektu štatút.

Článok 11

Žiadosti a uznávanie

1. Žiadosti o uznanie projektov za strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti predkladá predkladateľ projektu príslušnému členskému štátu.
2. Žiadosť uvedená v odseku 1 musí obsahovať všetky tieto náležitosti:
 - a) relevantný dôkaz týkajúci sa splnenia kritérií stanovených v článku 10 ods. 1 alebo 2;
 - b) podnikateľský plán, v ktorom sa hodnotí finančná životaschopnosť projektu a ktorý je v súlade s cieľom tvorby kvalitných pracovných miest;
 - c) prvý odhad harmonogramu projektu s cieľom odhadnúť, kedy by projekt mohol prispieť k referenčnej hodnote výrobnnej kapacity Únie uvedenej v článku 9a alebo cieľu na úrovni Únie týkajúcemu sa kapacity vtláčania CO₂ uvedenému v článku 16.
- 2a. Komisia poskytne vopred stanovený formulár na predloženie žiadostí uvedených v odseku 1.
3. Členské štáty posúdia žiadosť uvedenú v odseku 1 do jedného mesiaca od doručenia úplnej žiadosti prostredníctvom spravodlivého a transparentného procesu. Ak predkladateľ projektu nezaslal všetky relevantné a úplné informácie potrebné na spracovanie žiadosti, členský štát iba jedinýkrát požiada predkladateľa projektu, aby predložil doplňujúce informácie bez zbytočného odkladu s cieľom skompletizovať žiadosť. Dátum potvrdenia úplnosti predloženej žiadosti slúži ako začiatok procesu posudzovania.

- 3a. Ak sa v lehote uvedenej v odseku 3 neprijme žiadne rozhodnutie, predkladateľ projektu môže túto skutočnosť oznámiť platforme Emisne neutrálna Európa a Komisia bez zbytočného odkladu požiada členský štát, aby predkladateľovi projektu poskytol aktualizovanú lehotu. Členský štát potom určí lehotu, v ktorej sa prijme rozhodnutie o uznaní projektu za strategický.
4. Komisia môže k schváleným strategickým projektom v oblasti emisnej neutrálnosti poskytnúť svoje stanovisko. V prípade zamietnutia žiadosti členským štátom má žiadateľ právo predložiť žiadosť Komisii, ktorá žiadosť posúdi do 20 pracovných dní. Posúdením Komisie nie je dotknuté rozhodnutie členského štátu.
5. Ak Komisia na základe svojho posúdenia v súlade s odsekom 4 potvrdí zamietnutie žiadosti členským štátom, svoj záver oznámi listom žiadateľovi. Ak sa posúdenie Komisie líši od posúdenia členského štátu, daný projekt sa prediskutuje v rámci platformy Emisne neutrálna Európa stanovenej v článku 28.
6. Ak Komisia alebo členský štát zistí, že strategický projekt v oblasti emisnej neutrálnosti sa významne zmenil, prestal spĺňať kritériá stanovené v článku 10 ods. 1 alebo ods. 3, prípadne jeho uznanie vychádzalo zo žiadosti obsahujúcej nesprávne informácie, informuje o tom dotknutého predkladateľa projektu. Po vypočutí predkladateľa projektu môže členský štát odvolať rozhodnutie, na základe ktorého bol projektu udelený štatút strategického projektu v oblasti emisnej neutrálnosti.
7. Projekty, ktoré už nie sú uznané za strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti, strácajú všetky práva spojené s daným štatútom podľa tohto nariadenia.
8. Komisia zriadi a vedie verejne dostupný register strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti.

Prioritný status strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti

1. Predkladatelia projektov a všetky dotknuté orgány zabezpečia, aby sa v prípade strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti k týmto procesom pristupovalo čo najrýchlejšie v súlade s právom Únie a vnútroštátnym právom.
2. Bez toho, aby boli dotknuté povinnosti stanovené v práve Únie, ak sa projektu udelí status strategického projektu v oblasti emisnej neutrálnosti, členské štáty priznávajú strategickým projektom v oblasti emisnej neutrálnosti štatút čo najvyššieho národného významu, ak takýto štatút existuje vo vnútroštátnom práve, pričom sa s týmito projektmi primerane zaobchádza v postupoch vydávania povolení vrátane povolení súvisiacich s environmentálnym posúdením a, ak to vnútroštátne právo stanovuje, s priestorovým plánovaním.
3. Strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti sa považujú za projekty, ktoré prispievajú k bezpečnosti dodávok strategických emisne neutrálnych technológií v Únii, a preto sú vo verejnom záujme. Pokiaľ ide o vplyvy na životné prostredie uvedené v článku 6 ods. 4 a v článku 16 ods. 1 bode I smernice 92/43/EHS, v článku 4 ods. 7 smernice 2000/60/ES a v článku 9 ods. 1 písm. a) smernice 2009/147/ES [alebo v článku 4 ods. 8 a 8a nariadenia o obnove prírody], strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti v Únii sa považujú za projekty vo verejnom záujme a môžu sa považovať za projekty prevažujúceho verejného záujmu, ak sú splnené všetky podmienky stanovené v uvedených aktoch.
4. Všetky postupy urovnávania sporov, súdne spory, odvolania a opravné prostriedky týkajúce sa strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti pred akýmikoľvek vnútroštátnymi súdmi, tribunálmi, osobitnými súdmi vrátane mediácie alebo rozhodcovského konania, ak existujú vo vnútroštátnom práve, sa považujú za naliehavé, ak a v rozsahu akom sa vo vnútroštátnom práve týkajúcom sa postupov vydávania povolení stanovujú takéto zrýchlené postupy, a to za predpokladu, že by sa rešpektovali bežne uplatniteľné práva jednotlivcov alebo miestnych komunít na obhajobu. Predkladatelia strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti sa v náležitých prípadoch zúčastňujú na takýchto zrýchlených postupoch.

Článok 13

Trvanie postupu vydávania povolení pre strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti

1. Postup vydávania povolení pre strategický projekt v oblasti emisnej neutrálnosti nepresiahne žiadnu z týchto lehôt:
 - a) 9 mesiacov v prípade výstavby alebo rozšírenia strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti s ročnou výrobnou kapacitou menej ako 1 GW;
 - b) 12 mesiacov v prípade výstavby alebo rozšírenia strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti s ročnou výrobnou kapacitou 1 GW alebo viac;
 - c) 18 mesiacov v prípade všetkých potrebných povolení na prevádzku úložiska v súlade so smernicou 2009/31/ES.
2. V prípade strategických emisne neutrálnych technológií, pre ktoré sa ročná výrobná kapacita nemeria v GW, postup vydávania povolení nepresiahne lehotu 12 mesiacov.
- 2a. Ak sa vyžaduje posudzovanie vplyvov na životné prostredie podľa smernice 2011/92/EÚ, kroky posudzovania uvedené v článku 1 ods. 2 písm. g) bode i) uvedenej smernice sa nezahŕňajú do trvania postupu vydávania povolení uvedeného v odsekoch 1 a 2.

Článok 14

Zrýchlené vykonávanie strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti

1. Komisia a členské štáty vykonávajú v relevantných prípadoch činnosti na zrýchlenie a prilákanie súkromných investícií do strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti. Takéto činnosti môžu bez toho, aby boli dotknuté články 107 a 108 ZFEÚ, zahŕňať poskytovanie a koordinovanie podpory pre strategické projekty v oblasti emisnej neutrálnosti, ktoré čelia ťažkostiam pri prístupe k financovaniu.
2. Členské štáty môžu strategickým projektom v oblasti emisnej neutrálnosti poskytovať administratívnu podporu s cieľom uľahčiť ich včasné a účinné vykonávanie, a to aj poskytovaním:

- a) pomoci s cieľom zabezpečiť súlad s uplatniteľnými administratívnymi a oznamovacími povinnosťami;
- b) pomoci predkladateľom projektov s cieľom informovať verejnosť na účely prehľadania verejnej podpory projektu.

Článok 15

Koordinácia financovania

1. Na platforme Emisne neutrálnej Európy, zriadenej podľa článku 28, sa diskutuje o finančných potrebách a prekážkach strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti a o potenciálnych najlepších postupoch, predovšetkým pokiaľ ide o rozvoj cezhraničných dodávateľských reťazcov EÚ, a to najmä na základe pravidelných výmen informácií s príslušnými priemyselnými alianciami.
2. Na platforme Emisne neutrálnej Európy sa na žiadosť predkladateľa strategického projektu v oblasti emisnej neutrálnosti diskutuje o tom, ako možno zrealizovať financovanie jeho projektu, a poskytuje sa mu v tejto oblasti poradenstvo s prihliadnutím na už zabezpečené financovanie, pričom sa zohľadnia prinajmenšom tieto aspekty:
 - a) dodatočné súkromné zdroje financovania;
 - b) podpora prostredníctvom zdrojov skupiny Európskej investičnej banky alebo iných medzinárodných finančných inštitúcií vrátane Európskej banky pre obnovu a rozvoj;
 - c) existujúce nástroje a programy členského štátu vrátane nástrojov a programov vnútroštátnych podporných bánk, inštitúcií a agentúr pre vývozné úvery;
 - d) príslušné financovanie z prostriedkov Únie a programov financovania.

Kapitola III

Kapacita vtláčania CO₂

Článok 16

Cieľ kapacity vtláčania CO₂ na úrovni Únie

1. Do roku 2030 sa má dosiahnuť ročná vtláčná kapacita v objeme aspoň 50 miliónov ton CO₂ v úložiskách, ktoré sa nachádzajú na území Európskej únie, jej výhradných hospodárskych zón alebo na jej kontinentálnom šelfe v zmysle Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve (UNCLOS) a ktoré nie sú spojené s technikami zvýšenia výťažnosti uhľovodíkov.
2. Všetky úložiská musia byť navrhnuté tak, aby fungovali minimálne päť rokov, a musia dodržiavať zásady spravodlivého a otvoreného prístupu zabezpečeného transparentným a nediskriminačným spôsobom v zmysle vymedzenia v smernici 2009/31/ES.

Článok 17

Transparentnosť údajov o kapacite ukladania CO₂

1. Členské štáty do 6 mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia:
 - a) zverejnia údaje o všetkých oblastiach, v ktorých by mohli byť na ich území povolené geologické úložiská, vrátane slaných vodonosných vrstiev bez toho, aby boli dotknuté požiadavky týkajúce sa ochrany dôverných informácií;

- b) zaviazu subjekty, ktoré sú alebo boli na ich území držiteľmi povolenia v zmysle vymedzenia v článku 1 ods. 3 smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES³⁶, aby zverejnili všetky geologické údaje týkajúce sa výrobných prevádzok, ktoré boli vyradené z prevádzky alebo ktorých vyradenie z prevádzky bolo oznámené príslušnému orgánu, pokiaľ takéto subjekty nepožiadali o povolenie na geologický prieskum v súlade so smernicou 2009/31/ES;
 - c) na účely písmena a) údaje zahŕňajú prinajmenšom informácie vyžadované v oznámení Komisie o usmerneniach pre členské štáty k aktualizácii národných energetických a klimatických plánov na roky 2021 – 2030.
2. Do šiestich mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia a potom každý rok každý členský štát predloží Komisii správu s opisom:
- a) prebiehajúcich projektov zachytávania CO₂ a odhadu zodpovedajúcich potrieb a plánov prepravných, vŕačných a uskladňovacích kapacít;
 - b) prebiehajúcich projektov prepravy a ukladania CO₂ na svojom území vrátane stavu vydávania povolenia podľa smernice 2009/31/ES, očakávaného dátumu prijatia konečného investičného rozhodnutia a očakávaného dátumu uvedenia do prevádzky;
 - c) vnútroštátnych podporných opatrení, ktoré sa prijali alebo sa prijímú na urýchlenie projektov uvedených v písmenách a) a b), ako aj opatrení týkajúcich sa cezhraničnej prepravy CO₂.
3. Ak sa v členskom štáte nevykonávajú žiadne projekty ukladania CO₂, členský štát podáva správy o svojich plánoch uľahčiť dekarbonizáciu priemyselných odvetví alebo rozvíjať cezhraničnú prepravu CO₂.

³⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES z 30. mája 1994 o podmienkach udeľovania a používania povolení na vyhľadávanie, prieskum a ťažbu uhľovodíkov (Ú. v. ES L 164, 30.6.1994, s. 3).

Článok 18

Príspevok oprávnených producentov ropy a zemného plynu

1. Každý subjekt, ktorý je držiteľom povolenia v zmysle vymedzenia v článku 1 bode 3 smernice 94/22/ES, individuálne prispieva k dosiahnutiu celounijného cieľa dostupnej kapacity vtláčania CO₂ stanoveného v článku 16. Tieto individuálne príspevky sa vypočítajú pomerne na základe podielu každého subjektu na produkcii surovej ropy a zemného plynu v Únii od 1. januára 2020 do 31. decembra 2023 a skladajú sa z kapacity vtláčania CO₂ v úložisku povolenom v súlade so smernicou 2009/31/ES o geologickom ukladaní oxidu uhličitého a dostupnom pre trh do roku 2030. Subjekty, ktorých objem ťažby surovej ropy a zemného plynu je nižší ako určitá prahová hodnota vymedzená v súlade s delegovaným aktom podľa odseku 7, sú vylúčené z tohto výpočtu a nepodliehajú príspevku.
2. Členské štáty do troch mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia identifikujú a nahlásia Európskej komisii subjekty uvedené v odseku 1 a ich objemy produkcie surovej ropy a zemného plynu od 1. januára 2020 do 31. decembra 2023.
3. Komisia po doručení správ predložených podľa článku 17 ods. 2 a po konzultácii s členskými štátmi a zainteresovanými stranami stanoví príspevok subjektov uvedených v odseku 1 k cieľu Únie do roku 2030, pokiaľ ide o kapacitu vtláčania CO₂.
4. Subjekty uvedené v odseku 1 do dvanástich mesiacov od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia predložia Komisii plán s uvedením toho, ako zamýšľajú splniť svoj príspevok k cieľu Únie do roku 2030, pokiaľ ide o kapacitu vtláčania CO₂. V týchto plánoch sa:
 - a) potvrdzuje príspevok subjektu vyjadrený z hľadiska cieľového objemu novej kapacity ukladania a vtláčania CO₂ uvedenej do prevádzky do roku 2030;
 - b) stanovujú spôsoby a míľniky dosiahnutia cieľového objemu.

5. V záujme splnenia cieľových objemov dostupnej kapacity vtláčania môžu subjekty uvedené v odseku 1 vykonať ktorúkoľvek z týchto činností:
- a) vypracovať projekty ukladania CO₂ samostatne alebo v spolupráci;
 - b) uzavrieť dohody s inými subjektmi uvedenými v odseku 1;
 - c) uzavrieť dohody s vývojármi projektov ukladania z tretej strany alebo s investormi s cieľom splniť svoj príspevok.
6. Dva roky od nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia a potom každý rok predložia subjekty uvedené v odseku 1 správu Komisii s uvedením podrobností o pokroku pri plnení svojho príspevku. Komisia tieto správy zverejní.
- 6a. Odchyľne od toho môže členský štát požiadať Komisiu, aby oslobodila subjekty uvedené v odseku 1 od individuálneho príspevku v súvislosti s výrobnými činnosťami, ktoré vykonávali na území daného členského štátu od 1. januára 2020 do 31. decembra 2023, za predpokladu, že:
- a) celková ročná kapacita vtláčania všetkých úložísk prevádzkovaných ktorýmkoľvek subjektom, ktoré získalo povolenie na ukladanie v zmysle smernice 2009/31/ES a ktoré dosiahlo konečné investičné rozhodnutie a nachádza sa na území členského štátu, presahuje súčet jednotlivých príspevkov subjektov uvedených v odseku 1 v súvislosti s príslušnými výrobnými činnosťami. Ročné kapacity vtláčania súvisiace s týmito úložiskami musia zodpovedať kapacitám uvedeným v povoleniach na ukladanie a v konečných investičných rozhodnutiach a prispievať k cieľu pre celú Úniu, pokiaľ ide o dostupnú kapacitu vtláčania CO₂, ako sa stanovuje v článku 16;
 - b) žiadosť sa predloží do konca roka 2027.

Ak sú tieto dve podmienky splnené, Komisia prijme rozhodnutie, ktorým sa dotknuté subjekty uvedené v odseku 1 oslobodzujú od ich individuálneho príspevku v súvislosti s výrobnými činnosťami, ktoré vykonávali na území členského štátu predkladajúceho žiadosť.

Oslobodené subjekty môžu uzatvárať dohody v súlade s odsekom 5 písm. b) a c), len pokiaľ ide o akúkoľvek kapacitu vtláčania presahujúcu individuálny príspevok, od ktorého sú oslobodené, a súčet oslobodených jednotlivých príspevkov.

Jeden rok po rozhodnutí o výnimke a potom každý rok členský štát predloží Komisii správu, v ktorej podrobne opíše pokrok oslobodených subjektov pri plnení ich príspevku k cieľu pre celú Úniu, pokiaľ ide o dostupnú kapacitu vtláčania CO₂, ako sa stanovuje v článku 16. Komisia tieto správy zverejní.

- 6b. Komisia do 31. decembra 2028 na základe správ podľa článku 31 ods. 1 písm. b) a článku 31 ods. 7 posúdi vzťah medzi dopytom po kapacite vtláčania zo strany prebiehajúcich projektov na zachytávanie CO₂ alebo plánovaných projektov zachytávanie CO₂, ktoré sa majú sprevádzkovať do roku 2030, a súčtom jednotlivých príspevkov subjektov uvedených v odseku 1 v súvislosti s výrobnými činnosťami na území daného členského štátu. V prípade značnej nerovnováhy môže dotknutý členský štát výnimočne požiadať Komisiu o výnimku týkajúcu sa dátumu, do ktorého sú jednotlivé príspevky splnené.
7. Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 32 s cieľom doplniť toto nariadenie, pokiaľ ide o:
- a) pravidlá identifikácie subjektov, na ktoré sa vzťahuje príspevok v súlade s odsekom 1, vrátane prahovej hodnoty, pod ktorou sú subjekty oslobodené od príspevkov;
 - a) spôsoby, akými sa zohľadňujú dohody medzi subjektmi uvedenými v odseku 1 a investície do uskladňovacej kapacity držanej tretími stranami, s cieľom splniť ich individuálny príspevok podľa odseku 5 písm. b) a c);

- b) obsah správ uvedených v odseku 6; c) podmienky, za ktorých môže Komisia oslobodiť subjekty od časti ich individuálneho príspevku v súlade s odsekom 6a.

Kapitola IV

Prístup na trhy

Článok 19

Príspevok k udržateľnosti a odolnosti v rámci postupov verejného obstarávania

1. V prípade postupov obstarávania, ktoré patria do rozsahu pôsobnosti smerníc 2014/23/EÚ, 2014/24/EÚ alebo 2014/25/EÚ, ak je súčasťou predmetu zákazky strategická emisne neutrálna technológia uvedená v článku 3b tohto nariadenia, alebo v prípade zákaziek na práce vrátane uvedenej technológie, verejní obstarávatelia a obstarávatelia uplatňujú minimálne povinné požiadavky týkajúce sa environmentálnej udržateľnosti v zmysle vymedzenia vo vykonávacích aktoch uvedených v odseku 4.
To nebráni verejným obstarávateľom ani obstarávateľom používať iné minimálne požiadavky alebo kritériá na vyhodnotenie ponúk v súvislosti s environmentálnou udržateľnosťou.
3. Minimálne povinné požiadavky uvedené v odseku 1 majú v relevantných prípadoch formu:
 - a) technických špecifikácií alebo požiadaviek v zmysle článku 36 smernice 2014/23/EÚ, odseku 1 prílohy VII k smernici 2014/24/EÚ a článku 60 smernice 2014/25/EÚ alebo
 - b) doložiek o plnení zákazky v zmysle článku 70 smernice 2014/24/EÚ a článku 87 smernice 2014/25/EÚ a všeobecných zásad smernice 2014/23/EÚ.
4. Komisia prijme vykonávací akt, v ktorom upresní minimálne požiadavky na environmentálnu udržateľnosť. Pri prijímaní tohto vykonávacieho aktu sa zohľadňujú aspoň tieto prvky:

- a) situácia na trhu na úrovni Únie, pokiaľ ide o príslušné technológie;
- b) ustanovenia týkajúce sa environmentálnej udržateľnosti stanovené v iných legislatívnych a nelegislatívnych aktoch Únie, ktoré sa vzťahujú na obstarávanie, na ktoré sa vzťahuje povinnosť stanovená v odseku 1;
- c) medzinárodné záväzky Únie vrátane Dohody o vládnom obstarávaní a iných medzinárodných dohôd, ktorými je Únia viazaná.

Tento vykonávací akt sa prijme do 9 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 34 ods. 3.

5. Príspevok ponuky k odolnosti sa zohľadňuje v prípade postupov verejného obstarávania, ak je súčasťou predmetu zákaziek strategická emisne neutrálna technológia uvedená v článku 3b tohto nariadenia, alebo v prípade zákaziek na práce vrátane uvedenej technológie, ako aj v prípade zákaziek zadáných na základe rámcovej dohody, ak sa odhadovaná hodnota týchto dohôd rovná alebo je vyššia ako hodnoty stanovené v článku 8 smernice 2014/23/EÚ, článku 4 smernice 2014/24/EÚ a článku 15 smernice 2014/25/EÚ.

V čase výzvy na výberové konanie alebo začatia takéhoto postupu, ak Komisia v súlade s článkom 22 ods. 2 určila, že podiel špecifickej strategickej emisne neutrálny technológie alebo špecifických komponentov primárne používaných na výrobu týchto výrobkov s pôvodom v tretej krajine predstavuje viac ako 50 % dodávok špecifickej strategickej emisne neutrálny technológie alebo tých špecifických komponentov, ktoré sa primárne používajú na výrobu týchto výrobkov v rámci Únie, verejní obstarávatelia a obstarávatelia zahrnú pre postupy verejného obstarávania uvedené v odseku 1 tieto podmienky:

- a) povinnosť nedodávať viac ako 50 % hodnoty špecifickej strategickej emisne neutrálny technológie uvedenej v tomto odseku z tretej krajiny, ako určila Komisia;

- b) povinnosť platná počas celého trvania zákazky, aby hlavné komponenty strategickkej emisne neutrálnej technológie uvedenej v tomto odseku, dodávané alebo poskytované pri plnení zákazky, nepredstavovali viac ako 50 % hodnoty hlavných komponentov špecifickej strategickkej emisne neutrálnej technológie uvedenej v tomto odseku bez ohľadu na to, či takéto komponenty dodáva alebo poskytuje priamo úspešný uchádzač alebo subdodávateľ z tretej krajiny, ako určila Komisia;
- c) poskytnúť verejnému obstarávateľovi alebo obstarávateľovi na ich žiadosť primerané dôkazy zodpovedajúce písmenu a) alebo b) najneskôr po skončení plnenia zákazky;
- d) zaplatiť primeraný poplatok v prípade nedodržania podmienok uvedených v písmenách a) alebo b) vo výške aspoň 5 % hodnoty špecifických strategických emisne neutrálnych technológií zákazky uvedenej v tomto odseku.

V prípade zákaziek, na ktoré sa vzťahuje príloha I Európskej únie k Dohode o vládnom obstarávaní, ako aj iné príslušné medzinárodné dohody, ktorými je Únia viazaná, verejní obstarávatelia a obstarávatelia neuplatňujú požiadavky uvedené v písmenách a) až d) na hospodárske subjekty z krajín zdrojov dodávok, ktoré sú signatármi týchto dohôd.

Toto nebráni verejným obstarávateľom ani obstarávateľom uplatňovať dodatočné necenové kritériá.

6. Verejní obstarávatelia a obstarávatelia sa môžu výnimočne rozhodnúť neuplatňovať odseky 1, 2, 3 a 5, ak:
- a) požadovanú emisne neutrálnu technológiu môže dodať len konkrétny hospodársky subjekt, pričom neexistuje žiadna primeraná alternatíva alebo náhrada, a neexistujúca hospodárska súťaž nie je výsledkom umelého zúženia parametrov verejného obstarávania;

- b) v rámci predchádzajúceho postupu verejného obstarávania neboli predložené žiadne vhodné ponuky ani žiadne vhodné žiadosti o účasť;
- c) ich uplatňovanie by verejného obstarávateľa alebo obstarávateľa zaväzovalo nadobudnúť zariadenie, s ktorým sú spojené neprimerané náklady alebo ktoré má technické vlastnosti odlišné od existujúcich zariadení alebo by viedlo k nezlučiteľnosti alebo technickým ťažkostiam pri prevádzke a údržbe.

Za neprimerané náklady môžu verejní obstarávatelia a obstarávatelia považovať rozdiely v nákladoch vyššie ako 20 %, ktoré sú odhadované na základe objektívnych a transparentných údajov.

Týmto ustanovením nie je dotknutá možnosť vylúčiť neobvykle nízke ponuky podľa článku 69 smernice 2014/24/EÚ a článku 84 smernice 2014/25/EÚ.

Článok 20

Aukcie na zavádzanie obnoviteľných zdrojov energie

1. Pri príprave aukcií na zavádzanie energie z obnoviteľných zdrojov a v prípadoch, keď môžu byť ich súčasťou technológie uvedené ako strategické emisne neutrálne technológie podľa tohto nariadenia, členské štáty zahrnú:
 - a) predbežné kvalifikačné kritériá týkajúce sa zodpovedného obchodného správania, kybernetickej a dátovej bezpečnosti a schopnosti realizovať projekt v plnej miere a včas;
 - b) predbežné kvalifikačné kritériá odlišné od kritérií uvedených v písmene a) alebo kritériá na vyhodnotenie ponúk na účely posúdenia príspevku aukcie k udržateľnosti a odolnosti, ako sa uvádza v odseku 1a.

Týmto nie je dotknutý článok 4 smernice (EÚ) 2018/2001 ani články 107 a 108 zmluvy, ani medzinárodné záväzky Únie.

1a. Príspevok aukcií k udržateľnosti a odolnosti je založený na kritériu stanovenom v písmene a) a aspoň na jednom z kritérií stanovených v písmenách b) až d), ktoré je objektívne, transparentné a nediskriminačné:

- a) príspevok k odolnosti, pričom sa zohľadní podiel strategických emisne neutrálnych technológií alebo špecifických komponentov primárne používaných na výrobu výrobkov, ktoré pochádzajú z tretej krajiny a ktoré predstavujú viac ako 50 % dodávok danej špecifickej strategickej emisne neutrálnej technológie v rámci Únie.

Na účely písm. a) sa krajina pôvodu určí v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013;

- b) environmentálna udržateľnosť presahujúca minimálne požiadavky uvedené v platných právnych predpisoch;
- c) prínos k inovácii poskytovaním úplne nových riešení alebo zlepšením porovnateľných najmodernejších riešení;
- d) príspevok k integrácii energetického systému.

To nebráni členským štátom používať ďalšie necenové kritériá nad rámec tých, ktoré sú uvedené v tomto odseku 1a.

Komisia prijme vykonávací akt, v ktorom bližšie určí predbežné kvalifikačné kritériá a kritériá na vyhodnotenie ponúk.

Tento vykonávací akt sa prijme do 9 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia v súlade s postupom preskúmania v článku 34 ods. 3.

2. Ak sa uplatňujú ako kritériá na vyhodnotenie ponúk, členské štáty priradia každému z kritérií na posúdenie príspevku aukcie k udržateľnosti a odolnosti minimálnu váhu 5 % a kombinovanú váhu 15 % až 30 % kritérií na vyhodnotenie ponúk. Tým nie je dotknutá možnosť priradiť vyššiu váhu kritériám uvedeným v odseku 1a písm. b), c) a d) v súlade s akýmkoľvek limitom pre necenové kritériá stanoveným podľa pravidiel štátnej pomoci.
3. Členské štáty nie sú povinné uplatňovať hľadiská týkajúce sa predbežných kvalifikačných kritérií a kritérií vyhodnotenia ponúk vymedzených v odseku 1, ak by ich uplatňovanie viedlo k neprimeraným nákladom. Za neprimerané náklady môžu členské štáty považovať rozdiely v nákladoch vyššie ako 15 %, ktoré sú odhadované na základe objektívnych a overiteľných údajov.
4. Odseky 1 až 3 sa uplatňujú aspoň na 20 % množstva obchodovaného vo forme aukcie ročne na členský štát. Po nadobudnutí účinnosti vykonávacieho aktu uvedeného v odseku 5 sa odseky 1 až 3 uplatňujú na množstvo obchodované vo forme aukcie ročne za každý členský štát v zmysle vymedzenia vo vykonávacom akte uvedenom v odseku 5.
5. Komisia do 31. decembra 2027 a potom každé dva roky prijme vykonávací akt s cieľom určiť podiely množstva obchodovaného vo forme aukcie ročne v jednotlivých členských štátoch, na ktoré sa uplatňujú odseky 1 až 3, a znížiť prahovú hodnotu odhadovaných rozdielov v nákladoch uvedenú v odseku 3. Určenie podielu množstva obchodovaného formou aukcie sa zakladá na komplexnom posúdení uplatňovania kritérií odolnosti a udržateľnosti pre aukcie energie z obnoviteľných zdrojov a ich vplyvu na zrýchlené zavádzanie technológií v oblasti energie z obnoviteľných zdrojov.

Vykonávacím aktom uvedeným v pododseku 1 sa zabezpečí primeraný čas na vykonanie v trvaní aspoň 12 mesiacov po nadobudnutí účinnosti vykonávacieho aktu s cieľom upraviť vnútroštátne právne predpisy a podobu aukcií.

6. Pri výpočte množstva obchodovaného ročne za každý členský štát možno vylúčiť tieto aukcie:
- a) aukcie na špecifickú technológiu, ktorých sa v predchádzajúcich dvoch rokoch nezúčastnil – v prípade všetkých aukcií – dostatočný počet uchádzačov;
 - b) aukcie zariadení s maximálnou veľkosťou projektu 10 MW.
7. S cieľom uľahčiť vykonávanie pre všetky členské štáty, najmä pre členské štáty s nízkym objemom aukcií, môžu členské štáty, ktoré počas posledných dvoch rokov nespustili viac ako dve aukcie ročne, vypočítať podiel aukcií, na ktoré sa počas obdobia dvoch rokov vzťahujú necenové kritériá.

Článok 21

Iné formy verejnej intervencie

1. Bez toho, aby boli dotknuté články 107 a 108 zmluvy a článok 4 smernice 2018/2001³⁷, a v súlade s medzinárodnými záväzkami Únie, členské štáty, regionálne alebo miestne orgány, verejnoprávne inštitúcie alebo združenia vytvorené jedným alebo viacerými takýmito orgánmi alebo jednou alebo viacerými takýmito verejnoprávnymi inštitúciami pri rozhodovaní o zavedení nových schém alebo aktualizácii existujúcich schém pre domácnosti, podniky alebo spotrebiteľov, ktorými sa motivujú k nákupu konečných výrobkov strategických emisne neutrálnych technológií, navrhnu tieto schémy takým spôsobom, aby u prijímateľov podporili nákup konečných výrobkov strategických emisne neutrálnych technológií, ktoré majú veľký príspevok k udržateľnosti a odolnosti, ako sa uvádza v článku 21 ods. 3a, a to poskytnutím dodatočnej primeranej finančnej kompenzácie.

³⁷ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2018/2001 z 11. decembra 2018 o podpore využívania energie z obnoviteľných zdrojov.

2. Dodatočná finančná kompenzácia poskytovaná orgánmi v súlade s odsekom 1 v dôsledku uplatnenia kritérií uvedených v článku 21 ods. 3a písm. a), c) a d) nepresiahne 5 % nákladov spotrebiteľa na konečný výrobok emisne neutrálnej technológie.
3. Orgán pri navrhovaní a vykonávaní schémy, na ktorú sa vzťahuje odsek 1, vychádza z otvoreného, nediskriminačného a transparentného postupu posúdenia príspevku k odolnosti a udržateľnosti v prípade strategických konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií dostupných na trhu. Právo kedykoľvek požiadať o zapojenie do schémy sa vzťahuje na každý strategický konečný výrobok emisne neutrálnych technológií. Orgán stanoví minimálnu hodnotiacu úroveň, ktorú musia strategické konečné výrobky emisne neutrálnych technológií splniť, aby boli oprávnené na dodatočnú finančnú kompenzáciu v rámci podpornej schémy.
- 3a. Prínos iných foriem verejnej intervencie k udržateľnosti a odolnosti je založený na týchto objektívnych, transparentných a nediskriminačných kritériách:
 - a) príspevok k odolnosti s prihliadnutím na podiel strategických emisne neutrálnych technológií alebo špecifických komponentov primárne používaných na výrobu tých výrobkov, ktoré pochádzajú z tretej krajiny, ktorá predstavuje viac ako 50 % dodávok danej špecifickej strategickej emisne neutrálnej technológie v rámci Úniea aspoň na jednom z týchto kritérií:
 - b) environmentálna udržateľnosť presahujúca minimálne požiadavky uvedené v platných právnych predpisoch;
 - c) prínos k inovácii poskytovaním úplne nových riešení alebo zlepšením porovnateľných najmodernejších riešení;
 - d) príspevok k integrácii energetického systému.

To nebráni členským štátom používať ďalšie necenové kritériá nad rámec tých, ktoré sú uvedené v tomto odseku 3a.

Na účely písm. a) sa krajina pôvodu určí v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013.

4. Členské štáty uverejňujú na jednotnom voľne prístupnom webovom sídle všetky informácie týkajúce sa schém podľa článku 21 ods. 1 pre každý relevantný strategický konečný výrobok emisne neutrálnej technológie.

Článok 22

Koordinácia iniciatív v oblasti prístupu na trhy

1. Komisia poskytuje usmernenia k uplatňovaniu kritérií na hodnotenie príspevku k odolnosti a udržateľnosti v prípade dostupných výrobkov, na ktoré sa vzťahujú formy verejnej intervencie podľa článkov 19, 20 a 21.
2. Komisia na účely posúdenia príspevku k odolnosti prijme vykonávací akt, v ktorom stanoví zoznam všetkých konečných výrobkov strategickkej emisne neutrálnej technológie a ich hlavných komponentov. Vykonávací akt sa prijme v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 34 ods. 3.

Na základe vykonávacieho aktu uvedeného v pododseku 1 Komisia poskytne aktualizované informácie o podieloch dodávok Únie s pôvodom v rôznych tretích krajinách v poslednom roku, za ktorý sú k dispozícii údaje za každú zo strategických emisne neutrálnych technológií a ich hlavných komponentov. Krajina pôvodu sa určí v súlade s nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 952/2013.

3. Platforma Emisne neutrálna Európa diskutuje o opatreniach prijatých členskými štátmi na vykonávanie článkov 19 až 21 a uskutočňuje výmenu najlepších postupov, okrem iného v súvislosti s praktickým využitím kritérií, ktorými sa vymedzuje príspevok k udržateľnosti a odolnosti vo verejnom obstarávaní, alebo so schémami, ktorými sa stimuluje nákup konečných výrobkov emisne neutrálnych technológií.

Kapitola V

Zlepšovanie zručností pre tvorbu kvalitných pracovných miest

Článok 23

Európske akadémie emisne neutrálneho priemyslu

1. Komisia môže pri plnom rešpektovaní právomocí členských štátov v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy podporovať – a to aj poskytovaním počiatočného financovania – spustenie európskych akadémii emisne neutrálneho priemyslu, ktorých cieľom je:
- a) vytvárať, na dobrovoľné používanie členskými štátmi a poskytovateľmi vzdelávania a odbornej prípravy na ich území, programy vzdelávania, obsah, ako aj učebné a školiace materiály na odbornú prípravu a vzdelávanie, napr. v oblasti vývoja, výroby, inštalácie, uvádzania do prevádzky, prevádzky, údržby, opravy, ekodizajnu, opätovného použitia a recyklácie emisne neutrálnych technológií, a to aj v oblasti surovín, ako aj na podporu kapacít subjektov verejného sektora, najmä tých, ktoré sú príslušné pre vydávanie povolení a oprávnení uvedených v kapitole II a verejných obstarávateľov uvedených v kapitole IV tohto nariadenia;
 - b) podporovať dobrovoľné využívanie vzdelávacích programov, obsahu a materiálov poskytovateľmi vzdelávania a odbornej prípravy v členských štátoch;
 - b1) poskytovať podporu poskytovateľom vzdelávania a odbornej prípravy, ktorí využívajú vzdelávacie programy, obsah a materiály vytvorené akadémiami na posilnenie kvality ponúkanej odbornej prípravy;

- c) vypracovať certifikáty vrátane, ak je to vhodné, mikrocertifikátov na dobrovoľné používanie členskými štátmi a poskytovateľmi vzdelávania a odbornej prípravy na ich území s cieľom uľahčiť transparentnosť nadobudnutých zručností a zlepšiť možnosť presunov medzi pracovnými miestami a cezhraničnú mobilitu pracovnej sily a podporovať zosúladzovanie relevantných ponúkaných a požadovaných pracovných miest prostredníctvom nástrojov, ako sú Európske služby zamestnanosti (EURES) a EURAXESS, ako aj určiť, že vzdelávací program alebo vzdelávací obsah vypracovala určitá európska akadémia emisne neutrálneho priemyslu.

- 2. Európske akadémie emisne neutrálneho priemyslu vytvárajú rodovo vyvážený obsah, prispievajú k boju proti rodovým stereotypom a osobitnú pozornosť venujú potrebe aktivovať na účely pracovného trhu viac žien a mladých ľudí, ktorí nie sú zamestnaní, ani nie sú v procese vzdelávania alebo odbornej prípravy, a starších ľudí a osoby so zdravotným postihnutím.

Článok 24

Regulované povolania v emisne neutrálnom priemysle a uznávanie odborných kvalifikácií

- 1. Členské štáty sa do 31. decembra 2025 a potom každé dva roky snažia určiť, či sú programy vzdelávania vytvorené európskymi akadémiemi emisne neutrálneho priemyslu rovnocenné vo vzťahu ku špecifickým kvalifikáciám, ktoré vyžaduje hostiteľský členský štát na prístup k regulovaným činnostiam v rámci povolania, ktoré predstavuje osobitný záujem pre emisne neutrálny priemysel v danom členskom štáte.

2. Ak členský štát dospeje k záveru, že vzdelávacie programy vypracované európskymi akadémiemi emisne neutrálneho priemyslu sú rovnocenné vo vzťahu ku špecifickým kvalifikáciám, ktoré vyžaduje hostiteľský členský štát na prístup k regulovaným činnostiam v rámci povolania, o ktoré má emisne neutrálny priemysel osobitný záujem, túto informáciu zverejní a zabezpečí, aby bola ľahko dostupná online. Okrem toho uľahčí uznávanie certifikátov vydaných poskytovateľmi vzdelávania a odbornej prípravy na základe programov vzdelávania vytvorených akadémiami podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES³⁸ vždy, keď držiteľ takéhoto certifikátu požaduje prístup k regulovanému povolaniu v zmysle článku 3 ods. 1 písm. a) smernice 2005/36/ES a k povolaniu osobitného záujmu pre emisne neutrálny priemysel, a to tým, že bude k certifikátu pristupovať ako ku dokladu o formálnej kvalifikácii podľa článku 11 smernice 2005/36/ES.
3. Ak je prístup k povolaniu osobitného významu pre emisne neutrálny priemysel regulovaný v zmysle článku 3 ods. 1 písm. a) smernice 2005/36/ES, členským štátom sa odporúča, aby pracovali na vytvorení spoločného súboru minimálnych vedomostí, zručností a spôsobilostí potrebných na vykonávanie tohto konkrétneho povolania s cieľom vytvoriť spoločný rámec pre odbornú prípravu, ako sa uvádza v článku 49a ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES, aby sa umožnilo automatické uznávanie kvalifikácií. Platforma Emisne neutrálna Európa môže tiež predkladať návrhy, ako sa uvádza v článku 49a ods. 3 smernice 2005/36/ES.

Článok 25

Platforma Emisne neutrálna Európa a zručnosti

Platforma Emisne neutrálna Európa uvedená v článku 28 podporuje a dopĺňa činnosť členských štátov, ak je to možné, a vyhýba sa neprimeranému administratívne zaťaženiu členských štátov, rešpektuje zároveň ich právomoci poskytovaním poradenstva a pomoci Komisii a členským štátom vrátane príslušných orgánov a verejných obstarávateľov uvedených v kapitole II a kapitole IV prostredníctvom týchto úloh:

³⁸ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií, (Ú. v. EÚ L 255, 30.9.2005, s. 22).

1. pomáha Komisii pri posudzovaní, priebežnom monitorovaní a prognózovaní dopytu a ponuky pracovnej sily, ktorá disponuje súbormi zručností potrebnými v oblasti emisne neutrálnych technológií, pričom náležitým spôsobom informuje o činnostiach európskych akadémií emisne neutrálneho priemyslu;
2. monitoruje činnosť európskych akadémií emisne neutrálneho priemyslu a podporuje synergie s inými iniciatívami a projektmi v oblasti zručností na vnútroštátnej úrovni a úrovni Únie, posilňuje a rozširuje osvedčené postupy a zabezpečuje všeobecný dohľad;
3. pomáha pri mobilizácii zainteresovaných strán vrátane priemyslu, sociálnych partnerov a poskytovateľov vzdelávania a odbornej prípravy na účely propagácie programov vzdelávania vytvorených európskymi akadémiami emisne neutrálneho priemyslu;
4. pomáha pri rozširovaní vzdelávacích certifikátov európskych akadémií emisne neutrálneho priemyslu v členských štátoch s cieľom podporovať identifikáciu zručností a zosúlad'ovanie ponúkaných a požadovaných pracovných miest, okrem iného aj propagovaním platnosti a akceptácie certifikátov na celom trhu práce Európskej únie;
5. podľa potreby prispieva k vytváraniu profesijných profilov na dobrovoľné používanie členskými štátmi, ktoré zahŕňajú spoločný súbor vedomostí, zručností a spôsobilostí pre kľúčové povolania v oblasti emisne neutrálnych technológií, čerpajúc okrem iného z programov vzdelávania vytvorených európskymi akadémiami emisne neutrálneho priemyslu, v prípade potreby s použitím terminológie podľa Európskej klasifikácie zručností, kompetencií, kvalifikácií a povolaní (ESCO) na uľahčenie transparentnosti a mobility medzi pracovnými miestami a cez hranice vnútorného trhu;
6. podporuje primerané pracovné podmienky v prípade pracovných miest v technologických odvetviach v oblasti emisnej neutrálnosti, aktiváciu mládeže, žien a seniorov na trhu práce pre potreby technologických odvetví v oblasti emisnej neutrálnosti a prilákanie kvalifikovaných pracovníkov z tretích krajín v súlade s vnútroštátnymi právomocami, zákonmi a praxou, čím sa dosiahne rozmanitejšia pracovná sila;

7. uľahčuje bližšiu spoluprácu a výmenu najlepších postupov medzi členskými štátmi s cieľom zlepšiť dostupnosť zručností v oblasti emisne neutrálnych technológií, a to aj prispievaním k politikám Únie a členských štátov s cieľom prilákať nové talenty z tretích krajín, v súlade s vnútroštátnymi právomocami, zákonmi a praxou. Uskutočňuje sa to v koordinácii s už existujúcimi štruktúrami európskej spolupráce v oblasti vzdelávania a odbornej prípravy;
8. hľadá synergie s existujúcimi programami odbornej prípravy alebo vzdelávania, okrem iného s cieľom zosúladiť programy s potrebami európskeho priemyslu.

Kapitola VI

Inovácie

Článok 26

Experimentálne regulačné prostredia pre emisne neutrálne technológie

1. Členské štáty môžu z vlastnej iniciatívy vytvoriť experimentálne regulačné prostredia pre emisne neutrálne technológie umožňujúce vývoj, testovanie a validáciu inovačných emisne neutrálnych technológií alebo iných inovatívnych technológií v kontrolovanom prostredí reálneho sveta na obmedzený čas pred ich uvedením na trh alebo uvedením do používania.

Členské štáty vytvoria experimentálne regulačné prostredia pre emisne neutrálne technológie v súlade s odsekom 1 na žiadosť akejkoľvek spoločnosti, organizácie alebo konzorcia, ktoré vyvíjajú inovačné emisne neutrálne technológie, spĺňajú kritériá oprávnenosti a podmienky účasti uvedené v odseku 2 písm. a) a ktoré boli vybraté príslušnými orgánmi na základe výberového konania uvedeného v odseku 2 písm. b).

2. Spôsoby a podmienky vytvorenia a prevádzky experimentálnych regulačných prostredí pre emisne neutrálne technológie podľa tohto nariadenia sa prijímajú prostredníctvom vykonávacích aktov v súlade s postupom preskúmania uvedeným v článku 34. Spôsobmi a podmienkami sa podporí flexibilita príslušných vnútroštátnych orgánov pri určovaní priorít medzi schválením žiadostí o experimentálne regulačné prostredia pre emisne neutrálne technológie a rozhodovaní o schválení týchto žiadostí. Spôsobmi a podmienkami sa podporujú inovácia a regulačné vzdelávanie a zohľadňujú sa najmä osobitné okolnosti a kapacity zúčastnených MSP vrátane startupov. Vykonávacie akty zahŕňajú spoločné hlavné zásady v týchto otázkach:
- a) oprávnenosť a výber na účasť na experimentálnych regulačných prostrediach pre emisne neutrálne technológie;
 - b) postup podávania žiadosti, účasť, monitorovanie, vystúpenie z experimentálnych regulačných prostredí pre emisne neutrálne technológie a ich ukončenie;
 - c) podmienky týkajúce sa účastníkov.
3. Účasť na experimentálnych regulačných prostrediach pre emisne neutrálne technológie nemá vplyv na právomoci dohľadu a nápravy, ktorými disponujú orgány vykonávajúce dohľad nad experimentálnym prostredím. Testovanie, vývoj a validácia inovačných emisne neutrálnych technológií alebo iných inovačných technológií sa uskutočňujú pod dohľadom príslušných orgánov a s ich podporou. Príslušné orgány vykonávajú svoje právomoci dohľadu flexibilným spôsobom v medziach príslušných právnych predpisov prostredníctvom prispôsobenia existujúcich regulačných postupov a s využitím svojej diskrečnej právomoci pri vykonávaní právnych ustanovení a ich presadzovaní pri konkrétnom projekte experimentálneho regulačného prostredia pre emisne neutrálne technológie, pričom cieľom je odstrániť prekážky, zmierniť regulačné zaťaženie, znížiť regulačnú neistotu a podporiť inovácie v oblasti emisne neutrálnych technológií alebo iných inovačných technológií.

4. Ak je to potrebné na dosiahnutie cieľa uvedeného v tomto článku, príslušné orgány zvažia udelenie odchýlok alebo výnimiek vo vnútroštátnom práve v rozsahu povolenom príslušnými právnymi predpismi Únie. Príslušné orgány zabezpečujú, aby plán experimentálneho prostredia zaručoval dodržiavanie požiadaviek právnych predpisov EÚ a kľúčových cieľov a hlavných požiadaviek vnútroštátnych právnych predpisov. Príslušné orgány zabezpečujú, aby akékoľvek významné riziká pre zdravie, bezpečnosť alebo životné prostredie, ktoré sa zistia počas vývoja a testovania inovačných emisne neutrálnych technológií alebo iných inovačných technológií, boli verejne oznámené a viedli k okamžitému pozastaveniu procesu vývoja a testovania, až kým nedôjde k zmierneniu takéhoto rizika. Ak sa príslušné orgány domnievajú, že navrhovaný projekt vyvoláva mimoriadne riziká pre zdravie a bezpečnosť pracovníkov, pre bežnú populáciu alebo životné prostredie, najmä z toho dôvodu, že sa týka testovania, vývoja alebo validácie s použitím mimoriadne toxických látok, plán experimentálneho prostredia schvália až vtedy, keď sa presvedčia, že sa zaviedli náležité záruky, ktoré sú primerané zistenému mimoriadnemu riziku.
6. Účastníci experimentálneho regulačného prostredia pre emisne neutrálne technológie sú podľa uplatniteľných právnych predpisov Únie a členských štátov upravujúcich zodpovednosť naďalej zodpovední za akúkoľvek majetkovú škodu spôsobenú tretím stranám v dôsledku testovania, ktoré sa uskutočňuje v takomto experimentálnom regulačnom prostredí.
7. Trvanie experimentálneho regulačného prostredia pre emisne neutrálne technológie možno predĺžiť prostredníctvom rovnakého postupu po dohode s príslušným vnútroštátnym orgánom.

8. Experimentálne regulačné prostredia pre emisne neutrálne technológie sa navrhnu a zrealizujú takým spôsobom, aby v prípade potreby uľahčovali cezhraničnú spoluprácu medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi. Členské štáty, ktoré vytvorili experimentálne regulačné prostredia pre emisne neutrálne technológie, koordinujú svoje činnosti a spolupracujú v rámci platformy Emisne neutrálna Európa s cieľom výmeny relevantných informácií s ostatnými členskými štátmi v rámci platformy. Platforma môže vyzvať spoločnosti, ktoré sa zúčastnili na experimentálnom regulačnom prostredí pre emisne neutrálne technológie, aby sa podelili o svoje skúsenosti s týmto procesom. Komisia na základe informácií poskytnutých platformou každoročne podáva správu o výsledkoch vykonávania experimentálnych regulačných prostredí vrátane osvedčených postupov, získaných poznatkov a odporúčaní týkajúcich sa nastavenia ich parametrov a v relevantných prípadoch uplatňovania tohto nariadenia a iných právnych predpisov Únie v rámci experimentálneho regulačného prostredia spôsobom prispôbeným účelom daného experimentálneho prostredia.

Článok 27

Opatrenia pre malé a stredné podniky vrátane startupov

1. Členské štáty prijímajú tieto opatrenia:
- a) malým a stredným podnikom vrátane startupov poskytujú prednostný prístup k experimentálnym regulačným prostrediam pre emisne neutrálne technológie, pokiaľ spĺňajú podmienky oprávnenosti stanovené v článku 26;
 - b) organizujú činnosti zamerané na zvyšovanie informovanosti o účasti malých a stredných podnikov vrátane startupov v experimentálnych regulačných prostrediach;
 - c) vo vhodných prípadoch vytvoria vyhradený kanál na komunikáciu s malými a so strednými podnikmi vrátane startupov s cieľom poskytovať usmernenia a odpovedať na otázky týkajúce sa vykonávania článku 26.

2. Členské štáty zohľadňujú osobitné záujmy a potreby malých a stredných podnikov vrátane startupov a poskytujú primeranú administratívnu podporu na účely účasti na experimentálnych regulačných prostrediach. Bez toho, aby bolo dotknuté uplatňovanie článkov 107 a 108 zmluvy, členské štáty by mali informovať malé a stredné podniky vrátane startupov o dostupnej finančnej podpore pre ich činnosti v experimentálnych regulačných prostrediach.

Kapitola VII

Riadenie

Článok 28

Zriadenie a úlohy platformy Emisne neutrálna Európa

1. Zriaďuje sa platforma Emisne neutrálna Európa (ďalej len „platforma“).
2. Platforma vykonáva úlohy stanovené v tomto nariadení.
3. Platforma môže radiť a pomáhať Komisii a členským štátom v súvislosti s ich opatreniami na dosiahnutie cieľov uvedených v kapitole I tohto nariadenia s prihliadnutím na národné energetické a klimatické plány členských štátov predložené podľa nariadenia (EÚ) 2018/1999³⁹.

³⁹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1999 z 11. decembra 2018 o riadení energetickej únie a opatrení v oblasti klímy, ktorým sa menia nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 663/2009 a (ES) č. 715/2009, smernice Európskeho parlamentu a Rady 94/22/ES, 98/70/ES, 2009/31/ES, 2009/73/ES, 2010/31/EÚ, 2012/27/EÚ a 2013/30/EÚ, smernice Rady 2009/119/ES a (EÚ) 2015/652 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 525/2013 (Text s významom pre EHP) (Ú. v. EÚ L 328, 21.12.2018, s. 1).

4. Členovia môžu v rámci platformy koordinovať priemyselné partnerstvá zamerané na emisnú neutrálnosť s cieľom pomôcť pri propagácii globálneho zavádzania emisne neutrálnych technológií a podporovať úlohu priemyselných kapacít EÚ pri príprave podmienok na celosvetový prechod na čistú energiu v súlade s celkovými cieľmi tohto nariadenia, ktoré vyplývajú z článku 1 tohto nariadenia. V rámci platformy sa môže pravidelne diskutovať okrem iných tém o tom:
- a) ako zlepšiť spoluprácu medzi Úniou a tretími krajinami v rámci celého hodnotového reťazca emisne neutrálnych technológií;
 - b) ako riešiť necolné prekážky obchodu, napríklad prostredníctvom vzájomného uznávania posudzovania zhody alebo záväzkov s cieľom zamedziť obmedzeniam vývozu;
 - c) ktoré tretie krajiny by sa mohli uprednostniť pri uzatváraní priemyselných partnerstiev zameraných na emisnú neutrálnosť s prihliadnutím na:
 - i) potenciálny príspevok k bezpečnosti dodávok vzhľadom na svoju výrobnú kapacitu v oblasti emisne neutrálnych technológií;
 - ii) skutočnosť, či existujú dohody o spolupráci medzi treťou krajinou a Úniou.
 - iii) to, či regulačný rámec tretej krajiny a jeho vykonávanie zabezpečujú monitorovanie, prevenciu a minimalizáciu vplyvov na životné prostredie, využívanie sociálne zodpovedných postupov vrátane rešpektovania ľudských a pracovných práv a zmysluplného a rovnocenného zapojenia miestnych komún, využívanie transparentných obchodných praktík a prevenciu škodlivých vplyvov na riadne fungovanie verejnej správy a právneho štátu;
 - d) ako stimulovať výrobu v Európe riešením financovania, regulačného rámca a záruk v oblasti investícií a umiestnenia.

Týmto odsekom nie sú dotknuté výsady Rady v súlade so zmluvami.

5. Členské štáty podporujú Komisiu pri vykonávaní opatrení v oblasti spolupráce stanovených v rámci priemyselného partnerstva zameraného na emisnú neutralnosť.

Článok 29

Štruktúra a fungovanie platformy Emisne neutrálnej Európy

1. Platforma je zložená zo zástupcov členských štátov a Komisie. Predsedá jej zástupca Komisie.
2. Každý členský štát vymenuje do platformy zástupcu na vysokej úrovni. Ak je to vhodné vzhľadom na funkciu a odborné znalosti, členský štát môže mať v súvislosti s rôznymi úlohami týkajúcimi sa práce platformy viac než jedného zástupcu. Každý člen platformy má svojho náhradníka. Hlasovacie práva majú len členské štáty. Každý členský štát má bez ohľadu na počet zástupcov len jeden hlas.
3. Platforma na návrh Komisie prijíma svoj rokovací poriadok jednoduchou väčšinou svojich členov.
4. Platforma zasadá v pravidelných intervaloch s cieľom zabezpečiť účinné vykonávanie svojich úloh stanovených v tomto nariadení. V prípade potreby sa na odôvodnenú žiadosť Komisie alebo členského štátu uskutoční mimoriadne zasadnutie platformy.
5. Komisia pomáha platforme prostredníctvom výkonného sekretariátu, ktorý poskytuje technickú a logistickú podporu.
6. Platforma môže zriaďovať stále alebo dočasné podskupiny na riešenie špecifických problémov a úloh súvisiacich s týmto nariadením.
- 6a. Platforma zasadá aspoň raz ročne, aby prediskutovala monitorovanie uvedené v článku 31.

7. Platforma prizýva zástupcov Európskeho parlamentu, aby sa ako pozorovatelia zúčastnili na jej zasadnutiach, a to aj na zasadnutiach stálych alebo dočasných podskupín uvedených v odseku 6.
8. Vo vhodných prípadoch môže platforma alebo Komisia pozvať na zasadnutia platformy a podskupiny odborníkov a iné tretie strany s osobitnými odbornými znalosťami v danej oblasti, a to aj z priemyslu a organizácií zainteresovaných strán, alebo ich môžu vyzvať, aby poskytli písomné príspevky, ale bez práva zúčastňovať sa na rozhodovaní.
9. Platforma prijíma potrebné opatrenia na zabezpečenie bezpečného zaobchádzania s dôvernými a citlivými obchodnými informáciami a ich spracúvania.
10. Platforma vynakladá maximálne úsilie na dosiahnutie konsenzu.
11. Platforma sa koordinuje a spolupracuje s existujúcimi a relevantnými priemyselnými alianciami.

Článok 30

Skĺbenie s národnými energetickými a klimatickými plánmi

Členské štáty zohľadňujú toto nariadenie pri príprave svojich národných energetických a klimatických plánov a ich aktualizácií predkladaných podľa článkov 3, 9 a 14 nariadenia (EÚ) 2018/1999, najmä pokiaľ ide o rozmer „výskum, inovácia a konkurencieschopnosť“ energetickej únie, a pri predkladaní svojich dvojročných správ o pokroku v súlade s článkom 17 uvedeného nariadenia.

Kapitola VIII

Monitorovanie

Článok 31

Monitorovanie

1. Komisia priebežne monitoruje:
 - a) pokrok Únie, pokiaľ ide o ciele Únie uvedené v článku 1, najmä pokiaľ ide o riziká spojené s dodávkami emisne neutrálnych technológií, ktoré by narušili hospodársku súťaž alebo fragmentovali vnútorný trh, a súvisiaci vplyv tohto nariadenia;
 - aa) pokrok Únie v súvislosti s referenčnou hodnotou uvedenou v článku 9a;
 - ab) objem dovozu strategických emisne neutrálnych technológií na územie Únie a ich vývozu z územia Únie;
 - b) pokrok v súvislosti s cieľom kapacity vtláčania CO₂ na úrovni Únie uvedeným v článku 16 a súvisiacou prepravnou infraštruktúrou CO₂.
2. Členské štáty a vnútroštátne orgány, ktoré členské štáty na tento účel určia, zhromažďujú a poskytujú údaje a iné dôkazy požadované podľa odseku 1 písm. a), ab) a b). Členské štáty a vnútroštátne orgány zhromažďujú a každé štyri roky predkladajú Komisii najmä údaje o:
 - a) identifikovaných prekážkach obchodu s emisne neutrálnymi technológiami alebo s tovarom, ktorý využíva emisne neutrálnu technológiu, v rámci vnútorného trhu;
 - a) vývoji strategických emisne neutrálnych technológií a trendoch na trhu, ako aj trhových cenách príslušných emisne neutrálnych technológií vrátane informácií o aukciách a ich frekvencii, cenách, za ktoré udeľovali zákazky, a množstve podľa kapitoly IV;

- b) výrobnéj kapacity emisne neutrálnych technológií, pokiaľ ide o každú strategickú technológiu a každý kľúčový komponent hodnotového reťazca, ak sa uvádzajú v prílohe X, ako aj o výrobnéj kapacite budúcich strategických projektov emisnej neutrálnosti, ktoré dosiahli konečné investičné rozhodnutia;
 - ba) zamestnanosti a zručnostiach pre výrobu v každom strategickom odvetví emisne neutrálnych technológií vrátane počtu zamestnancov a prípadného nedostatku pracovnej sily a zručností, a číselných údajov o práci a zručnostiach potrebných na splnenie cieľov tohto nariadenia;
 - d) nasledovné informácie týkajúce sa postupov vydávania povolení v prípade každej strategickej emisne neutrálnej technológie:
 - i. počet začatých postupov vydávania povolení, počet zamietnutých žiadostí a počet prijatých komplexných rozhodnutí s uvedením, či bol projekt schválený alebo zamietnutý;
 - ii. trvanie postupov vydávania povolení, pri ktorých sa prijalo komplexné rozhodnutie, vrátane trvania predĺžení lehôt;
 - iii. informácie o zdrojoch pridelených na prevádzku určených kontaktných miest;
 - g) počte a povahe experimentálnych prostredí vytvorených za posledných 12 mesiacov;
 - h) objeme CO₂ trvalo uloženého v podzemí v súlade so smernicou 2009/31/ES.
- 3a. Údaje uvedené v odseku 2 sa oznamujú, ak nie sú súčasťou prvkov nahlasovania oznámených Komisii podľa článku 17 a článku 25 nariadenia 2018/1999 alebo nie sú v súlade s uvedenými prvkami.

- 3b. Oznamovacie povinnosti uvedené v odseku 2 sa neuplatňujú, ak sa členské štáty domnievajú, že by to bolo v rozpore s ich základnými bezpečnostnými záujmami v súlade s článkom 346 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.
4. Prvú správu zasiela Komisii každý členský štát do konca mája v roku, ktorý nasleduje po dátume nadobudnutia účinnosti tohto nariadenia. Následné správy sa zasielajú do konca mája každého roku.
- 4a. Komisia je splnomocnená prijať vykonávacie akty v súlade s článkom 34 ods. 3, v ktorých sa stanoví vzor pre správy uvedené v ods. 4.
6. Komisia na základe správ predložených podľa odseku 2 tohto článku monitoruje pokrok Únie uvedený v odseku 1 písm. a) a každoročne uverejňuje súvisiace odporúčania ako súčasť výročných správ o konkurencieschopnosti technológií čistej energie podľa článku 35 ods. 2 písm. m) nariadenia (EÚ) 2018/1999. Odporúčania obsahujú aj úvahy o tom, či sa nariadenie vzťahuje na všetky emisne neutrálné technológie potrebné na dosiahnutie cieľov uvedených v článku 1.
7. Komisia na základe návrhov žiadostí o povolenie predložených podľa článku 10 smernice 2009/31/ES a na základe správ predložených podľa článku 17 ods. 2 a článku 18 ods. 4 a 6 tohto nariadenia monitoruje pokrok v dosahovaní celoúniijného cieľa kapacity vtláčania CO₂, ako sa uvádza v odseku 1 písm. b) tohto článku, a každoročne podáva správu Európskemu parlamentu a Rade.
8. Komisia informuje o svojich zisteniach platformu Emisne neutrálna Európa.

Kapitola IX

Záverečné ustanovenia

Článok 32

Delegovanie právomoci

Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 33 s cieľom zmeniť spôsoby, akými sa zohľadňujú dohody medzi subjektmi uvedenými v článku 18 ods. 1 a investície do uskladňovacej kapacity držanej tretími stranami na účely splnenia ich jednotlivého príspevku stanoveného v článku 18 ods. 5, ako aj obsah správ uvedených v článku 18 ods. 6.

Článok 33

Vykonávanie delegovania právomoci

1. Komisii sa udeľuje právomoc prijímať delegované akty za podmienok stanovených v tomto článku.
2. Právomoc prijímať delegované akty uvedená v článku 32 sa Komisii udeľuje na obdobie piatich rokov od [dátumu uplatňovania]. Komisia vypracuje správu týkajúcu sa delegovania právomoci najneskôr deväť mesiacov pred uplynutím tohto päťročného obdobia. Delegovanie právomoci sa automaticky predlžuje o rovnako dlhé obdobia, pokiaľ Európsky parlament alebo Rada nevznesú voči takémuto predĺženiu námietku najneskôr tri mesiace pred koncom každého obdobia.
3. Delegovanie právomoci uvedené v článku 32 môže Európsky parlament alebo Rada kedykoľvek odvolať. Rozhodnutím o odvolaní sa ukončuje delegovanie právomoci, ktoré sa v ňom uvádza. Rozhodnutie nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie* alebo k neskoršiemu dátumu, ktorý je v ňom určený. Nie je ním dotknutá platnosť delegovaných aktov, ktoré už nadobudli účinnosť.

4. Komisia pred prijatím delegovaného aktu konzultuje s expertmi určenými jednotlivými členskými štátmi v súlade so zásadami stanovenými v Medziinštitucionálnej dohode z 13. apríla 2016 o lepšej tvorbe práva.
5. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí súčasne Európskemu parlamentu a Rade.
6. Delegovaný akt prijatý podľa článku 32 nadobudne účinnosť, len ak Európsky parlament alebo Rada voči nemu nevzniesli námietku v lehote dvoch mesiacov odo dňa oznámenia uvedeného aktu Európskemu parlamentu a Rade alebo ak pred uplynutím uvedenej lehoty Európsky parlament a Rada informovali Komisiu o svojom rozhodnutí nevzniesť námietku. Na podnet Európskeho parlamentu alebo Rady sa táto lehota predĺži o dva mesiace.

Článok 34

Komitologický postup

1. Komisii pomáha výbor. Uvedený výbor je výborom v zmysle nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

V záležitostiach týkajúcich sa článku 19 Komisii pomáha Poradný výbor pre verejné obstarávanie zriadený rozhodnutím Rady 71/306/EHS.

V záležitostiach týkajúcich sa článku 20 Komisii pomáha Výbor pre energetickú úniu zriadený článkom 44 nariadenia (EÚ) 2018/1999.
2. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 4 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.

3. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 5 nariadenia (EÚ) č. 182/2011.
4. Ak sa odkazuje na tento odsek, uplatňuje sa článok 8 nariadenia (EÚ) č. 182/2011 v spojení s jeho článkom 4.

Článok 35

Hodnotenie

1. Komisia do...[5 rokov po dátume začatia uplatňovania tohto nariadenia] a potom každých 5 rokov vykoná hodnotenie tohto nariadenia a predloží správu o hlavných zisteniach Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru.
2. V tomto hodnotení sa posúdi:
 - a) či sa dosiahli ciele tohto nariadenia stanovené v článku 1, najmä príspevok tohto nariadenia k fungovaniu jednotného trhu a jeho vplyv na komerčných používateľov, najmä na MSP, a koncových používateľov a ciele Európskej zelenej dohody.
 - b) či sú ustanovenia aktu o emisne neutrálnom priemysle vhodné na dosiahnutie cieľov na obdobie po roku 2030 a na dosiahnutie dlhodobejšieho cieľa klimateckej neutrality do roku 2050 uvedeného v článku 1, pričom sa okrem iného zohľadňuje možnosť zahrnúť do aktu o emisne neutrálnom priemysle aj iné technológie, ktoré môžu zohrávať významnú úlohu pri dosahovaní klimateckej neutrality do roku 2050, ako aj možné rozšírenie rozsahu pôsobnosti tohto nariadenia tak, aby sa vzťahovalo na výstavbu alebo konverziu elektrární a zariadení v odvetviach, v ktorých je ťažké znížiť emisie na klimatecky neutrálne procesy a v ktorých výstavba alebo konverzia príslušných elektrární a zariadení výrazne a trvalo znižujú mieru emisií CO₂ z priemyselných procesov v rozsahu, ktorý je technicky možný.

3. V hodnotení sa zohľadní výsledok procesu monitorovania, ako sa uvádza v článku 31, ako aj technologické potreby vyplývajúce z aktualizácií národných energetických a klimatických plánov, ktoré členské štáty oznámili v súlade s [nariadením o riadení energetickej únie] a ktoré vychádzajú zo správy o stave energetickej únie.
- 3a. Najneskôr v rovnakej lehote, ako sa uvádza v odseku 1, a po konzultácii s platformou Emisne neutrálna Európa Komisia posúdi a v prípade potreby predloží návrh na rozšírenie zoznamu emisne neutrálnych technológií stanoveného v článku 3a a zoznamu strategických emisne neutrálnych technológií stanoveného v článku 3b.
4. Príslušné orgány členských štátov poskytnú Komisii všetky relevantné informácie, ktoré majú k dispozícii a ktoré môže Komisia požadovať na účely vypracovania správy uvedenej v odseku 1.
5. Ak Komisia na základe správy uvedenej v odseku 1 usúdi, že Únia pravdepodobne nedosiahne ciele stanovené v článku 1 ods. 1, posúdi v konzultácii s platformou Emisne neutrálna Európa uskutočniteľnosť a primeranosť navrhovania opatrení s cieľom zabezpečiť dosiahnutie týchto cieľov.
6. Komisia môže najneskôr do 31. decembra 2026 navrhnúť zmenu tohto nariadenia s cieľom zaviesť nový cieľ na úrovni Únie týkajúci sa kapacity vtláčania CO₂ do roku 2040. Ak sa Komisia rozhodne, že na rok 2040 nezavedie žiadny cieľ, odôvodní svoj rozhodnutie Európskemu parlamentu a Rade.

Článok 36

Zaobchádzanie s dôvernými informáciami

1. Informácie získané počas vykonávania tohto nariadenia sa použijú len na účely tohto nariadenia, pričom sú chránené príslušnými právnymi predpismi Únie a vnútroštátnymi právnymi predpismi.

2. Členské štáty a Komisia zabezpečia ochranu podnikových a obchodných tajomstiev a iných citlivých, dôverných a utajovaných informácií získaných a vytvorených pri uplatňovaní tohto nariadenia vrátane odporúčaní a opatrení, ktoré sa majú prijať, v súlade s právom Únie a príslušným vnútroštátnym právom.
3. Členské štáty a Komisia zabezpečia, aby sa stupeň utajenia utajovaných skutočností poskytovaných alebo vymieňaných podľa tohto nariadenia neznížoval a aby sa takéto utajované skutočnosti neodtajňovali bez predchádzajúceho písomného súhlasu pôvodcu v súlade s príslušnými vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo právnymi predpismi Únie.
4. Ak členský štát usúdi, že prezentácia agregovaných informácií v súvislosti s článku 18 môže aj napriek tomu ohroziť jeho záujmy národnej bezpečnosti, môže odôvodneným oznámením namietat' proti prezentácii Komisiou.
5. Komisia a vnútroštátne orgány, ich úradníci, zamestnanci a iné osoby, ktoré pracujú pod dohľadom týchto orgánov, zabezpečujú dôvernosť informácií získaných pri vykonávaní svojich úloh a činností v súlade s príslušnými vnútroštátnymi právnymi predpismi alebo právnymi predpismi Únie. Táto povinnosť sa vzťahuje aj na všetkých zástupcov členských štátov, pozorovateľov, odborníkov a iných účastníkov, ktorí sa zúčastňujú zasadnutí platformy podľa článku 29.

Článok 37

Zmena nariadenia (EÚ) 2018/1724

Nariadenie (EÚ) 2018/1724 sa mení takto:

1. V prílohe I sa v prvom stĺpci dopĺňa nový riadok „R. Projekty výroby emisne neutrálnych technológií“.
2. V prílohe I sa v druhom stĺpci v riadku „R. Projekty výroby emisne neutrálnych technológií“ dopĺňajú tieto body:

„1. informácie o postupe vydávania povolení“

„2. financovanie a investičné služby“

„3. možnosti financovania na úrovni Únie alebo členských štátov“

„4. služby na podporu podnikania týkajúce sa okrem iného priznania k dani z príjmu právnických osôb, miestnych daňových zákonov a pracovného práva“.

3. V prílohe II sa v prvom stĺpci dopĺňa nový riadok „Projekty výroby emisne neutrálnych technológií“.

4. V prílohe II sa v druhom stĺpci v riadku „Projekty výroby emisne neutrálnych technológií“ dopĺňa tento bod:

„Postupy pre všetky relevantné povolenia na výstavbu, rozširovanie, zmenu účelu a prevádzku projektov výroby emisne neutrálnych technológií vrátane strategických projektov v oblasti emisnej neutrálnosti, ktoré zahŕňajú všetky aplikácie a postupy“.

5. V prílohe II sa v treťom stĺpci v riadku „Projekty výroby emisne neutrálnych technológií“ dopĺňa tento bod:

„všetky výstupy, ktoré sa týkajú postupov od potvrdenia, že žiadosť je úplná, až po oznámenie komplexného rozhodnutia o výsledku postupu zo strany určeného kontaktného miesta zodpovedného vnútroštátneho orgánu“.

6. V prílohe III sa dopĺňa tento bod:

„8. Určené kontaktné miesto pôsobiace ako jednotné kontaktné miesto podľa článku 4 nariadenia [akt o emisne neutrálnom priemysle].“

Článok 38

Nadobudnutie účinnosti a uplatňovanie

Toto nariadenie nadobúda účinnosť dňom... [deň nasledujúci po jeho uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*].

Uplatňuje sa od [dátumu nadobudnutia účinnosti].

Do [dva roky od dátumu uplatňovania tohto nariadenia] sa článok 19 ods. 1 uplatňuje len na zákazky uzavreté centrálnymi obstarávacími organizáciami, ako sa vymedzuje v článku 2 ods. 1 bode 16 smernice 2014/24/EÚ a v článku 2 ods. 1 bode 12 smernice 2014/25/EÚ, a na zákazky s hodnotou 25 miliónov EUR alebo s vyššou hodnotou.

Články 20 a 21 sa uplatňujú od [24 mesiacov od dátumu začatia uplatňovania tohto nariadenia].

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Bruseli

Za Európsky parlament

Za Radu

predseda/predsedníčka

predseda/predsedníčka

PRÍLOHA X

Neúplný zoznam konečných výrobkov a špecifických komponentov, ktoré sa považujú za výrobky a komponenty primárne používané na výrobu emisne neutrálnych technológií

	Strategické emisne neutrálne technológie	Komponenty „primárne používané“ na tieto technológie
1. Solárne fotovoltaické a solárne tepelné technológie	Solárna fotovoltaika	Solárny fotovoltaický modul Solárne fotovoltaické články Kremíkové dosky Solárny fotovoltaický menič Solárne fotovoltaické sklo Komponenty súvisiace s reguláciou zariadenia
	Solárne teplo	Solárne tepelné panely Koncentrovaná solárna elektráreň Solárne tepelné zrkadlá Solárne tepelné šošovky Veža (pre roztavenú soľ) Výmenník tepla Teplonosné médium Tepelný motor (parná turbína) Elektrický generátor

2. Větrné technologie na pevnině a obnovitelné technologie na moři	Vietor	Lopatky rotoru Teleso gondoly Permanentné magnety Prevodovka Hriadele Elektrický generátor Riadiaca jednotka Ložiská Veža Komponenty súvisiace s reguláciou zariadenia
	Energia z vln	Povrchové plaváky Zvislý stĺpec Reakčné platne Inštalácia pre odvod energie Kotviaci systém Generátor Hydraulický systém Frekvenčný menič

		Transformátor Riadiaci systém
	Prílivová energia	Pylón Konzola Teleso gondoly Prílivové „šarkany“ Upevnenie pomocnej pohonnej jednotky Kotviaci systém Generátor Prevodovka Hnací hriadeľ Hydraulický systém Frekvenčný menič Transformátor Riadiaci systém Rotory
3. Batériové/skladovacie technológie	Batéria	Anódy Katódy Elektrolyty Separátory Článok Moduly Batériové zdroje

		Systémy riadenia batérie
	Skladovacie technológie	Zásobník tepla Gravitačný zásobník Tlakový zásobník Kinetický zásobník Ventily Elektronické riadiace zariadenia Čerpadlá Výmenníky tepla Nádrže Trubice prijímača Roztavené soli

4. Tepelné čerpadlá a technológie geotermálnej energie	Tepelné čerpadlá	Tepelné čerpadlo Výparník Kondenzátor Kompresor Práškový povlak Výmenník tepla Ventily Čerpadlá Ventilátory (Syntetické) chladivá
	Geotermálna energia	Obehové čerpadlá Zariadenia na odovzdávanie tepla (Tepelný výmenník) Parné turbíny Expanzná turbína

5. Elektrolyzéry a palivové články	Elektrolyzéry	Anódy Elektrolyzéry Katódy Katalyzátory Membrány Elektrolyty Bipolárne platničky Kompresory Systémy čistenia vody Sušiče GDL (plynovo difúzne vrstvy) MEA (zostava membránových elektród) Komponenty súvisiace s reguláciou zariadenia
	Palivové články	Membránová elektrónová zostava Membrána Difúzia plynu Anódy Katódy Elektrolyty Katalyzátory Bipolárne platničky

		Tesnenia článkov
6. Udržateľné technológie bioplynu/biometánu	Udržateľné technológie bioplynu/biometánu	Membrány Elektronické komponenty Digestory/fermentačné nádrže Materiály a vložky odolné voči korózii
7. CCS	CCS	Zariadenie na zachytávanie z bodových zdrojov Pevné adsorbenty Vodné základné roztoky Membrány Kompresné zariadenia Potrúbia Prepravné zariadenia alebo vozidlá pre CO₂ Vstrekovacie zariadenie

8. Technológie elektrických sietí	Technológie elektrických sietí	Vodiče, káble, veže, stĺpy, izolátory SCADA/Systémy energetického manažérstva Transformátory (výkon a meranie) Automatizačné zariadenia pre rozvodne Rozvádzače Kapacitné banky, prípojnice Systémy riadenia batérie Elektronické tabule Komponenty a zariadenia výkonovej elektroniky vrátane technológie jednosmerného prúdu Riadiace a komunikačné komponenty (moduly GPRS, programovateľné logické riadiace jednotky (PLC) a iné špecifické riadiace systémy, snímače)
-----------------------------------	--------------------------------	--